

MİKROÖĞRETİM YÖNTEMİNİN
HENTBOLDE TEKNİK ÖĞRETİM
ÜZERİNDEKİ ETKİLİLİĞİ

(Yüksek Lisans Tezi)

Mehmet Ali ÇELİKSOY

Eskişehir, 1994

Eskişehir Atatürk Kültür Merkezi
Eskişehir Atatürk Kültür Merkezi
Eskişehir Atatürk Kültür Merkezi

T.C.
ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**MİKROÖĞRETİM YÖNTEMİNİN
HENTBOLDE TEKNİK ÖĞRETİM ÜZERİNDEKİ
ETKİLİLİĞİ**

Yüksek Lisans Tezi
Eğitim Bilimleri (Eğitim Teknolojisi)

Mehmet Ali ÇELİKSOY

Danışman: Doç.Dr. Ersan SÖZER

Eskişehir, 1994

DEĞERLENDİRME KURULU ÜYELERİ

(Adı ve Soyadı)

(imza)

BAŞKAN :

ÜYE :

ÜYE :

ÜYE :

Tez'in Kabul Edildiği Tarih :

(Bu tez'de açıklanan ve savunulan fikirlerden dolayı yalnız yazar sorumludur.)

ÖNSÖZ

Eğitimde başarı, kuramsal bilgilerin, hazırlanan ortamlarla ve bir süreç içerisinde etkin bir şekilde uygulamaya dönüştürülmesine bağlıdır. Kuramla, uygulama arasındaki değişik teknolojiler, köprü görevi görmektedirler. Eğitim alanındaki sorunlar, bu köprünün yıkılmasıyla ortaya çıkmaktadır. Bir başka deyişle, sorunlar uygulama ile kuramların kopukluğundan kaynaklanmaktadır. Eğitimi belli bir süreç içerisinde olumsuz yönde etkileyen bu kopukluk, son yıllarda davranış bilimleri ile fen bilimlerindeki gelişmelerden dolayı giderilmeye çalışılmış ve olumlu bir nitelik kazanmıştır. Böylece kazanılan olumlu nitelik, eğitimde program geliştirme çalışmalarını hızlandırmıştır. Eğitimdeki program geliştirme çalışmaları ve gelişmeleri, kuramla, uygulama arasında bir köprü görevi gören Eğitim Teknolojisi Bilim Dalının gelişmesini sağlamıştır. Eğitim Teknolojisini, "insan gücünü ve insan gücü dışı kaynakları, uygun yöntem ve tekniklerle akıllıca ve ustaca kullanılıp, sonuçları değerlendirerek, bireyleri, eğitimin özel amaçlarına ulaştırma yollarını inceleyen bilim dalı" (Çilenti, 1984,s.29) olarak tanımlıyoruz. Çağdaş Eğitim Teknolojisi kavramı içerisinde birçok ögeler, bireylerin daha iyi eğitilmesine olanak tanımak için uyum içerisinde işe koşulmaktadır. Bu bilim dalının içerisindeki bireyselleştirilmiş öğretim yöntemlerinden birisi de mikroöğretim yöntemidir.

Mikroöğretim, değişik koşullar ve beklentiler içerisinde bulunan ve özellikle öğretmenlik mesleğini seçen bireylere olumlu öğretim davranışları kazandırmada etkin bir yöntem olarak 1960'lı yıllardan bu yana birçok ülkede uygulama alanı bulmuştur (Bayraktutar,1994,s.1). Günümüzde de teknolojiye gelişmeler doğrultusunda mikroöğretim yöntemine Dünyada ve ülkemizde karşılaşılan öğretmen yetiştirme ve spor alanına ilişkin öğretim yöntemlerindeki birçok sorunların çözümünde, mikroöğretim uygulamalarına büyük gereksinim duyulmakta ve eğitimde bu yöntemin kullanılması bir zorunluluk olarak ortaya çıkmaktadır. Ancak yapılan uygulamalarda daha etkin ve olumlu sonuçlar alınabilmesi için, yöntemin ilkelerine uygun biçimde düzenlenip, yürütülmesine gereksinim duyulmaktadır. Ülkemizde, öğretmen eğitiminde ve özellikle beden eğitimi ve spor öğretim yönteminin içerisinde mikroöğretimle ilgili kuramsal bilgiler ve uygulamalar yok denecek kadar azdır.

Bu nedenle mikroöğretim yönteminin tanımı, gelişimi, uygulama özellikleri ve aşamalarıyla birlikte beden eğitimi ve spor öğretim yöntemlerine, mikroöğretim yönteminin katkısını ele almak ve bu yöntemin hentbolde teknik öğretim üzerindeki etkililiğini araştırarak bu

konuda ilgililere ışık tutacak öneriler geliştirmek, bu araştırmayı gerekli kılan etmenler arasındadır.

Araştırmanın gerçekleştirilmesinde, başından sonuna kadar birçok değerli insanın katkıları olmuştur. Özellikle, danışmanlık ve önerileriyle beni yönlendiren, değerli katkılarını esirgemeyen, danışman hocam Sayın Doç.Dr.Ersan SÖZER'e teşekkürlerimi sunarım.

Araştırmadaki anahatların belirlenmesinde ve kuramsal bilgilerin aktarılmasındaki büyük katkılarından dolayı, hocam Sayın Doç.Dr.Şefik YAŞAR'a, Doç.Dr.Bekir ÖZER'e görüş ve önerileriyle beni hep destekleyen hocam Sayın Yrd.Doç.Dr.Coşkun BAYRAK'a; araştırma yönteminin belirlenmesine ve istatistiksel verilerin çözümlenmesindeki katkılarından dolayı Sayın Öğr.Gr.Nevin UZGÖREN ile Öğr.Gr.Zeki YILDIZ'a; ve tüm çalışma boyunca her türlü desteğini benden esirgemeyen değerli meslektaşım Sayın Öğr.Gr.Serdar TEREKLİ'ye ne kadar teşekkür etsem azdır.

Ayrıca burada adından söz edemediğim araştırmaya katkısı olan daha pek çok kişiye teşekkür borçluyum.

Eskişehir, Aralık 1994

Mehmet Ali ÇELİKSOY

YAZAR

Yüksek Lisans

Dalı : Eğitim Bilimleri (Eğitim Teknolojisi)

Özgeçmiş

- 12 Nisan 1963 Denizli'de doğdu.
- 1980 Denizli Endüstri Meslek Lisesini bitirdi.
- 1984 Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümünden mezun oldu.
- 1984 Hentbol dalında antrenörlüğe başladı.
- 1982-1988 Hentbol dalında Genç Milli,B Milli,A Milli, Üniversite Milli ve Ordu Milli olarak birçok uluslararası müsabakalarda 51 kez milli formayı taşıdı.
- 1983-1994 Türkiye deplasmanlı Hentbol 1.Liginde çeşitli takımlarda aktif sporcu olarak görev yaptı.
- 1987 Anadolu Üniversitesi Rektörlüğü'ne Beden Eğitimi ve Spor Okutmanı olarak atandı.
- 1992 Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Teknolojisi dalında Yüksek Lisans'ına başladı.
- 1994 Anadolu Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokuluna Öğretim Görevlisi olarak atandı.

ÖZET

Bu araştırma, hentbol dalının teknik öğretiminde mikroöğretim yönteminin, öğrenci-sporcuların temel pas ile ilgili becerileri kazanabilmelerine etkisi olup olmadığını ortaya koymak amacıyla yapılmıştır.

Araştırma 1993-1994 öğretim yılı birinci yarısında, Süleyman Çakır Lisesi Ortaokul 1. sınıf erkek öğrencilerinden seçilen 20 denek üzerinde gerçekleştirilmiştir. Deneysel nitelikteki bu araştırmanın denekleri, 10 pas oyunundaki performanslarına göre denkleştirilmiş ve 10'u deney 10'u da kontrol grubuna ayrılmıştır. Deney grubundaki öğrenci-sporculara, mikroöğretim yöntemi, kontrol grubuna da hentbol öğretim yöntemi uygulanmıştır.

Verilerin toplanmasında, antrenörlerin öğrenci-sporcuları değerlendirme formundan yararlanılmıştır. Araştırmada, öğrenci-sporculara temel pas hareketi öğretim öncesi öntest, öğretim sonunda da sontest olarak uygulanmıştır.

Araştırmanın alt problemlerinin sınanmasında mikroöğretim yönteminin uygulandığı deney grubu ile hentbol öğretim yönteminin uygulandığı kontrol grubunun aritmetik ortalamalarının arasındaki fark 0,05 anlamlılık düzeyinde t testi ile sınanmıştır.

Yapılan çözümleme işlemlerinden sonra şu sonuçlara varılmıştır:

1. Hentbol dalının teknik öğretiminde, öğrenci-sporcuların temel pas ile ilgili becerileri kazanabilmesinde, deney grubuna uygulanan mikroöğretim yöntemi, kontrol grubuna uygulanan hentbol öğretim yöntemine göre daha etkili olduğu saptanmıştır.

2. Basit hareketlerin verildiği öğretim aşamalarında, deney ve kontrol grupları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

SUMMARY

This experimental research has been done for presenting whether microteaching method effects having skill for main pass of student-players in technical instructions of handball branch.

The research was carried out on twenty boy students in first class in Süleyman Çakır Secondary School in 1993-1994 Teaching Year. According to their performance in ten passes training, these student-players of this experimental research were divided in two groups; 10 students in experimental group and 10 students in control group. Microteaching method has been carried out on experimental group, handball teaching method has been carried out on control group.

For getting results, we have used trainers' student-player evaluation form. Before instruction in this research, the main pass exercise was done as pretest and as posttest at the end of the instruction.

The difference of the arithmetic averages of these two groups has been tested using "t" test at 0,05 level of confidence.

We had the following results at the end of the analysis.

1. Microteaching method which has been carried out for having their main pass skills in experimental group, is more effective than handball instruction method.
2. The research showed that there has been no significant difference between experimental and control groups in teaching steps that easy exercises were taught in.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
DEĞERLENDİRME KURULU ÜYELERİ	iii
ÖNSÖZ	iv
ÖZGEÇMİŞ	vi
ÖZET	vii
SUMMARY	viii
İÇİNDEKİLER	ix
ÇİZELGE LİSTESİ	xii
ŞEKİL LİSTESİ	xiv
BÖLÜMİ	
GİRİŞ	1
Problem	1
Birey Açısından Spor	2
Sporun Ruh ve Beden Sağlığına Katkıları	5
Sporun Toplum Açısından Önemi ve Toplumsal İşlevleri	8
Türkiye'de Beden Eğitiminde ve Sporda Kullanılan Öğretim Yöntemleri ..	9
Genel Öğretim Yöntemleri	10
Komutla Öğretim Yöntemi	11
Görevle Öğretim Yöntemi	12
İşbirliğine Dayalı Öğretim Yöntemi	13
Özel Öğretim Yöntemleri	16
Oyunlar Yoluyla Öğretim Yöntemi	17
Alıştırmalar Yoluyla Öğretim Yöntemi	21
Karma Öğretim Yöntemi	23

Mikroöğretim Yöntemi	25
Mikroöğretimin Yönteminin Tanımı ve Gelişimi	25
Mikroöğretimin Yönteminin Aşamaları ve Uygulama Özellikleri	27
Dünya'da ve Türkiye'de Uygulanan Beden Eğitimi ve Spor Öğretim Yöntemlerine Mikroöğretim Yönteminin Katkıları	33
Problem Cümlesi	34
Alt Problemler	34
Araştırmanın Önemi	35
Sayıtlılar	36
Sınırlılıklar	36
Tanımlar	37

BÖLÜM II

YÖNTEM	39
Araştırma Modeli	39
Evren ve Örneklem	40
Veri Toplama Araçları	42
On Pas Oyunundaki Beceri Performansları İle Öğrenci-Sporcuları Denkleştirme Formu	42
Öğrenci-Sporcu Tanıtım Formu	42
Antrenörün Öğrenci-Sporcuları Değerlendirme Formu	43
Gözlemci Antrenör Bilgi Formu	43
Veri Toplama Araçlarının Uygulanması	43
Uygulamada Değerlendirmeye Katılan Antrenörler	45
Verilerin Çözümlemesi	46

BÖLÜM III

BULGULAR VE YORUMLAR	48
A- Deney ve Kontrol Gruplarının Temel Pasla İlgili Öntest Uygulamalarından Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar.....	48
B- Deney ve Kontrol Gruplarının Herbir Uygulama Aşamasının Sonunda Aldıkları Sontest Puanlarından Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar	50
C- Hentbol Dalındaki Temel Pas Tekniğinin Uygulanabilmesine İlişkin Deney ve Kontrol Gruplarının Sontest Uygulamasından Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar	60
D- Deney ve Kontrol Gruplarındaki Öğrenci-Sporculara Temel Pas Tekniğinin Uygulanabilmesindeki Öntest-Sontest Puan Ortalamaları İle Bu Puan Ortalamaları Arasındaki Farklara İlişkin Bulgular ve Yorumlar ..	61

BÖLÜM IV

ÖZET, SONUÇ VE ÖNERİLER	63
Özet	63
Sonuç	65
Öneriler.....	66
EKLER	68
KAYNAKÇA	87

ÇİZELGE LİSTESİ

Çizelge	Sayfa
1. ÖĞRENCİNİN ARKADAŞLARINI GÖZLEME FORMU	15
2. DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARIN DOĞUM TARİHLERİNE GÖRE DAĞILIMI	41
3. DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARIN BOY VE KİLO DURUMLARINA GÖRE DAĞILIMI	41
4. DENEY VE KONTROL GRUPLARININ TEMEL PASLA İLGİLİ ÖNTEST PUANLARINA İLİŞKİN BULGULAR	49
5. DAYANMA ADIMININ YA DA PİSTON HAREKETİNİN UYGULANABİLMESİNE İLİŞKİN DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARIN SONTEST PUANLARIYLA İLGİLİ BULGULAR	50
6. TOPU TUTMA VE GÖĞÜS HİZASINDA TAŞINABİLMESİNE İLİŞKİN DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARIN SONTEST PUANLARIYLA İLGİLİ BULGULAR	51
7. ATIŞ KOLUNUN, İDEAL PAS TEKNİĞİNİN GÖSTERİLEBİLMESİ İÇİN GEREKEN AÇIYA GETİRİLEBİLMESİNE İLİŞKİN DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARIN SONTEST PUANLARIYLA İLGİLİ BULGULAR	53
8. GÖĞÜS HİZASINDA İKİ ELLE TUTULAN TOPUN TEK ELE ALINMASI VE İDEAL PAS VERİLEBİLMESİ İÇİN ATIŞ KOLUNUN İSTENİLEN AÇIYA GETİRİLEBİLMESİNE İLİŞKİN DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARIN SONTEST PUANLARIYLA İLGİLİ BULGULAR	54
9. TEK BAŞINA DUVARDA TEMEL PASIN UYGULANABİLMESİNE İLİŞKİN DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARIN SONTEST PUANLARIYLA İLGİLİ BULGULAR	55

10. EŞİ İLE KARŞILIKLI TEMEL PASIN UYGULANABİLMESİNE İLİŞKİN DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARIN SONTEST PUANLARIYLA İLGİLİ BULGULAR	56
11. EŞİ İLE KARŞILIKLI İSABETLİ VE DAYANMA ADIMI ALARAK TEMEL PASIN UYGULANABİLMESİNE İLİŞKİN DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARIN SONTEST PUANLARIYLA İLGİLİ BULGULAR	58
12. HÜCUM DÜZENİNDE KENDİ TAKIM ARKADAŞLARI İLE PİSTONLU VE İSABETLİ TEMEL PASIN UYGULANABİLMESİNE İLİŞKİN DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARIN SONTEST PUANLARIYLA İLGİLİ BULGULAR	59
13. HENTBOL DALINDAKİ TEMEL PAS TEKNİĞİNİN UYGULANABİLMESİNE İLİŞKİN DENEY VE KONTROL GRUPLARININ SONTEST PUANLARIYLA İLGİLİ BULGULAR	60
14. DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARA TEMEL PAS TEKNİĞİNİN UYGULANABİLMESİNDEKİ ÖNTEST-SONTEST PUAN ORTALAMALARI İLE BU PUAN ORTALAMALARI ARASINDAKİ FARKLARA İLİŞKİN BULGULAR	61

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil	Sayfa
1. Grup Üyelerinin Rol Değişimleri	15
2. Oyunlar Yoluyla Öğretim Yöntemi	19
3. Oyunlar Yoluyla Öğretim Yönteminin Hentbol Dalına Yönelik Çözümleme	20
4. Alıştırmalar Yoluyla Öğretim Yöntemi	22
5. Karma Öğretim Yöntemi	24
6. Tek Kameralı Sınıf Durumu	29
7. İki Kameralı Sınıf Durumu	30

BÖLÜM I

GİRİŞ

21. yüzyıla çok az bir süre kala, bilim ve teknolojideki gelişmeler sürekli artan bir hız kazanmış ve bu hızlı gelişmeler, insanoğlunu da bir değişim içine sokarak bireyler arasında bir yarışın başlamasına neden olmuştur. Yarış içerisindeki bireyler, kendi kapasiteleri ve hızları doğrultusunda bu değişim ve gelişmelere uyum sağlamaya çalışmışlardır. Bu farklılık, uluslararası düzeyde daha da belirginleşmiş ve uluslararası bir yarışmaya dönüşerek, eğitim ve spor bilimlerinde yoğun araştırmaların ve çalışmaların başlatılıp sürdürülmesine neden olmuştur.

Bu araştırma, öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının mesleki becerilerinin geliştirilmesinde etkili bir yöntem olarak kullanılan mikroöğretim yönteminin, hentbol sporundaki temel tekniklerin, özellikle temel pasın öğretilmesi söz konusu olduğunda etkili bir öğretim yöntemi olarak kullanılıp kullanılmayacağını incelemek, bir başka deyişle "Hentboldeki temel teknikleri ve özellikle temel pas tekniğini daha iyi nasıl öğretiriz?" sorusunun yanıtına katkıda bulunabilmek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın bu bölümünde problem, çeşitli alt başlıklar altında ele alınıp irdelenmiş ve daha sonra alt problemler, araştırmanın önemi, sayıltılar, sınırlılıklar ve tanımlara yer verilmiştir.

Problem

Eğitim bilimi tarih boyunca değişik uygulamalardan ve değişik felsefi temellerden etkilenmiştir. Ancak Dewey'le birlikte eğitimin içeriğinin işlevsellik boyutu önem kazanmıştır. Dewey eğitimi yaşantıların yeniden düzenlenmesi ya da yenilenmesi" (Ergül, 1994,s.2) olarak tanımlamış ve her yaşantının veya öğrenmenin bir önceki yaşantılara veya öğrenmelere bağlı olarak oluştuğunu ve bireyin daha sonraki yaşantılarını veya öğrenmelerini etkileyeceğini savunmuştur.

Bir ülkenin çağdaşlaşması için ön koşul eğitimidir. Eğitimdeki sorunları çözebilen ülkeler ekonomik ve siyasal sorunlarını da çözerler.Türkiye'nin de 21. yüzyıla hazırlanması veya çağdaşlaşması için iyi bir eğitim sistemine ve iyi eğitilmiş bireylere gereksinimi vardır. Kalkınmanın gerçekleşebilmesi için bireylerin davranışlarında olumlu yönde değişmelerin

olması gerekir. Bu değişimi de eğitim bilimleri sağlamaktadır. Ayrıca kalkınabilmek için çağdaş bir eğitim yaklaşımını benimsemek gerekmektedir. Çünkü demografik faktörler, eğitime artan istek, ekonomik zorluklar, bilimsel ve teknolojik gelişmeler bireyleri ve toplumları etkilemiş ve geleneksel eğitim sistemi bu sorunlara ve gereksinimlere yanıt veremez duruma gelmiştir.

Spor eğitimi de bu olumsuzluklardan doğal olarak etkilenmektedir. Aslında sporun bireysel ve toplumsal yararlarını gören pekçok ülke, eğitim programlarındaki beden eğitimi ve spor etkinliklerinin etkili bir şekilde uygulanabilmesi için, tesis araç-gereç sorununu çözümlenmişlerdir.

Ülkemizde spor bilincine ulaşılmış belli bir kitle kendi olanaklarıyla ilgi duyduğu bir spor dalını öğrenmeye çalışmakta ve bu öğretim-öğrenme durumu da, okullarda beden eğitimi öğretmenleri, kulüplerde ve il spor okullarında ise farklı spor dalı antrenörleri tarafından gerçekleştirilmektedir. Türkiye'de spor dallarındaki öğretim-öğrenme durumlarında kullanılan öğretim yöntemleri diğer ülkelerden örnek olarak alınmakta ve ülkemiz koşullarına uygunluğu test edilmemektedir. Bu nedenle de öğretim-öğrenme sürecindeki öğrenme işi nitelikli olamamakta ve yetersiz kalmaktadır. Türkiye'de spor alanındaki uzmanlar, spor dallarının özel öğretiminde kullanılan öğretim yöntemlerinin yetersiz kaldığını, değişik alternatif öğretim yöntemleriyle desteklenmesinin ve geliştirilmesinin gerekliliğine dikkat çekmektedirler. Uzmanlar ayrıca, ülke sporcularının dallarında daha iyi yetiştirilmelerinde ve başarılı sporcu olabilmelerinde, kullanılan öğretim yöntemlerinin önemli olduğunu ortaya koymaktadırlar.

Birey Açısından Spor

Günümüz dünyasında gelişen teknoloji, özellikle kitle haberleşme araçlarındaki modernleşme dünyadaki yenilikleri ve gelişmeleri en kısa sürede bizlere ulaştırmakta ve bu gelişmeler birçok bilimsel alanı da etkilemektedir. Bu etkileşim sonucunda, diğer bilim dallarında olduğu gibi eğitim ve spor bilimlerinde de olumlu bir çok gelişme ortaya çıkmaktadır. Toplumunu oluşturan bireylerin yaşantılarına derinlemesine giren spor, bu etkileşim süreci içinde, üstlendiği görev ve amaçları yönünden, giderek toplumsal bir kurum niteliği göstermektedir.

Toplumsal bir kurum olarak spor, toplum içerisinde belirli görevleri üstlenerek toplumu oluşturan bireylerin değişik açılardan olan beklentilerine yanıt vermekte ve bireyin doğrudan kişisel sorunlarının çözümünde olduğu kadar, toplumsal sorunların çözümünde de güçlü bir eğitim aracı olarak karşımıza çıkmaktadır. Spor etkinlikleri, toplumsal yapı içerisindeki önemi kadar toplumun en küçük yapı taşı olan birey için de gerek zihinsel yönden, gerekse beden ve ruh sağlığı yönünden büyük önem taşımaktadır.

Sporun birey açısından önemini ve işlevlerini vurgulamak amacıyla, sporu "bireylerin topluma uyumunu sağlayarak, kişilerin ruh ve beden sağlığını güvence altına almak" olarak tanımlayan Fişek (1980, s.29), sporun hem bedensel hem de ruhsal sağlık yönünü ön planda tutmaktadır. Özbaydar da, sporu "az ya da çok dakiklik, incelik isteyen bedensel hareketlerinin doğrudan kendisinden zevk alınırken, eğlendiren, hatta dinlendiren ve genellikle bazı kurallara uyularak yapılan bir eylemdir" şeklinde tanımlamaktadır (1983, s.30).

Bu tanımlardan da anlaşıldığı gibi sporun özünde, oyun etkinliğinin yattığı görülmektedir. Özellikle küçük yaş gruplarında oyun oynama aracı olarak kullanılan beden eğitimi ve spor etkinlikleri, sadece sağlıklı insanın organizmasını aktif olarak kullanmasını değil, aynı zamanda vücuda vermiş olduğu rahatlıkla birlikte, bireyin ulaştığı coşkunluğun ve zevkin de kaynağıdır. Çünkü sağlıklı insan organizmasının fazla olan enerjisi kendini oyunlarda gösterir. Bir bakıma oyun, canlı ve aktif olmanın, yaşama sevincinin biyolojik belirtisidir (Özbaydar, 1982,s.98). Ayrıca sporda, sporcu açısından teknik ve fiziki bir çaba, seyirci açısından yarışmaya dayalı estetik söz konusudur (Fişek, 1980,s.34).

Bunun yanında sporun topluma sağladığı katkılardan ve bireye sağladığı yararlılıklardan bir diğeri de, ortama göre, eğitsel bir işlevin yerine getirilmesidir. Günümüzde spor, toplumları eğiten ve yönlendiren bir olgu olduğu içindir ki tüm ülkeler sporu diğer devlet işlerinden bağımsız geliştirecek bir yapı olarak görmektedirler.

Bu bağlamda spor, anayasamızın 59. maddesinde de belirtildiği gibi "Devlet her yaşta Türkiye vatandaşının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirleri alır. Sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder. Devlet başarılı sporcuyla korur." (Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Md.59; 1982 Resmi Gazete, 2709; 20 Ekim 1982) şeklindeki hüküm ülkemizde sporun devlet korumasında olduğunu ve vazgeçilmeyecek bir etkinlik sayıldığını ortaya koymaktadır. Ancak bu durum sadece ülkemizde değil, uluslararası düzeylerde de kendisini

göstermektedir. Örneğin, UNESCO'nun Avrupa Konseyini oluşturan hükümetlere uluslararası düzeyde, Avrupa da "Herkes İçin Spor" koşulunun kabulünü önererek konuyla ilgili yasalar, tüzükler hazırlanması konusunda çağrıda bulunmaları özellikle güçlü bir eğitim aracı olarak ele alınan sporun yönlendirilmesine karşı uluslararası düzeydeki kanıtlarıdır (Demirbolat, 1988,s.2).

Bu anlamda sporun önemli bir eğitim aracı olarak ele alınması ve sporun disiplinlerarası bir bakışla incelenmesi gerekmektedir. Çünkü günümüzde spor bilimsel olarak psikoloji, kinezyoloji, biomekanik, grup dinamiği, öğrenme psikolojisi, kişilik psikolojisi, sosyal psikoloji, tarih, biyoloji, toplumbilim ve eğitim bilimi gibi birçok bilimsel dalı kapsayan multidisipliner bir bilim dalıdır. Bu kadar çok bilim dalı ile iletişimsel bir bağı olan spor bilimi, doğaldır ki eğitim bilimi ile de kaynaşmış bir yapı göstermektedir. Şu halde spor biliminin birey açısından önemini ve işlevini vurgularken, eğitim biliminin spor bilimine sağladığı yararları göz önünde bulundurmak gerekir. Hem toplum, hem toplumdaki bireyler açısından bugüne dek eğitim bilimine ilişkin çeşitli tanımlar yapılmıştır. Ertürk (1984,s.13)'e göre, "eğitim, bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir".

Bu tanımdan anlaşıldığı gibi eğitimde amaç, bireyin davranışlarında istendik değişimleri ortaya çıkarmak ve yaşantısında bu değişikliklerden yararlanmasını sağlamaktır. Bu bağlamda, spor etkinlikleri içerisindeki birey için sportif davranışlarında istendik değişikliklerin oluşması ve bireyin bu değişiklikleri yaptığı spor dalında başarıya dönüştürmesinin istenmesi bize eğitim ve spor alanındaki ilişkinin bütünlüğünü göstermektedir. Toplumların en küçük yapı taşlarını oluşturan bireylerin eğitimi, günümüzde olagelen büyük değişikliklerle demografik, bilimsel, ekonomik, sosyal ve siyasal v.b. gibi değişik olguların etkisiyle yaşam boyu sürmektedir. Her bireyin yaşamı boyunca sosyal, kültürel ve ekonomik etkinlikleri yönünden iyi bir düzeye ulaşmak için nasıl ki eğitime gereksinimi var ise, bedensel ve ruhsal sağlığı için de sportif etkinliklere, gereksinimi vardır. Çünkü bireye sunulacak olan spor etkinlikleri, bireyin gelişimine sağladığı katkının yanı sıra, bireye büyük ölçüde toplumsal statü de kazandırmaktadır. Aynı zamanda, bireye toplumsal baskıdan uzak bir alan sunan spor, bireyin iş alanı dışındaki zamanını kendi ilgi, yetenek ve gereksinimleri için daha özgür bir ortam bularak kişiliğini yakalama şansını elde

etme olanağını da sağlamaktadır. Böylece, birey toplum içerisinde kendisini kanıtlayabileceği gibi aynı zamanda başkalarının duygularını hissederek onlara karşı saygı duymayı, kendisini kontrol etmeyi öğrenerek çevresine uyum sağlama yeteneğini de geliştirecektir.

Günümüzde sosyal bir olgu olarak ele alınan spor bilimi, eğitim bilimi içerisinde birçok işlevi yerine getirirken kendisine özgü kaynaklarını ve etkinlik alanlarını en verimli şekilde kullanmayı da hedeflemektedir. Özellikle eğitimden yüksek verimliliğin sağlanması kaynakların en optimal şekilde değerlendirilmesine bağlıysa, spor biliminde de iyi bir planlamanın ve buna bağlı olarak yapılacak yatırımların ülkelerin fiziki, coğrafi, demografik, kültürel, ekonomik ve eğitim düzeylerinin dikkate alınmasıyla da sporda en yüksek verimlilik sağlanacaktır. Sporda sağlanan yüksek verimlilik düzeyi, bireyi ortak davranmaya, ortak yaşamaya alışkanlık kazandırmayı hedefler. Zaten eğitimin genel amacı da bireyleri, topluma ve toplumsal kültüre daha geniş bir ifade ile dış ortama uyumlu hale getirmektir. Bu nedenle eğitim bilimleri ve spor bilimleri birbirleriyle kaynaşmış bir biçimde bütünsellik göstermektedir.

Şu halde birey, bir takım kişisel ve toplumsal değerleri elde ederek, toplum içerisinde bir statü kazanıp kendisinin ekonomik yönden gelişimini sağlayacaktır. Bireyin bu özellikleri kazanması, sadece spor eğitimiyle değil, verilecek olan eğitimin niteliği ile de yakından ilgilidir.

Sporun ruh ve beden sağlığına katkıları. — Çok önceden beri boş zaman uğraşı olarak kabul edilen spor, günümüzde bilinçli, sistemli olarak yapılan ve toplumların gelişimine katkı sağlayan önemli bir etkinlik haline gelmiştir. Toplumların her zaman beğeni ve ilgisini çeken spor etkinlikleri, bireye sağladığı katkılar açısından toplumda ayrı bir önem taşımaktadır. Bu nedenle de spor etkinliklerinin temel amacı, bireyin ruhsal ve bedensel yönden en sağlıklı ve verimli bir şekilde gelişmesini sağlamaktır. Ancak bireyin verimliliğinin sağlanması ve toplumsal yapı içerisinde işlevlerini yerine getirebilmesi için, bireye küçük yaşlardan itibaren eğitim verilmesi gerekmektedir. Bireye verilen ilk eğitimin yeri ailedir. Aile içerisinde anne ve babanın eğitim düzeyleri, ruhsal yapıları ve birbirleriyle ilişkileri, bireyi doğrudan etkilemektedir. İlişkileri sağlıklı olmayan ailelerin çocuklarında bir takım ruhsal çöküntüler olacağı gibi, toplumsal yapı içinde de uyumsuzluk sorunları baş gösterecektir. Bireydeki ruh sağlığının iyi olup olmadığının ölçütünü ortaya koyabilmek için

öncelikle ruh sağlığının tanımını yapmak gerekir.

Yörükoğlu ruh sağlığını, " kişinin kendi kendisiyle ve çevresiyle sürekli bir denge ve uyum içinde olmasıdır. Ancak bu denge ve uyum, durağan ve katı bir nitelik taşımayıp, değişken bir denge ve esnek bir uyumdur" şeklinde tanımlamıştır (1985,s.8).

Bu tanımdan da anlaşıldığı gibi, ruh sağlığının değişken ve göreceli bir kavram olduğu söylenebilir. Bireydeki ruhsal gelişime göre değişkenlik gösterecektir. Ruhsal bakımdan sağlıklı bireyler, davranışlarında tutarlılık gösteren, özgür iradesini kullanabilen, çevresiyle olumlu ilişkiler geliştirebilen, topluma karşı görev ve sorumlulukları olduğunu bilen insanlardır.

Sporun bir işlevi de, bireyleri tedavi etmektir. Çünkü gerek anatomik, fizyolojik, gerekse ruhsal açıdan bireye büyük yararlar sağlayan spor, her yaş kategorisine yanıt verebilen bir tedavi yöntemi özelliğine sahiptir. Özellikle okul öncesi dönemde belirli davranış bozuklukları gösteren çocuklar üzerinde spor etkinliklerinin olumlu gelişme sağladığı bilimsel olarak kanıtlanmıştır. Çocuklarda görülen davranış bozukluklarının düzeltilmesi için okul-aile işbirliğinin her zaman olumlu gelişme sağlamadığı bir gerçektir. Bireyin gerek davranışlarındaki bozukluklar, gerekse biriken enerjisinin tüketimi, bireye verilecek olan beden eğitimi ve spor etkinlikleri ile düzeltilip disipline edilebilecektir. Bireydeki bozulan ruhsal denge, spor etkinlikleri ile düzeltilebilir. Genellikle bireyde dış baskıların artmasıyla ruhsal denge bozulmaktadır. Ruhsal dengenin bozulmasıyla birlikte bireyde aşırı gerginlik, sinirli davranışlar sonucu saldırgan hareketler başlar. Bu türde bozulan ruhsal yapının düzeltilerek bireyin performansının tekrar kazandırılmasında verilecek olan spor eğitiminin önemi büyüktür. Çünkü spor eğitimiyle birey, belirli bir zaman sonra, özdenetimini sağlamayı öğrenebileceği gibi, aynı zamanda kendisini psikolojik yönden tedavi de edebilecektir. Böylece kendi isteği, yeteneği ve ilgisi doğrultusunda spor etkinliklerinde bulunan birey, ruhsal yönden rahatlayarak kendisinde oluşan gerginliğin ve sinirliliğin ortadan kalkmaya başladığını hissedecektir. Gelecekte toplumda belirli sorumluluklar yüklenecek bireylerin iyi alışkanlıklar edinmesinde, gerek bireyler arası, gerekse de toplumlar arası ilişkilerin kurulmasında, sürdürülmesinde ve barış içinde yaşanmasında çocukluktan başlayan spor eğitimi büyük önem taşımaktadır (Akgün,1989,s.204).

Bu konuda yapılan bilimsel araştırmalar sportif egzersiz yapan ve spor etkinliklerine

katılan bireylerin, bu tür etkinliklere katılmayan bireylere oranla, okul, iş, aile ve cinsel yaşantılarında daha başarılı ve mutlu olduklarını göstermektedir. Bireye her dönemde verilecek olan spor eğitimi ile desteklenmiş nitelikli eğitimin, ruhsal ve bedensel açıdan sağlıklı toplumların oluşmasına en büyük katkıyı sağlayan bir süreç olduğu söylenebilir.

Bireylerin yaşamlarını daha iyi ve sağlıklı bir şekilde sürdürebilmeleri için her geçen gün düzenli yapılan ve devam ettirilen beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılma gerekliliği, günümüzde giderek daha da önemli duruma gelmiştir. Yapılan bedensel egzersizler sonucunda birey, ruh sağlığı kadar, beden sağlığını da kazanabilecek, toplum içerisinde, iş yaşamında ve aile yaşantısında her zaman tutarlı ve mutlu bir insan olabilecektir.

Özellikle birey açısından yapılan bedensel egzersizlerin, her yaş grubunda kasların, kemiklerin, eklemlerin ve kalp-damar sisteminin işlevlerinin optimal bir şekilde devam ettirilmesinde ne denli gerekli olduğu artık herkesce kabul edilmektedir. Bireyin, organizmasının yürüme, koşma, atlama, ağırlık taşıma gibi hareketleri yapabilmesi için belirli bir enerjiye gereksinimi vardır. Bu enerjiyi de en ekonomik biçimde kullanmayı bilmesi gerekmektedir. İnsan vücudunda besinlerle sağlanan enerji ve enerjinin kullanımı sağlıklı bireyler için geçerlidir. Düzenli yapılan egzersiz ile ayrıca dolaşım sisteminde oluşan değişikliklerin bireydeki sinir sisteminin hareketliliğini etkilediği, böylece çalışmayan kasların damarları büzülürken, çalışan kasların damarlarının genişlediği ve kalbin dakikada vücuda attığı kan miktarının (atımvolumü) arttığı ve kan basıncının da düştüğü görülecektir. Kalbin atım sayısının artması, bireyin katılmış olduğu bedensel egzersizin düzenli olarak yapıldığını göstermektedir. Bireyin, ilk zamanlar yorgunluk hissettiği bedensel egzersizler den sonra, zamanla büyük bir rahatlama ile veriminin arttığını hissedecek, kalp yetersizliğine yakalanma riski de azalacaktır. Bununla birlikte düzenli bedensel egzersizin bireyin kas yapısını olumlu yönde etkilediği görülmektedir. Çünkü spor yapan bireylerin bütün kas kesitlerinde normal ölçütlerin dışında büyüme (hipertrofi) meydana gelmektedir. Bu büyüme bireyin kas grubundaki kuvvetin artmasına neden olmaktadır.

Bedensel egzersizlerin özellikle çocuklarda gelişime etkisi uzun yıllardan beri araştırma konusu olmuştur. Bazı bilimsel araştırmalara göre kronik hastalıklar, eğer uygun bir egzersiz programına çok erken yaşlarda başlanırsa, önlenilebileceği görüşü hakimdir. Özellikle düzenli egzersizler, yaşlılarda yaşlılığın doğal bir sonucu olarak görülen bir çok

problemi önlediği gibi, performans kapasitesini de arttırmaktadır. Ancak yaşlılığın daha geç başlamasına, yaşlıların sağlıklarının iyi korunmasına ve yaşamlarının sonuna kadar daha aktif ve bağımsız bir şekilde ömürlerini sürdürebilmelerine yardımcı olmak için, bedensel egzersiz programlarının dikkatli ve nitelikli olarak ele alınıp yapılması gereklidir (Akgün, 1989,s.232). Sonuçta bireyin, daha sağlıklı ve mutlu yaşaması için irade, sabır ve azimle bedensel egzersizleri yapması gerekmektedir.

Sporun toplum açısından önemi ve toplumsal işlevleri.— Günümüzde geniş kitleleri etkisi altına alan spor olgusu, varlığını sadece onunla ilgilenenleri değil, aynı zamanda onu izleyenleri ve hatta ona karşı olanları da etkileyen toplumsal bir olgudur. Önceleri gençliği ve genç kuşakları ilgilendiren, onların gelişmesinde toplumsallaşmasında ve yönlendirilmesinde önemli bir yapıya sahip olan spor, artık günümüzde toplumun tüm kesimlerinin ilgi odağı haline gelmiştir.

Toplumsal bir kurum olarak spor, eğitim ve sağlık gibi kendine özgü nitelikler gösteren diğer bilimlerle etkileşim içindedir. Ekonomik ve toplumsal yapıya göre biçimlenen ve gelişen sporun, politik boyutu nedeniyle siyasal sistemlerle de yakın ilişki içinde olduğu görülmektedir. Sporun gittikçe yaygınlaşması ve değişik iş alanlarında çalışan bireylerin ilgi duyduğu bir uğraş durumuna dönüşmesi, sporun gerçekten toplumun tümü tarafından ilgilenilen bir olgu olduğunu göstermektedir. Özellikle televizyonda naklen verilen bir futbol karşılaşması bilimsel bir söyleşiden daha çok ilgi ve izleyici toplayabilmektedir. Aynı şekilde uluslararası ya da ulusal bir futbol karşılaşmasını izlemek amacıyla stadları dolduran kitleler, bilimsel bir söylemi dinlemeye gelen kitlelerden daha kalabalık olmaktadır. Bu durum bize sporun seyirsel özelliğinin toplum tarafından ilgiyle karşılandığını göstermektedir. Yakın zamana kadar milli bir maç ya da müsabaka öncesi televizyon satışlarındaki artış yine anlamlıdır.

Kitleleri kendisine çekmeyi başaran spor, bu özelliği sayesinde bireylerin kendi duygu, düşünce ve gereksinimlerini belli etme olanağı bulmalarına yardımcı olabileceği gibi, bireydeki kişisel tatmin, ödüller, eğlence ve coşkuyu da ifade etmektedir. Aynı zamanda toplumda, ortak hareket etmenin mutluluğunu ve coşkusunu yine spor olgusu sağlamaktadır. Özellikle farklı din, ırk, kültür ve sınıflardan oluşan homojen toplumlarda, toplumun bütünlüğünü sağlama konusunda spor çok önemli işlevler üstlenmektedir (Tezcan, 1977,s.31).

Birey açısından spor, belirli kurallara göre yapılan bir uğraşı olması nedeniyle, bireyleri kurallara uyma alışkanlığı ve bilinci kazandırmakta ve içinde yaşanılan toplumun kurallarına uyum sağlamada insanlara yardım etmektedir.

Böylece spor, bireyin iş yaşamı gibi, onların zamanlarını alan ve yapılırken büyük haz uyandıran gerek eğlence aracı, gerekse iş dışı etkinliği olarak, bireyi toplum yaşamına uyarlayıp, toplumlararası iletişimin sağlanması açısından etkin bir barış sembolü görevini de üstlenmiştir.

Türkiye'de Beden Eğitiminde ve Sporda Kullanılan Öğretim Yöntemleri

Beden eğitimi ve spor bilimi tüm dünya ülkelerinde her geçen gün ilerlemekte ve bu alanda çok kapsamlı bilimsel araştırmalar yapılmaktadır. Yapılan bu araştırmalarda spor biliminin bir çok yönünün incelenmesine karşılık esas olarak üzerinde durulan konu, beden eğitimi ve sporda öğretim yöntemlerinin belirlenerek uygulanmasıdır. Beden eğitimi ve spor etkinliklerinde temel amaç bireyin bedensel eğitime ve herhangi bir spor dalına uyarlanmasının sağlanmasıdır. Bunun için de mevcut öğretim yöntemlerinin tam olarak belirlenerek beden eğitimi ve spora uyarlanması gerekmektedir. Günümüzde beden eğitimi ve spor etkinliklerinde, belirlenen amaçlara ulaşmak için birçok öğretim yöntemi bulunmasına karşılık, spor bilimlerinde uygulanan öğretim yöntemleri iki başlık altında toplanabilmektedir. Bunlar;

1. Genel Öğretim Yöntemleri,
2. Özel Öğretim Yöntemleridir.

Genel öğretim yöntemleri, beden eğitimi ve spordaki genel öğretim etkinliklerini, özel öğretim yöntemleri ise her spor dalına özgü özel öğretim etkinliklerini, kapsamaktadır. Ancak her iki öğretim yönteminin incelenmesinden önce "Yöntem nedir?" sorusunu yanıtlamak gerekir. Demirel yöntemi, "hedefe ulaşmak için izlenen en kısa yol ya da akılcı, düzgün, planlı düzenlemelerdir" şeklinde tanımlamaktadır (1987,s.190). Tanımdan da anlaşılacağı gibi beden eğitimi ve spor etkinliklerinde belirlenen amaçlara ulaşmak için öğretim yöntemlerinin çok iyi değerlendirilip düzgün, planlı düzenlemeler yapılması gerekmektedir. Bu bağlamda beden eğitimi dersleri ve spor etkinliklerinde spor eğitimcisinin

amacı işlevsel bir niteliği olan öğretim yöntemini belirleyerek ve bu belirlediği öğretim yönteminin ilkeleri doğrultusunda programlar hazırlayarak, öğrencilere vereceği hareketleri anlatarak ve göstererek öğrencilerin de doğrudan katılımlarını dikkate alıp etkili bir öğrenmenin gerçekleşmesini sağlamaktır.

Beden eğitimi dersi ve spor etkinliklerinde her spor dalına özgü olan yaş ve cinsiyet gibi bireysel özellikler ve mevcut olanaklar her zaman gözönünde tutulmalı ve her iki öğretim yönteminden hangisinin seçilip kullanılacağına dikkatle karar verilmelidir. Ancak genel öğretim yöntemlerinin, sporun kitlesel boyutundaki beden eğitimi dersleri ve spor etkinliklerinde, özel öğretim yöntemlerinin ise belirli bir spor dalındaki sporculara teknik-taktik öğretimin gerçekleştirilmesinde ve seçkin sporcuların üst düzeydeki antrenmanlarında daha uygulanabilir olduğu düşünülmelidir. Bu araştırmada, her iki öğretim yönteminin, kullanım alanları ve işlevsel özellikleri ayrı ayrı ele alınıp incelenmiştir.

Genel Öğretim Yöntemleri

Genel öğretim yöntemleri, beden eğitimi derslerinde ve spor etkinliklerinde, daha çok kitlesel etkinliklerde ve kolay hareketlerin öğretiminde kullanılmaktadır. Beden eğitimi dersleri ve spor etkinliklerinde grubun sayısal fazlalığı durumunda genel öğretim yöntemleri uygun bir öğretim yöntemidir.

Genel öğretim yöntemlerinin uygulanmasında öğretmen öğrencilere hareketleri öğretirken, tüm ön hazırlıklar kendisi tarafından planlanmaktadır. Yapılan planlamalarda temel amaç, öğrencilere verilecek olan hareket ve hareket serilerinin hazırlanmasında öğrencilerin düzeylerinin dikkate alınmasıdır. Aynı zamanda spor eğitimcisi, öğretim süresi boyunca kendi amaçlarını da belirleyerek bu amaçlar doğrultusunda planlamasını gerçekleştirmelidir (Corbin,1976,s.168). Ancak kalabalık sınıflarda, öğrencilerin düzeyleri hakkında bilgi edinmek, öğretmen açısından oldukça zordur. Bu yüzden öğretmen ortalama bir düzey tutturmaya çalışmaktadır. Çünkü yaptırılan etkinlikler bazı öğrencilerin öğrenme düzeylerinin altında kaldığı zaman öğrencilerin sıkıldığı hareketin öğrenilmesinden ve uygulanmasından uzaklaştığı görülecektir. Bu nedenle eğitici, sınıfın performansını yüksek tutabilmek için öğrencilerini önce tanıyarak, düzeylerini ve sınıfın genel gereksinimini bilerek hareket serilerini de bu düzeylere ve gereksinimlere göre vermek zorundadır. Ancak beden

eğitimi ve spor etkinliklerinde sınıf düzeyinin belirlenmesi kadar, kullanılması planlanan araç ve gereçlerin gereksinimlere uygunluğu da önemlidir. (Corbin, 1976, s. 163). Çünkü seçilen araç ve gereçler öğrencilerin yaş düzeylerine uygun ve bunların kullanılması sonucunda öğrenmeyi gerçekleştirebilecek düzeyde olmalıdır. Öğretmede dikkat edilmesi gereken yukarıda belirtilen özellikler, genel öğretim yöntemlerinin işlevlerini içermektedir. Genel öğretim yöntemlerinde temel amaç, öğrencilere hareketleri kolay ve çabuk öğretmek, öğrenmenin kalıcılığını sağlamak ve bir sonraki hareketlere ve hareket gruplarına, öğrenilen hareketlerin geçişini sağlamaktır.

Genel öğretim yöntemi; belirtilen amaçlara ulaşabilmek için birçok alt yöntemleri işe koşmaktadır. Bu araştırmada, en çok bilinen genel öğretim yöntemleri ele alınacaktır.

Bunlar;

- Komutla Öğretim Yöntemi
- Görevle Öğretim Yöntemi
- İşbirliğine Dayalı Öğretim Yöntemidir.

Komutla öğretim yöntemi. — Komutla öğretim yönteminde, verilecek bilgiler öğretmen tarafından, öğrenci için kolayca alınabilecek, anlaşılabilir biçimde düzenlenip aktarılmaktadır. Bir başka deyişle, bu yöntem öğretmen merkezli bir öğretim yöntemidir. Öğrenciler hareketleri komutlar yardımıyla yaparlar. Öğrencilerin hareketleri uygulaması sırasında, öğretmen olumlu yönde gelişimi sağlayabilmek için değişik uyarıcılar verebilir.

Örneğin: "Yavaş koşarken kollarını fazla sallama", "Topu potaya attıktan sonra kolun ve bileğin topu takip etsin", "Gerdirme egzersizi yaparken nefesini tutma" vb. uyarıcılarla öğrenciyi yönlendirmeye çalışır. Bu yöntemde verilen komut ve uyarılar, beden eğitimi dersini başlatma, hareketi tanımlama, hareketi başlatma, hareketi düzeltme ve dersi bitirme gibi durumlarda verilmektedir. Komut ya da uyarılar verilirken kullanılan dilin arı olmasına, sözcüklerin tam söylenmesine ve karşıdaki grubun anlayabileceği bir düzeyde anlatımın yapılmasına dikkat etmek gerekmektedir. Komutla öğretim yönteminde, istenilen amaca çabuk ve güvenle gidilebilmesi için görsel ve işitsel destekler gerekmektedir. Gösteri yolu ile öğrenmede, etkisi %13 olan işitme ve %75 olan görme duyusuna yönlendirilerek daha etkili bir öğretim yapmak olanaklı olacaktır (Küçükahmet, 1992,s.23). Öğretimin gösteri

yöntemiyle desteklenmesi, öğrenmeyi çeşitlendirerek, öğrencinin dikkatini belirli bir noktaya çekmeyi ve öğrencideki motivasyonu artıracaktır.

Komutla öğretim yönteminde öğretmen tarafından hareketin tümünü verdikten sonra ayrıntılara ve düzeltmelere gidilir. Hareketin öğrenilmesinde üç evre vardır. Bunlar;

- 1- Hareket anında deneyimler kazanma.
- 2- Kaba şeklin verilmesi.
- 3- İnce şeklin verilmesi (Ağan, 1983,s.16).

Yukarıda belirtilen evrelerde öğretmen tüm etkinlik içerisinde tek lider olarak görev yapmaktadır. Bu nedenle de öğrenciler uyguladıkları hareketlerde lidere bağımlı oldukları için öğretme-öğrenme durumuna katkıda bulunamazlar. Bu yöntemde öğretim ortamı ve hareketler bireysel farklılıklarına göre düzenlenmediği ve öğretmen tarafından ortalama bir düzeyin baz alınmasından dolayı, komutla öğretim yönteminin öğretimin bireyselleştirilmesi için uygun olmadığı bilinmektedir. Ayrıca bu yöntemde, öğrencilerin ilgi ve yetenekleri, öğrenme hızları da dikkate alınmamaktadır. Yöntemin daha verimli olabilmesi için görsel-ışitsel araçlarla desteklenmesi gerekmektedir.

Görevle öğretim yöntemi. — Görevle öğretim yöntemi ile komutla öğretim yöntemi, öğretmenin hareketleri öğrenciye aktarımına kadar hemen hemen aynı aşamaları içermektedir. Ancak, bu yöntemde öğretmen tarafından istendiğinde öğrenciler de uygulama aşamasında karar verme sürecine katılabilmektedir. Öğretmen hareketi öğrencilere bir kez aktardıktan sonra öğrenciler hareketi uygulamaya başlamakta ve istedikleri sürede ve sayıda tekrar ederek uyguladıkları hareketi bitirmekte serbesttirler. Ancak önceki yöntemde bütünüyle öğretmenin elinde olan ritm kontrolü, bu yöntemde tek tek öğrencilerin her birinin kontrolündedir (Karagül, 1993,s.47). Bundan dolayı bu yönteme öğrenci merkezli öğretim yöntemi denilmektedir.

Görevle öğretim yönteminde, öğrencilerden rahat edebilecekleri dağınık düzende, hareketleri yapmaları istenmektedir. Bu yöntemde öğrencinin yaratıcı gücünün eğitilmesi daha da önem kazanmaktadır. Öğretmen hareketin uygulanması aşamasında öğretim ortamından çıkmakta ve ikinci planda kalmaktadır. Böylece her öğrenci kendi geçmiş yaşantısındaki deneyimlerle harekete katılmakta ve hareketteki başarı düzeyleri farklılık gösterebilmektedir.

Öğretmen yöntem seçiminde öğrencilerin bu özelliklerini dikkate almak zorundadır (Corbin, 1976,s.158).

Tümevarım yaklaşımının benimsendiği bu yöntemde, öğrenci ve yapacağı hareket ön plandadır. Aynı zamanda öğrenciler harekete karşı farklı beklenti, ilgi ve motivasyona sahiptirler. Bu nedenle hareketin öğretiminde ilk adım olarak öğrencilerin verilen konu ile ilgili sahip oldukları bilgi, beceri, tutum, yetenek vb. özelliklerinin saptanması gereklidir (Karagül,1993,s.52). Ancak bir sınıf veya grupta, öğrencilerin bu farklılıklarını test etmek ve davranışlarını izlemek öğretmen veya spor eğiticisi için kolay değildir. Çünkü öğretmenler ve spor eğiticileri, her öğrencinin içindeki o anlık duyguları ve beklentileri doğrultusundaki davranışlarını gözleyemezler. Bu yüzden öğrenciler öğrenim esnasında kendilerinde önceden varolan bireysel özelliklerini gösteremeyebilirler. Öğretmen ancak onları tanıdıktan sonra bireysel özellikleri ve giriş davranışları hakkında bir bilgiye sahip olabilecektir.

Karagül, görevle öğretim yöntemini, " öğrencilerin o konu veya hareket ile ilgili giriş davranışlarına uygun görevleri kendilerinin seçebilmelerine, ilgileri doğrultusunda çalışabilmelerine olanak tanıyan bir yöntemdir" şeklinde tanımlamaktadır (1993,s.52).

Sonuç olarak bu yöntemde, öğrencilere hareketlerin daha etkili öğretilmesi için zaman, mekan, araç-gereç kullanımının çok iyi düzenlenmesi gerekmektedir. Bu düzenleme içersinde öğrenci öğrenmeye daha aktif katılarak psikomotor gelişimini olumlu yönde geliştirebilecektir. Ayrıca öğrenciler grup olarak çalıştıkları için, iletişim kurma, paylaşma gibi sosyal ilişkilerinde gelişim gözlenebildiği gibi beceri ve yaratıcı güçlerinin de arttığı söylenmektedir. Ergenlik çağına kadar yapılan tüm beden eğitimi dersi ve spor etkinliklerinde bu yöntem etkili olarak kullanılabilir.

İşbirliğine dayalı öğretim yöntemi. — İşbirliğine dayalı öğretim yönteminde, öğrenci değerlendirme aşamasında görevle öğretim yönteminde olduğu gibi karar verme sürecine katılabilmektedir. Bu yöntemde öğrencinin rolü ise, arkadaşının hatalarını düzeltme ve olumlu olumsuz pekiştireçler vermekle sınırlı bulunmaktadır. Öğrenci, arkadaşının hareketinin gelişiminden değil, öğrenmesinden sorumludur. Öğretmenin kalabalık bir sınıfta, hareketin öğretimi esnasında tüm öğrencilerin yaptıklarını izlemesi, hareketlerin yapılmasıyla ilgili öğrencilere olumlu veya olumsuz pekiştireçler göndermesi ve hareketlerle ilgili

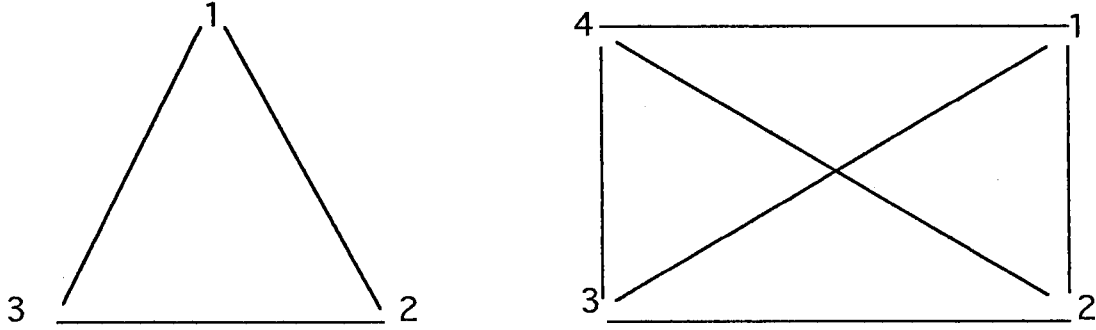
düzeltilmelerde bulunması çok zordur. Bu ortamda öğrencilerin hareketi veya hareket grubunu üst düzeyde öğrenmesi düşünülemez. Ancak öğrenciler arasında bir işbirliği ortamı oluşturulduğu zaman, öğrenmenin daha etkin bir kavramı gerçekleştirdiği izlenmektedir. Bu nedenle öğretmen bütün öğrencilerin hareketlerini aynı anda izleyip, düzeltmeyeceği, pekiştirme yapamayacağı için öğrencilerin birbirlerini izlemeleri, hatalarını düzeltmeleri öğretimin verimini yükseltmekte bir çözüm olarak düşünülebilir (Karagül, 1993,s.58). İşbirliğine dayalı öğretim yöntemi eşlerle veya küçük grupla uygulanabilir. Öğretmen hareketin uygulanmasında eşleri belirlerken öğretilecek hareketin özelliğine göre, öğrencilerin boy, kilo, öğrenme düzeyleri, beceri düzeyleri vb. gibi ölçütlerini gözönüne almalıdır. Eşle yapılan çalışmalarda, eşlerden biri gözlemci, diğeri uygulayıcı rolünü üstlenmektedir. Öğretmen öncelikle rollerin seçimini öğrencilere bırakabilir. Çalışmanın ileriki aşamalarında öğrenciler üstlendikleri rollerini kendi aralarında değiştirerek birbirlerinin özdenetimlerini sağlamış olurlar. Eşle yapılan bu tür çalışmalar tüm yaş grupları arasındaki beden eğitimi derslerinde ve spor branşlarında öğretmene büyük kolaylıklar sağladığı, aynı zamanda da öğrenme yüzdesini arttırdığı için uygulamalarda tercih edilmektedir.

Gagné, eşle çalışma yönteminde, sınıf başarısının %50'den %98'e yükseldiğini belirterek, bunun Bloom'un tam öğrenme yaklaşımındaki artıştan daha büyük bir artış olduğunu vurgulamaktadır (Karagül, 1993,s.58).

Küçük gruplarla öğretim, 2-6 kişiden oluşan öğrenci gruplarının işbirliğine dayalı bir öğrenme gerçekleştirerek, belirlenen amaçlara ulaşmalarına olanak sağlayan öğrenci merkezli bir öğretim yöntemidir (Yaşar, 1993,s.6). Bu yöntemde öğretimin bireyselleştirilmesinde önemli olan birçok özellikler dikkate alınarak gruptaki tüm öğrencilerin öğretime aktif olarak katılmaları sağlanmalıdır. Öğrencilerin gruptaki görevleri, uygulayıcılık, gözlemcilik ve gözlem sonuçlarını kaydedicilik olarak adlandırılmaktadır. Eğer grup üç kişiden oluşmuşsa, bunlardan birincisi uygulayıcı, ikincisi gözlemci, üçüncüsü de gözlem sonuçlarını kaydedici rolünü üstlenir. Ancak gruptaki üye sayısının dörde tamamlanması durumunda gözlemci sayısı ikiye yükselmektedir. Küçük gruplarla öğretimin uygulandığı eğitsel ortamlarda öğretmen, bilgi aktarıcı ya da bilgi yayıcı olmaktan çok öğrenciler arasında işbirliğini geliştirme ve kolaylaştırma yönünde çaba sarfetmektedir (Yaşar, 1993,s.8). Öğrenciler öğretmenin belirlediği ortak amaç doğrultusunda, birbirlerinin

öğrenmesinden doğrudan sorumludurlar. Ayrıca öğrenim içerisinde, öğrenciler öğretmenin uyarısıyla rollerini değiştirebilirler.

Şekil 1'de, küçük grupla öğretim yönteminde grup üyelerinin grup içerisindeki rollerinin değişimi gösterilmektedir.

Şekil 1. Grup Üyelerinin Rol Değişimleri

Karagül, Tansu. **Beden Eğitimi Öğretimi Yöntemleri.** (ESKİŞEHİR:1993),s. 58.

Grup Üyelerinin Hareket Esnasında Üstlendiği Roller:

Uygulayıcı : Açıklanan ve gösterilen hareket veya hareketler dizilerini uygular.

Gözlemci, Gözlemciler : Uygulanan hareketin ayrıntılarına dikkat ederek dönüt verir.

Kayıt Edici : Hareketin uygulayıcı tarafından ne kadar yapıldığıyla ilgili niceliksel yönünü ve gözlemcilerin yaptıkları düzeltme, uyarılar, hareketin doğru ve hatalı yönleri gibi niteliksel yönünü kayıt etmekle sorumludur.

Gözlemci ve kayıt edicilere kolaylık sağlamak üzere çizelge 1'de görüleceği gibi öğretmen tarafından geliştirilen öğrencinin arkadaşlarını gözleme formu kullanılabilir.

ÇİZELGE 1

ÖĞRENCİNİN ARKADAŞLARINI GÖZLEME FORMU

Uygulayıcının

Adı Soyadı:.....

Hareket :.....

Gözlemcinin

Adı Soyadı:.....

Hatalı

Hatasız

Kaç kez tekrar edildiği

Alıştırma 1

Ayrıntılar :

.....

Özellikle

Gözlenecek

Hareketler :

Çizelge 1'den de anlaşıldığı gibi daha nesnel bir gözlem yapabilmek için hareketle ilgili gerçek veriler karta işlenmelidir. İşbirliğine dayalı öğretim yönteminde disiplin öğretmende değil grup içindeki öğrenciler arasındadır. Bu gibi durumlarda öğretmen uyumsuz öğrencilere gerekli uyarılarda bulunarak, rehberlik ederek, onları tekrar gruba ve topluma kazandırmaya çalışmalıdır.

Yöntemin değerlendirme aşamasında rolünü iyi kavrayamamış öğrencinin hareket ile ilgili değerlendirmesi objektif olmayabilir. Öğretmen bu sonuçlara güvenmek durumundadır. Tüm bu sınırlılıklar bu yöntemin uygulanmasında birtakım zorluklar yaratabilir.

Sonuç olarak işbirliğine dayalı öğretim yöntemi, büyük sınıflarda ve araç gerecin sınırlı olduğu ortamlarda ve spor dallarıyla ilgili takım çalışmalarında etkin ve kolay bir şekilde uygulanabilir.

Özel Öğretim Yöntemleri

Tüm dünya ülkeleri için spor, barış, kardeşlik aynı zamanda da aralarındaki rekabetin her türlü yarışma organizasyonlarıyla vitrin önünde sergilenmesidir. Yapılan yarışmalarda elde edilen başarılar, ülkelerin diğer ülkeler arasındaki ekonomik, kültürel, sportif ve sosyal sıralamasını artırması anlamına gelmektedir. Bu nedenle de tüm ülkeler spor alanında daha başarılı sonuçlar alabilmek için birbirleriyle rekabet etmekte, aynı zamanda da bilimsel araştırmalarına ağırlık vererek özel öğretim yöntemlerini geliştirmektedirler. Ülkelerin, son yıllardaki olimpiyatlarda ve dünya şampiyonalarında küçük yaşlardaki sporcularla temsil edilerek başarı kazanmaları, bu ülkelerin sporla ilgili bilimsel çalışmalarını üniversite ve benzeri araştırma kurumlarının da desteğini alarak yapmalarına bağlamak olanaklıdır.

Ancak spor alanında başarılı ülkeler şampiyon sporcularını yetiştirirken onların cinsiyetlerine, vücut ölçülerine ve spor branşlarının karakteristik ve psikolojik özelliklerine dikkat etmektedirler. Daha sonra da özel olarak çok değişik testlerden geçirerek sporcunun verimi ile ilgili verileri elde edip değerlendirme yapmaktadırlar. Sporculara değişik çalışma ortamları hazırlanarak, verimlerine göre o dala ait özel öğretim yöntemlerini uygulamaktadırlar. Çünkü değişik spor dallarındaki sporcuların farklı özel öğretim yöntemleri ile çalıştırılması gerekmektedir. Örnek vermek gerekirse, bisiklet dalındaki öğretim yöntemleri ile, hentbol dalındaki öğretim yöntemlerinin ayrı olması gibi. Bu ayrılığın nedeni, her spor

dalının farklı fizyolojik ve psikolojik karakteristik özelliklerinin olmasındandır.

Toplumların kültürel yapılarına göre benimsenerek, ülkelerde yapısal bir özellik kazanan spor bazı yerlerde o ülkenin adıyla veya ülkenin adı o spor dalıyla anımsanmaktadır. Bu nedenle spor, yerleştiği ve sevildiği ülkelerde gelişmiş ve bu gelişimin sonucu olarak o ülkeye birçok uluslararası yarışmalarda başarı kazandırmıştır. Kazanılan bu başarılarla devamlılığın sağlanması amacıyla, ülkeler spor dalları üzerindeki çalışmalarını bilimsel yönden daha da kuvvetlendirerek yeni yöntemlerin arayışı içine girmişlerdir. Böylece spor dalları ülkelerin olanakları içerisinde yeni boyutlar kazanmıştır.

Yapılan araştırmanın temelini teşkil eden hentbol spor dalı öğretim yöntemleri, ülkemizde bilimsel yönden araştırılan en genç spor dallarındandır. Dünyada ise eski adıyla Doğu Bloku ülkelerinde teknik ve taktik yönden gelişen hentbol sporu, bu ülkelerin yapmış olduğu bilimsel araştırmalar sonucunda değişik boyutlar kazanarak yeni öğretim yöntemlerinin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Hentbol spor dalı, karakteristiği ve kuralları gereği, mola alınmadan hızla oynanan, aynı zamanda sporcuda kuvvet, sürat, dayanıklılık gerektiren bir spor dalı olması nedeniyle yapılan bilimsel çalışmaların çok kapsamlı ve ayrıntılı olması gereklidir. Bir başka deyişle de modern hentbol, sporcusunda oyuna özgü birçok beceri ve bedensel özelliğin var olmasını istemektedir (Ağan,1983,s.1).

Belli bir beceri düzeyine erişmiş olan bireylere hentbol sporunda uygulanan özel öğretim yöntemleriyle, yatkınlık, deneyim ve teknik - taktik kapasite kazandırmak olasıdır. Bu amaçla ülkemizde hentbol dalında küçük yaşlardan itibaren, üç biçimde uygulanan yöntemler ile teknik-taktik performans sağlanabilmektedir. Bunlar;

- Oyunlar Yoluyla Öğretim Yöntemi
- Alıştırmalar Yoluyla Öğretim Yöntemi
- Karma Öğretim Yöntemidir.

Yukarıda belirtilen üç yöntemin de Türkiye'de hentbol sporunun öğretilmesinde kullanılmasına rağmen öğretim uygulamalarında farklılıklar göstermektedir. Aşağıda her üç yöntem ayrı ayrı ele alınıp incelenerek, öğretim uygulamaları ve her üç yöntemin yararları ve sınırlılıkları ortaya konulacaktır.

Oyunlar yoluyla öğretim yöntemi. — Oyunlar yoluyla öğretim yöntemi, spor dallarının öğretilmesinde kullanılan, önce oyunu kapsamına alarak çocukların yapılan

çalışmalara motivasyonunu sağlayan, daha sonra da dal öğretimine kademeli olarak geçilerek teknik çalışmalarla desteklenebilen bir hentbol öğretim yöntemidir. Oyunla öğretim yönteminin işlevsel niteliklerinin daha iyi anlaşılabilmesi amacıyla "oyun" kavramının genel bir tanımının yapılması gereklidir.

Mustafa Keten, oyunu "dışarıdan hiçbir etki altında kalmadan kendi kendine meydana gelen ve hareket içgüdüsüne dayanan, toplumların sosyo-ekonomik yapısına ve gelişimine uygun bir şekilde gönüllü olarak yapılan fizik, moral, liderlik ve toplumsal kişilik yeteneklerini geliştiren biçimlilik ve kurallılık kazanan grup davranışlarıdır" şeklinde tanımlamaktadır (1974,s.1.10).

Yapılan tanımdan da anlaşıldığı gibi oyun, hemen her canlının ve özellikle çocuğun yaşamında son derece önemli bir yeri olan bir yönüyle de pek çok canlı için gelecekte yapacağı işi ve eylemleri oyun oynayarak öğrenebileceği bir yol olarak görülmektedir. Yapılan etkinliklerde çocuğa verilecek oyunlar kolaydan-zora, basitten-karmaşığa gibi öğretim ilkelere uygun olmalıdır.

Oyunla öğretim yöntemiyle çocuklara hentbolde kuvvet, dayanıklılık ve sürat verilebileceği gibi genel olarak çocukların fiziksel kapasitesiteleri artırılabilir. Bu yöntemle çocuğun çevresi ve hentbol sporuyla ilgili nesnelere ilişkileri ve yetenekleri geliştirilir (Muratlı, 1987,s.11). Bu amaçla spor eğiticiyi oyunsal çalışmalarda, oyunun çocuklar üzerinde çok yönlü gelişimler kazandırmasına aynı zamanda da çocuğun beden, ruh ve moral dengesini düzenlemesine ve ona iyi davranışlar, alışkanlıklar kazandırmasına dikkat etmelidir.

Ayrıca çocuğa verilen oyunlar, çok yönlülüğü ile çocukları teknik, taktik, motorsal özellikler ve kural bilgisi açısından spor dallarına ve özellikle de yapılan çalışmada temel dal olarak seçilen hentbol sporuna hazırlamakta ayrıca gelişimini sağlamaktadır.

Ancak oyunla öğretim yönteminde çocuklar antrenörün verdiği her hareketi oyun olarak görebilir ve gerçek alıştırmalara geçerken zorlanabilir. Ayrıca yetişkin gruplarda oyunla öğretim yöntemi çok sıkıcı ve basit kalabilir.

Oyunla öğretim yönteminin uygulanmasında, amaçlanan hentbol sporunun öğretim basamakları şöyle sıralanmaktadır.

- Teknik öğelerin öğrenilmesi.

Atışlar, top tutma atma, sıçrama, düşme gibi.

- Oyun karakterine uygun reaksiyonların geliştirilmesi.

Teknik ve taktik anlayış.

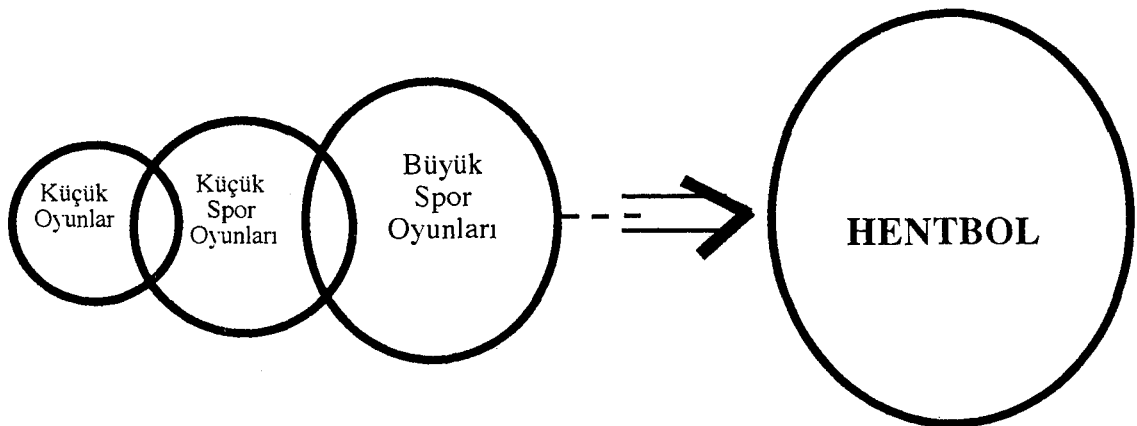
- Oyun anlayışının geliştirilmesi.

Rakibi rahatsız etme, eşe yardım, amaca ulaşma, saha kavramı.

- Oyun kurallarına alışma

Oyunlar yoluyla öğretim yöntemiyle yukarıda sayılan amaçların tümü veya bir bölümü öğrencilere kazandırılmaya çalışılır.

Şekil 2'den de anlaşıldığı gibi oyunlar yoluyla öğretim yöntemiyle öğrenciye verilecek oyunlar küçük oyunlar, küçük spor oyunları, büyük spor oyunları ve hentbol oyunu şeklinde olmalıdır. Verilecek küçük oyunlarla, çocukların içinde var olan oyun oynama ve herşeyi bir oyun olarak görme isteklerine olanak yaratarak bu oyunla ilgili amaçlanan beceriler çocuklara verilebilir. Bu becerileri oyun formu altında çocuk çok çabuk öğrenebilecektir. Oyunu çocuğun isteği doğrultusunda seçerse öğrenme hızlandırılabilir. Böylece öğrencilerin öğrendikleri becerileri, hentbol oyununa geçişi sağlamaları olanaklı olacaktır.

Şekil 2. Oyunlar Yöntemiyle Öğretim Yöntemi
Özsen Sırrı. **Hentbolün Temel Öğretimi.** (MANİSA:1979),s.22.

- Kale atışlarına hazırlayıcı oyunlar

Top tutma ve pasa hazırlayıcı oyunlar aşağıda belirtildiği gibi örneklenirse;

- Bayılan top oyunu

- On sayı oyunu

- Kurtaran top oyunu

- Kurtaran kasa oyunu

- Dairede çift merkezle pas

- Duvara hızlı pas yarışı

- Pas ve top sürme yarışları (üçlü, dörtlü)

- Engelli pas yarışı gibi bir çok oyun örneklemenin içine alınabilir.

Araştırmada, hentbol spor dalı öğretim yöntemleri olarak, sırasıyla oyunlar yoluyla öğretim yöntemi, alıştırmalar yoluyla öğretim yöntemi ile oyun ve alıştırmaların birlikte verildiği karma öğretim yöntemi verilecektir.

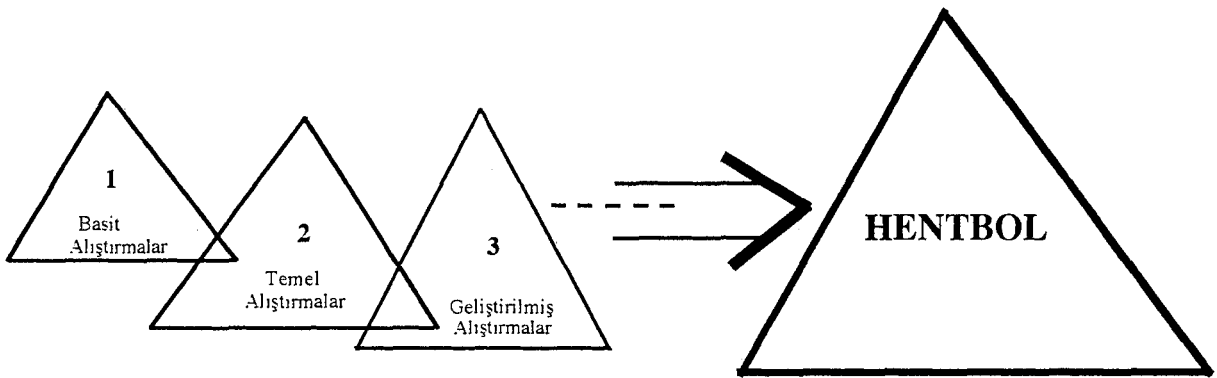
Alıştırmalar yoluyla öğretim yöntemi. _Oyunlar yoluyla öğretim yönteminin yetersiz kaldığı durumlarda yetenek ve becerilerin gelişimi için, bir yöntem olarak alıştırmalar yoluyla öğretim yöntemi kullanılmaktadır. Bu yöntem genelde temel hentbol eğitimi almayan ilerlemiş yaşlardaki bireylerin eğitiminde, zaman kazanılması açısından önerilmektedir (Ağan, 1983,s.22). Bu yöntemde kısa sürede bir başarı elde edilebilmektedir. Ancak, teknik-taktik yönden, uzun süreli başarılarından söz edilemez. Alıştırmalar yoluyla verilen teknik-taktik becerilerde belirli bir sıralama izlenmeli ve böylece amaçlanan hentbol'e gidilmelidir. Ancak bu yöntemde her beceri, küçük öğrenme ünitelerine ayrılmaktadır (Özşen, 1979,s.21). Bu amaçla etkinliklerdeki öğrencilerin düzeylerine göre zayıf- orta- iyi şeklinde gruplamalar altında teknik yetenek düzeylerine ayrılması gerekmektedir. Öğrencilerin teknik öğrenim çalışmalarında bir çok hatalar görülebilir. Spor eğiticisi, bu hataları öğretme-öğrenme ortamında düzelterek, öğrenciyi doğru harekete yönlendirmelidir.

Alıştırmalar yoluyla öğretim yönteminde, öğrencilerin teknik düzeylerine göre öğretilecek teknik-taktik becerilerin, öğrencilerin teknik düzeylerinin altında veya üstünde olmamasına dikkat edilmelidir. Öğretilen bu beceriler belirli aralıklarla kontrol testine tabi tutulmalıdır. Ancak öğretme-öğrenme durumları tek yönlü olduğu için, öğrencilerde beklenen motivasyon görülmeyebilir. Özellikle öğretilecek teknik becerilerin öğrencilere parça

parça verilmesine ve teknik becerilerin bazı özelliklerinin öğretilmesine dikkat edilmelidir. Ancak öğrenme sonucunda parçalar birleştğinde bazı kopukluklar olabilir. Hentbol oyunu amaçlandığında bu kopukluklar oyun içerisinde öğrencinin performansını olumsuz olarak etkilediği için, öğretmenin alıştırmalardaki teknik becerileri belli bir zorluk sırasına göre belirlmesi gerekmektedir.

Şekil 4'den de anlaşılacağı gibi alıştırmalar yoluyla öğretim yönteminde dikkat edilmesi gereken öğretim sıralaması şu şekildedir;

- Basit Alıştırmalar
- Temel Alıştırmalar
- Geliştirilmiş Alıştırmalar şeklindedir.

Şekil 4. Alıştırmalar Yoluyla Öğretim Yöntemi
Özşen, Sırrı. **Hentbolün Temel Öğretimi**. (MANİSA 1979),s.26

Basit alıştırmalar, hentbolde öğrencilere ilk öğretim anında verilmelidir.

Temel alıştırmalar, öğrencilerin temel teknik becerilerini kazandıkları bir aşamadır.

Geliştirilmiş alıştırmalar ise, öğrencilere en son aşamada verilir. Öğrenciler bu aşamaya ge-

lirken genel teknik beceriye sahiptirler ve bu temel teknik becerilerini, geliştirilmiş alıştırmalar içerisinde göstermektedirler. Hentbol sporunda top tutma tekniğinin alıştırmalar yoluyla örnek öğretim sıralaması şu şekilde verilebilir.

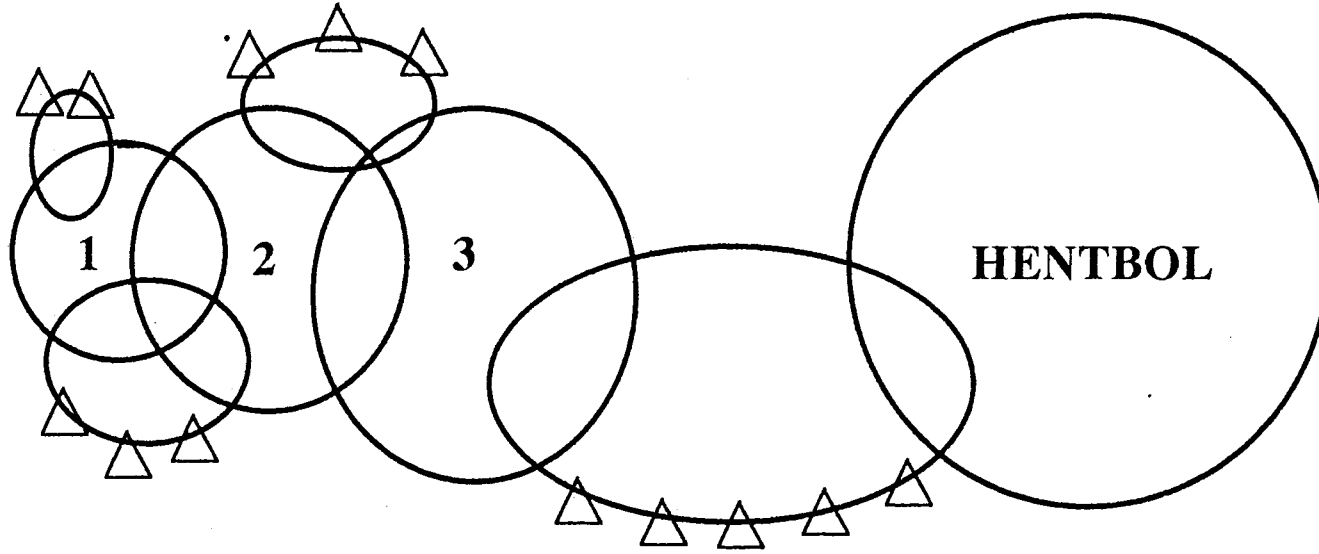
- Topu yere bırakma, çift elle alma
- Topu yuvarlama ve koşarak yerden alma
- Topu havaya atma, çift elle tutma
- Topu yere vurma ve çift elle tutma
- Topu duvara atma, dönen topu yakalama
- İki eş karşılıklı olarak topu birbirlerine atma ve çift elle topu tutmaya çalışma.

Alıştırmalar yoluyla öğretim yönteminde, alıştırmalar öncesi veya sonrası oyun oynatılarak, öğrencilerin topa alışmaları, ısınmaları ve alıştırmalardaki motivasyonları sağlanabilecektir.

Karma öğretim yöntemi. — Hentbol sporunun öğretim yöntemlerinden olan oyunla öğretim yöntemi ve alıştırmalar yoluyla öğretim yönteminin olumlu özellikleri birleştirilerek karma bir yöntem geliştirilmiştir. Bu yöntemde öğrenci ve öğretmenin çalışmalarda daha iyi uyum sağlayabileceği ve verimlerinin artacağı düşünülmektedir. Bu yöntemin amacı, giderek amaçlanan hentbol sporuna ulaşmak ve bunu hiç bir zaman gözönünden uzak tutmamaktır. Şekil 5'den de anlaşılacağı gibi karma öğretim yönteminde amaçlanan, hentbol sporuna ulaşmak için uygulanan sıralamalı oyunların arasına teknik alıştırmaları destek olarak verip öğretimi gerçekleştirmektir.

Karma öğretim yönteminin uygulanmasına ilişkin örnek vermek gerekirse; yöntemin ilk bölümünde oyun sıraları oluşturulurken hazırlık bölümünde topa alışmaya ilişkin teknik beceri alıştırmaları verilmekte ve öğrencinin araç-gereçlere alışabilmesi için küçük oyunlarla çeşitli toplar kullanarak top taşıma, yuvarlama, atma-yakalama gibi temel teknik beceriler uygulanmaya konulmaktadır.

Bu yöntemin, genel olarak oyunla öğretim yöntemine daha yakın olmasıyla birlikte, hentbol sporunda küçük yaş gruplarında en etkili yöntem olduğu söylenebilir.

Sekil 5. Karma Öğretim Yöntemi

Özşen, Sırrı. Hentbolün Temel Öğretimi. (MANİSA:1979),s.33.

Mikroöğretim Yöntemi

Mikroöğretim yöntemi, ilk kez 1960 yılında A.B.D'de Stanford Üniversitesi'nde Dwight Allen, David Young ve bir grup eğitimcinin öğretmen yetiştirmede, etkili öğretim davranışlarını saptamak, öğretmen adaylarının ilk öğretim denemelerindeki güçlüklerini gidermek ve öğretmen eğitiminin niteliğini arttırmak amacıyla deneysel bir programın parçası olarak geliştirilmiştir.

Mikroöğretim yöntemi, çok değişik şekillerde kullanılan bir laboratuvar öğretim yöntemi özelliği gösterir (Gürkan, 1991,s.68). Söz konusu yöntem, dikkatin öğretmen davranışı üzerinde toplanması, kontrollü çalışma için ortam hazırlanması ve davranışların çözümlenmesi bakımından yeni bir anlayış getirmektedir (Alkan,1987,s.24). Mikroöğretim yönteminin, öğretmen eğitiminde ve öğretme-öğrenme sürecinde kullanılmasının amacı, adayı öğretmenlere veya bireylere, doğal öğretim ortamlarını sunmanın güç olduğu durumlarda, öğretim becerileri ve deneyimler kazandırmak ve deneyimlerini arttıracak deneysel bir ortam sağlamaktır. Öğretmenlerle, öğretmen adaylarının eğitilmeleri ve beceri kazanmaları konusunda etkililiğini kanıtlamış olan mikroöğretim yöntemi, öğretmen olmayan bireylerin kendi becerilerini artırmasına ya da bireylerin kendilerinde yeni beceriler keşfetmesine de yardımcı olur. Ayrıca, eğitim ve spor anahtar kelimeleri verilerek ulaşılan Eric taramasındaki 815 araştırmada gözlenen genelleme şöyle özetlenebilir. Mikroöğretim konusunda yapılan araştırma ve çalışmaların büyük çoğunluğunun, öğretmen eğitiminde gerçekleştirildiği görülür. Değişik kamu kuruluşları personellerinin hizmet öncesi ve hizmetiçi eğitimlerinde de sıkça kullanıldığı saptanmıştır. Mikroöğretim yöntemi, öğretmen eğitimi dışında özel eğitimde, ekonomi eğitiminde, tarım ve ziraat alanında, yetişkin personelin eğitiminde, tıp eğitiminde, sağlık alanında, yabancı dil eğitiminde ve spor alanında kullanılmıştır.

Mikroöğretim Yönteminin Tanımı ve Gelişimi

Mikroöğretim yönteminin, genelde, eğitim bilimlerine ilişkin değişik kaynaklarda farklı biçimlerde tanımlandığı görülmektedir.

Knapper'e göre (1980, s.35), mikroöğretim, "öğrenci tepkilerinin videobant ile anında ya da sonradan gözden geçirildiği ve böylelikle başka yollardan sağlanması olanaksız olan iç geçerliliğin sağlanabildiği öğretme-öğrenme sistemidir".

Brown ise, mikroöğretilimi, " eskiden kazanılmış becerileri yenilemek ve yenilerini

geliştirmek için hazırlanmış olan" her yönüyle küçültülmüş sınıf öğretimi" biçiminde tanımlamaktadır (1975,s.15).

Her iki tanımda da görülebileceği gibi, mikroöğretim yönteminin, genel becerilerin kazanılması ve öğretim becerilerinin geliştirilmesinde etkili bir yöntem olarak benimsendiği söylenebilir.

Eğitim araştırmacılarının öğretme-öğrenme konusunda yaptıkları araştırmalarda, sınıf etkileşiminin ve başarısının geleneksel modellerle fazla değişmediği görülmüştür. Bu nedenle öğretme-öğrenme sürecine sosyal öğrenme ve gözleyerek öğrenmenin katkısının gerektiği, ayrıca bu ortama görsel boyutun da eklenmesi zorunluluğu savunulmuş ve araştırmalarla çözüm üretilmeye çalışılmıştır. Bu araştırmalarda ele alınan sosyal öğrenme, yalnızca öğrenme ilkelerini içermemekte, aynı zamanda öğretim yöntemlerinin ve ilkelerinin yeni uygulama biçimlerini ortaya koymaktadır. Sosyal öğrenme, gözlem yoluyla öğrenme ve model alarak öğrenme ile desteklenmektedir. Mikroöğretim, sosyal öğrenmenin kapsadığı süreçler bakımından, laboratuvar gibi ortamlardaki öğretme-öğrenme süreçlerinde etkili olabilmekte ve öğrencilerde konuşma, soru sorma, yanıt verme ve dinleme becerilerini etkili bir biçimde kazandırabilmektedir.

Temelde, Bandura'nın sosyal öğrenme kuramına dayanan mikroöğretim, öğrenci ve öğretmen rolünü üstlenen öğretmen adayları ya da bireyler için, küçültülmüş bir öğretme-öğrenme ortamında önceden belirlenen bir becerinin gerçekleşmesini izleme olanağı vermektedir. Böylece bireyler kendi davranışlarındaki olumlu, olumsuz yönleri izlemekte ve kendilerini daha yansız değerlendirebilmektedir. Nitekim, mikroöğretim yönteminin, tüm özellikleri dikkate alındığında, davranışçı kuramların uygulamadaki yöntemlerinden biri olduğu görülmektedir (Bower ve Hilgard, 1981,s.464). A.B.D'de, öğretmen eğitiminde karşılaşılan sorunları ve okulda gerçekleştirilen öğretimin sıkıntılarını ve çaresizliğini gidermek için birçok araştırma ve çalışmalara 1960'lı ve 1970'li yıllarda destek verilmiştir. Bu çalışmalardan biri, görsel-işitsel boyutlarla desteklenen davranışçı ve sosyal öğrenme kuramlarının birleşimi ile kavramsal yönden iletişim kuran, mikroöğretim yöntemidir. Mikroöğretim yönteminde tüm öğeler bütünüyle kontrol edilebilir. Bu nedenle mikroöğretim yöntemi öğretme-öğrenme ortamında etkili olabilmektedir. Bu yöntem, önce uygulanan daha sonra da kavramsal yapısı oluşturulan, değerlendirilen ve geliştirilen

yöntemler konusundaki yeniliklerden birisidir. Öğrencilerin öğretimdeki kendi düzeylerini görmeleri ve kendi kendine ya da grup içinde daha iyi değerlendirebilmeleri için video ve teyp kayıtları yapılmaktadır (Brown, Richard, Lewis, Hercleroed,1977,s.26).

Mikroöğretim Yönteminin Aşamaları ve Uygulama Özellikleri

Mikroöğretim yönteminin daha etkili olabilmesi için dikkatlice hazırlanıp bazı aşamalardan geçirilerek uygulanması gerekmektedir. Bu aşamalar, hazırlıktan uygulamaya doğru bir yol izlemektedir. Mikroöğretimde özel öğretim becerilerinin aday öğretmence öğretimde kullanıma hazır durumuna getirilmesi temeldir. Bu öğretim becerileri, öğretim yönteminin çözümlenmesinden sonra uygulanır (Perrott, 1977,s.2).

Mikroöğretim yönteminin çözümlenmesinde ortaya çıkan aşamalar şunlardır:

Becerinin gözlenmesi.—Aday öğretmen istediği becerileri gözler. Mikroöğretim yönteminde becerilerin nerede, nasıl gerçekleşeceği ve değiştirebileceği konusunda aday öğretmenlerle danışmanlara birlikte tartışmak üzere belli bir süre ayrılmaktadır (Rıza,1990,s.150).

Beceriye gerçekleştirmekle ilgili görsel araçları ve dersi izleme.—Aday öğretmenler mikroöğretim yöntemiyle gerçekleştirmek istedikleri öğretim becerileri ile ilgili, uygulama öncesi teknik-taktik becerileri kapsayan filimler, videokasetler, televizyon programları seyrederek ya da kendi arkadaşlarının derslerini, antrenmanlarını izleyebilirler. Bu izlentilerden bazı deneyimler kazanırlar. Bu deneyimler, aday öğretmenlerin kendi öğretim becerilerinin artmasında, geliştirilmesinde de etkili olacaktır.

Becerinin öğretme-öğrenme sürecinde kullanılması.— Aday öğretmenler, verecekleri dersin içeriğini, amaçlarını, yöntemlerini ve ders programlarını hazırlayarak arkadaşlarına ya da öğrenci grubuna sunarlar.

Değerlendirme. —Mikroöğretimde danışman, aday öğretmenin vereceği mikroderse katılır ya da bu dersi gözler. Dersin sonunda, aday öğretmen ve öğrenciler, aday öğretmenin düzeyi ile ilgili olarak dönüt sağlarlar (Allen ve Ryan, 1969,s.2). Değerlendirme aşamasında, önceden hazırlanmış formlardan yararlanılır (Rıza, 1990,s.150). Bu aşamada danışman, aday öğretmenin becerilerini gerçekleştirmesindeki olumlu davranışları öncelikle tartışmalı, daha sonra da olumsuz davranışların düzeltilmesine çalışmalıdır. Çünkü verilen olumlu pekiştiriciler öğrenmede güdülenmeyi sağlamaktadır.

Dersi geliştirme. —Aday öğretmen, danışmanından ve öğrencilerden elde ettiği dönütlere göre vereceği bir sonraki dersi geliştirme durumundadır. Geliştirme aşamasında öncelikle olumsuz davranışlar düzeltilmelidir. Olumsuz davranışları olumlu duruma dönüştürmek için dersin davranışsal amaçlarını yeniden düzenlemek gerekir. Derste kullanılan araç-gereçlerin kullanımlarıyla ilgili sınırlılıklar var ise, bunlar hemen giderilmelidir.

Mikroöğretim yönteminin etkili bir biçimde uygulanabilmesi için öncelikle amaçların belirlenerek iyi bir biçimde planlanması ve planla ilgili sorunların soru cevap yöntemiyle çözümlenmesi gerekmektedir. Mikroöğretimin planlanması sonunda temel yapı oluşturulmaktadır. Daha sonra yöntemin öğrenciye ne tür bir modelle sunulacağı burada belirtilmelidir ki bu aşamalardan sonra danışmanın seçimi ve görevleri belirlenerek, danışmanın, aday öğretmenlerin hem kazanacakları becerileri performansını geliştirmede hem de becerilerin uygulanmasında yardımcı olması sağlanmalıdır (Allen ve Ryan, 1969,s.45).

Mikroöğretim yönteminin uygulanabilmesinde en önemli noktalardan biri de uygulamada yer alacak öğrencilerin belirlenmesidir. Mikroöğretim programına alınacak öğrencilerin seçimine ve eğitimine çok dikkat edilmelidir.

Mikroöğretimde aday öğretmen, gerçekleştirdiği mikroöğretim dersini videobanta kaydeder ve sonradan mikroöğretimde gerçekleştirdiği öğretim performansını izleyerek, öğretim becerileri ve bulunduğu durumla ilgili dönüt alır.

Mikroöğretimde danışman, temelde bir öğretmendir. Laboratuvarın niteliği, öğretim becerilerinin gelişimini sağlamak ve öğretim becerilerini yeniden düzenlemek danışmanın rolü içine girmektedir (Allen ve Ryan, 1969,s.45). Danışmanın, mikroöğretim uygulamasında sorumluluğu iki yöndedir. Birincisi, öğretim becerisinin düzeyini geliştirmek, ikincisi de öğretim becerisi uygulanırken öğretmen adayına yardımcı olmaktır.

Mikroöğretimde kullanılan araçların başında videoteyp, teyp, kamera ve monitörler gelmektedir. Kamera, videoteyp, monitör gibi araçları kullanmak, mikroöğretimdeki öğretim becerilerinin kazanılmasını önemli ölçüde sağlamakta ve öğretimin niteliğini arttırmaktadır. Mikroöğretim yönteminin, video ya da teyp kullanılmadan da uygulandığı örnekler bulunmaktadır. Fakat videoteybin kullanıldığı mikroöğretimin, öğretim yönünden büyük yararlar sağladığı kanıtlanmıştır (Allen ve Ryan, 1969,s.54). Çünkü videoteypler, öğretim durumuna ve özellikle spor öğretimine görsel boyutu da kazandırmakta ve işitsel

boyutu desteklemektedir. Bu nedenle öğretim durumunu tamamlamakta ve öğretme-öğrenmenin etkililiğini arttırmaktadır. Yapılan araştırmalarla görsel ortamların, işitsel ortamlardan kalıcılık ve anımsama yönünden daha etkili olduğu saptanmıştır (Knirk ve Gustafson, 1986,s.135).

Mikroöğretim yönteminin, laboratuvarlarda daha etkili bir biçimde uygulandığı belirlenmiştir. Her mikroöğretim laboratuvarı, iyi aydınlatılmalı, iyi donatılmalıdır. Ayrıca kontrol odasından yönetilebilen zaman gösterge aygıtı bulunmalıdır (Brown, 1975,s.135).

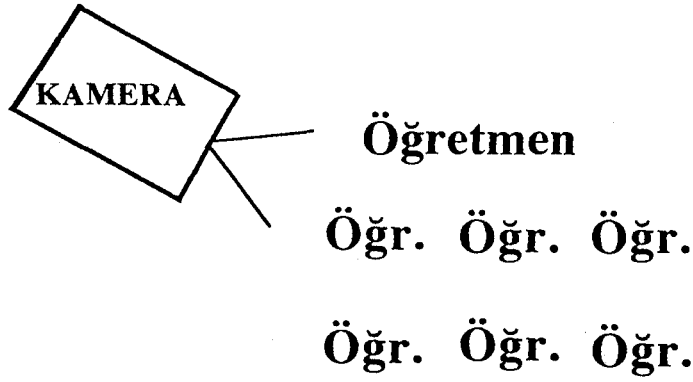
Öğr.
Öğr.
Öğretmen
Öğr.
Öğr.
Öğr.

Şekil 6. Tek Kameralı Sınıf durumu

Brown. *Microteaching a Programme of Teaching Skills*. (Great Britain: 1975),s.136.

Şekil 6'dan anlaşılacağı gibi, bir sınıf ya da laboratuvar ortamında tek bir kamera, video ve televizyonla ya da monitörle bir çalışma gerçekleştirmek olanaklıdır.

Ancak şekil 7'de görüldüğü gibi iki kameralı, iki videolu ve monitörlü bir laboratuvar ortamında, sınıfa tam olarak egemen olmak olanaklı görülmektedir. Bilindiği gibi kamera sayısına göre laboratuvarlardaki sınıf düzenlemeleri değişmektedir.

Şekil 7. İki Kameralı Sınıfın Durumu

Brown. *Microteaching a Programme of Teaching Skills*. (Great Britain:1975),s.137.

Çağdaş eğitim teknolojisinin bireyselleştirilmiş öğretim yöntemlerinden birisi olan mikroöğretim yöntemi, hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin, kontrollü bir ortam içerisinde beceri kazanmalarını kolaylaştırdığı gibi, uygulamalardaki zorlukları da ortadan kaldırmıştır. Mikroöğretim yönteminde oluşturulan mikroöğretim sınıfı her yönüyle küçültülmüş bir sınıftır. Öğretim kısa sürede yapıldığı için her defasında az sayıda tercihli bir ya da iki beceri üzerinde durulmaktadır (Rıza,1990,s.148). Öğretim aşamasında, öğretmen adayları öncelikle üçlü, dörtlü gruplar olarak en fazla 10-15 dakikalık bir ders planı hazırlarlar. Bu ders planı, soru sorma, karşılıklı tartışma ve öğrenci yorumlarını da içine almaktadır (Mc Keachie, 1978,s.140). Ders bölümlerinin başlangıcı ve sonu etkili soru sorma, öğrenciyi tamamlama, ve öğrenci katılımı gibi parçalara ayrılmalıdır (Brown, 1975,s.14). Öğretme-öğrenme sürecinde, gerçek öğrenciler ya da aday öğretmenlerin sınıf arkadaşlarından yaklaşık 4-7 kişilik bir grup yer alır. Bu öğrencilere dersle ilgili değişik özellikleri yansıtan roller dağıtılabilir. Bu roller; iyi bir öğrenci rolü, orta düzeyde kendine

güveni olmayan bir öğrenci rolü, yavaş öğrenen bir öğrenci rolü, utangaç bir öğrenci rolü biçiminde olabilir (Çakır ve Aksan, 1992,s.316). Ancak öğrencilerin rollerini benimsemele-ri ve sınıftaki diğer arkadaşlarına anlatmaları gerekmektedir. Mikrodersin ilk uygulan-masından sonra öğrenciler, ders veren aday öğretmen ve danışman gösterilen performansı birlikte video ya da teypten izleyerek, değerlendirmeye yer vermektedir. Videoya mikroders ile ilgili önemli olmayan sıradan görüntüler kaydedilmemektedir. Böylece videoteybe alınan mikrodersler, dikkat çekici görüntülerle gerçek bir dersten daha etkili olabildiği gibi video-teyple değerlendirmeler de daha tarafsız yapılabilmektedir. Değerlendirmede, katılan tüm bi-reylerden dönüt alınmaktadır. Bu dönütler, video izlenmesi, ses kayıtların dinlenmesi, öğrencilerin gözlemleri, danışmanı gözlemleri biçiminde olmaktadır (Çakır ve Aksan, 1992,s.318). Dersi veren aday öğretmen, öğrencilerden ve danışmanından aldığı dönütler ve kendi izlenimleri doğrultusunda dersi yeniden hazırlar ve bir başka öğrenci grubuna ye-niden sunar. Öğretmen adayının kendisi üzerinde yapılan pekiştireçlerin etkisi araştırılmış ve bununla ilgili olarak eğitim ve spor anahtar kelimesi verilerek Eric'e yaptırılan taramanın içindeki birkaç araştırmada olumlu sonuçlar elde edildiği saptanmıştır.

Mikroöğretim yönteminde, seçilmiş davranışın, istenilen düzeye gelinceye dek yine-lenmesi temel alındığından, öğretmen adayının dersi kaç kez yinelenmesi gerektiğine danışman karar vermektedir (Alkan, 1991,s.117).

Mikroöğretim yönteminin, dünya'da birçok kullanım alanı olmasına karşılık, Türkiye'de kullanımı sınırlı kalmıştır. Ülkemizde mikroöğretim yöntemi, çoğunlukla, eğitim fakültelerinin lisans düzeyindeki eğitim programlarında eğitim teknolojisi dersi kap-samında ele alınıp işlenmektedir. Ancak kimi kurumlarda ayrı bir disiplin olarak okutulduğu da söylenebilir.

Öte yandan özellikle spor bilimlerinde farklı bir yaklaşım olarak baş vurulan mikroöğretim yönteminin, yapılan bilimsel çalışmalar çerçevesinde ve spor eğitiminin amaçları doğrultusunda, önemli ölçüde yararlanılabilecek bir öğretim yöntemi olarak algılandığını belirtmek uygun olur.

Mikroöğretim yönteminin bilimsel olarak sınındığı ve geçerliliğinin kanıtlandığı bilin-mektedir. Bununla birlikte, uygulamada birçok eğitsel yararlarının yanında eğitsel sınırlılıkları da bulunmaktadır.

Mikroöğretim, yönteminin eğitsel yararları şöyle açıklanabilir:

. Mikroöğretim, bir danışmanla çalışan 3-4 öğrenci ile birlikte başarılı bir biçimde gerçekleştirilebilir. Böyle bir uygulama geleneksel öğretimden daha ekonomiktir (Brown, 1975,s.14).

. Öğretim durumu oldukça yalındır. Geleneksel öğretim durumu ise, birçok karmaşıklıkta kapsamaktadır. Mikroöğretimde öğrenci sayısı, ders süresi ve ilgili öğrencilere kazandırılacak beceri sayısı oldukça düşük olmakta ve ders daha yalın biçimde gerçekleştirilmekte (Rıza,1990,s.151), buna karşılık, dersin niteliği artırılmaktadır.

. Öğretimde kullanılan çeşitli araç-gereçlerle bir laboratuvar ortamı yaratılmaktadır. Mikroöğretimin yapılacağı ortam genellikle laboratuvar özelliği taşımaktadır. Bu laboratuvar, çağdaş eğitim teknolojisinin araç-gereçleri ile donatılmış ve desteklenmiş olup, yeni yöntem ve teknikleri denemeye olanak vermekte, öğrencileri de öğrenmeye güdülemektedir.

. Mikrodersin bitiminde, dönüt ve değerlendirme ortamı sağlanmaktadır. Değerlendirmenin yapılacağı yerde, danışman, aday öğretmen ve öğrencilerin birlikte katılımı ile dönüt gerçekleştirilmekte ve dersin değerlendirilmesine yer verilmektedir.

. Aday öğretmenlerin, öğretim becerilerini gerçekleştirebilmeyi öğrenmesi, öğretmenliğe olan tutumlarını da olumlu yönde değiştirebilmektedir (Alkan, 1987,s.24).

. Dersin amaçlarına ulaşması hızla gerçekleşmektedir. Mikroöğretim, öğretimi küçülterek ve görsel-işitsel araç-gereçlerden destek alarak dersin amaçlarına ulaşmasını sağlar.

Mikroöğretim yönteminin eğitsel sınırlılıkları ise şöyle sıralanabilir:

. Mikroöğretim, sınıf yönteminin ve disiplinin sağlanmasına engel olabilir. Mikroöğretim, geleneksel öğretimdeki öğretmen merkezli öğretimden oldukça uzaktır. Bu yüzden sınıfta disiplin kimi zaman sorun olabilir.

. Mikroöğretim, kullanılması kolay olmayan araç-gereçleri gerektirmektedir. Mikroöğretim, yalnızca araç-gereçlerle yapılan bir öğretim yöntemi değildir. Araç-gereçsiz de uygulanabilir.

. Mikroöğretim, bazı öğretim becerilerinin kazandırılmasına olanak tanımaz. Bununla birlikte, bu yöntem, görsel-işitsel boyutla desteklendiği için bu sınırlılığın önemli bir ağırlık taşımadığı söylenebilir.

Dünya'da ve Türkiye'de Uygulanan Beden Eğitimi ve Spor Öğretim Yöntemlerine Mikroöğretim Yönteminin Katkıları

Dünya'da ve Türkiye'de beden eğitimi ve spora kitlesel boyutla bakıldığında, toplumların başlıca beklentisi, hem ulusun toplumsal sağlığı, hem de uluslararası düzeyde başarılı olabilme noktalarında toplanmaktadır. Uluslararası düzeyde sporda başarılı olabilmek için alt yapının başarıyla gerçekleştirilmesi ve bu çerçevede sporcuların da en iyi biçimde yetiştirilmesi gerekmektedir. Sporcuların yetişmesinde ve başarılı olabilmesinde birçok öge (finans, tesis, araç-gereç gibi) rol oynamaktadır. Ayrıca beden eğitim ve spor öğretim yöntemlerinin de önemini göz ardı etmemek gerekir. Bununla birlikte beden eğitim ve spor bilimleri, multidisipliner alan olarak birçok bilimlerden destek görmektedir. Destek sağlayan bu bilimlerin başında eğitim bilimleri gelmektedir. Sporla ilgili dalların, eğitim bilimlerinin içerisinde yer alan ve daha etkili öğrenme sağlamayı amaç edinen, birçok ögesiyle (Personel, araç-gereç, öğretme-öğrenme ortamı, öğretim programı, öğrenci, öğretici, finans gibi), bunu gerçekleştiren çağdaş eğitim teknolojisinin sunduğu öğretim yöntemlerinden yararlanan birer disiplin olduğunu belirtmek gerekir. Sporla ilgili dalların önemli ölçüde yararlanabileceği öğretim yöntemlerinden birinin de mikroöğretim yöntemi olduğu rahatça söylenebilir. Bu yöntemden ülkemizde de, spor eğitiminde yeterince yararlanılması doğal ve kaçınılmazdır. Bu bakımdan, başarılı olabilmek için, uygulanagelen beden eğitimi ve spor öğretim yöntemlerine mikroöğretim yönteminin katkıları sağlanmalı ve alternatif bir yöntem olarak büyüteç altına alınmalıdır.

Türkiye'de beden eğitim ve spor bilimi alanında birçok bilimsel araştırma yapılmıştır. Yapılan bu araştırmalarda genellikle sporculardaki teknik ve taktik becerilerin geleneksel yöntemlerle daha etkili bir biçimde nasıl öğretilmesi üzerinde durulmuş ve bu konuda birçok öneri geliştirilmiştir.

Mikroöğretim yönteminin, Türkiye'deki spor eğitiminde görsel-işitsel boyutu ve öğretim sonu değerlendirme boyutunun işe koşulmasıyla teknik becerilerin kazandırılmasında daha etkili olabileceği düşünülmektedir. Bu amaçla mikroöğretim yönteminde, en etkili biçimde kullanılan araçlar olan kamera, video ve televizyon yardımıyla sporcuların öğretme-öğrenme sürecindeki teknik-taktik davranışlarının kaydedilip öğretme-öğrenme sonundaki değerlendirme boyutunda yeniden gösterilmesi ve sporcuların teknik-

taktik becerileri üzerinde pekiştirme ve dönüt sağlanabilmesi ve böylece öğrenmenin başarılı biçimde gerçekleştirilmesi olanaklı görülmektedir. Bu yöntemde sporcular, kendilerini sonradan videodan izleyip öğretme-öğrenme sürecindeki yanlışlarını görebilmekte ve bu yanlışları düzeltme yoluna gidebilmektedirler. Böylece görsel yolla yapılan pekiştirme ve dönüt, öğrencilerin kazanacakları teknik-taktik becerilerin daha yüksek düzeyde ve kalıcı olmasını sağlayabilecektir.

Bu bağlamda, "mikroöğretim yöntemi, tüm spor dallarıyla birlikte, hentbol sporundaki teknik becerilerin geliştirilmesinde de etkili bir yöntem olarak kullanılabilir mi?" sorusu önem kazanmaktadır. Bu araştırma, araştırmacının bu soruya yanıt arama çabasından kaynaklanmış olup konuyla ilgili problem cümlesi aşağıda belirtildiği biçimde ortaya konmuştur.

Problem Cümlesi

Spor dallarından biri olan hentbolde, temel pas tekniğinin öğretilmesi ve geliştirilmesinde mikroöğretim yönteminin geleneksel öğretim yöntemine göre sporcu-öğrencilerin başarısına etkisi nedir?

Alt Problemler

Tüm spor dallarında olduğu gibi hentbol dallarında da temel tekniklerin öğretilmesi ve geliştirilmesinde mikroöğretim yönteminin etkililiğini sınavan deneysel bir araştırma Türkiye'de yapılmamıştır. Konuyla ilgili dış kaynaklara ve araştırmalara ulaşmak amacıyla yaptırılan ERIC taraması sonucunda da, bu çalışmayla doğrudan ilişkilendirilebilecek araştırmalara rastlanmamıştır. Bu nedenle, bu araştırmada, denence kurmak yerine problemin alt problemleri olarak bazı sorular sorma ve bu sorulara yanıt arama yoluna gidilmiştir. Bu amaca ulaşmak için yanıtlanmaya çalışılan sorular şunlardır:

- 1- Dayanma adımı ya da piston hareketinin öğretilmesinde, mikroöğretim yöntemi ile geleneksel öğretim yönteminin etkililik dereceleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır ?
- 2- Topu tutma ve topu göğüs hizasında taşıyabilmenin öğretilmesinde mikroöğretim yöntemi ile geleneksel öğretim yönteminin etkililik dereceleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır ?
- 3- Atış kolunun, ideal pas tekniğinin gösterilebilmesi için gereken açığa getirilmesi

- nin öğretiminde, mikroöğretim yöntemi ile geleneksel öğretim yönteminin etkililik dereceleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır ?
- 4- Göğüs hizasında iki elle tutulan topun, tek ele alınması ve ideal pas verilmesi için atış kolunun istenilen açığa getirilmesinin öğretilmesinde mikroöğretim yöntemi ile geleneksel öğretim yönteminin etkililik dereceleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır ?
- 5- Tek başına duvarda temel pası uygulayabilmenin öğretiminde, mikroöğretim yöntemi ile geleneksel öğretim yönteminin etkililik dereceleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır ?
- 6- Eşi ile karşılıklı temel pası uygulayabilmenin öğretiminde, mikroöğretim yöntemi ile geleneksel öğretim yönteminin etkililik dereceleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır ?
- 7- Eşi ile karşılıklı, isabetli ve dayanma adımı alarak temel pas uygulayabilmenin öğretilmesinde mikroöğretim yöntemi ile geleneksel öğretim yönteminin etkililik dereceleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır ?
- 8- Hücum düzeninde, kendi takım arkadaşları ile pistonlu ve isabetli temel pas yapabilmenin öğretilmesinde, mikroöğretim yöntemi ile geleneksel öğretim yönteminin etkililik dereceleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır ?
9. Hentbol dalındaki temel pas tekniğinin uygulanmasında mikroöğretim yöntemi ile geleneksel öğretim yönteminin etkililik derecesi arasında anlamlı bir farklılık var mıdır ?
10. Hentbol dalında temel pas tekniğinin öğretiminde mikroöğretim yönteminin uygulandığı deney grubu ile geleneksel öğretim yönteminin uygulandığı kontrol grubunun almış oldukları öntest-sontest puanlarının ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Araştırmanın Önemi

Türkiye'de spor öğretimine ilişkin çalışmalarda birçok sorunlar yaşanmaktadır. Genelde dış ülkelerden alınan beden eğitimi ve spor öğretim programları, Türkiye'nin olanakları ve koşulları dikkate alınmadan işe koşulmaktadır. Ancak bu programların, program geliştirme çalışmaları içinde, öğretme-öğrenme süreçleriyle ilgili araştırma bulgularından ya-

rarlanılarak işe koşulması gerekmektedir. Bu nedenle, spor ve eğitim kurumlarında öğretim-öğrenme sürecinin verimini ve etkililiğini arttırabilecek yeni öğretim yöntemlerinin ortaya çıkarılmasına ya da sınıanmasına gereksinim vardır.

Bu araştırma genellikle öğretmen yetiştirmede ve öğretmenlerin öğretim becerileri kazanmalarında ve becerilerin geliştirmesinde etkili bir biçimde kullanılan mikroöğretim yönteminin sporda ve özellikle hentbol dalındaki teknik becerilerinin öğretilmesinde ve geliştirilmesinde de kullanılıp kullanılmayacağını ortaya çıkarılması bakımından önemlidir. Ayrıca sporda teknik becerilerinin öğretilmesinde kullanılan öğretim yöntemleri ile bu yöntemlere destek olarak işe koşulan mikroöğretim yönteminin hangisinin daha etkili olacağını ortaya çıkarılması açısından da önemlidir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, araştırmanın ülkemizdeki spor ve özellikle hentbol teknik öğretimini geliştirme ve değişik bir boyut kazandırma açısından, çalışmalara ışık tutacağı ve de uygulamalara katkı sağlayacağı umulmaktadır.

Sayıtlar

Bu araştırmanın problemi ve bu probleme çözüm getirmek amacıyla ortaya çıkacak bulguların yorumu, aşağıdaki sayıtlara dayanmaktadır.

- 1- Araştırmanın yürütülmesi için spor salonu ortamında uygulama yapan uygulayıcı, her grupta kullanılan araç ve yöntemler dışında, yanlı ve farklı davranmamıştır.
- 2- Deney ve kontrol gruplarında kullanılan araç ve yöntemler, deneklerin, hentbolde temel pas ile ilgili davranışları kazanmalarını sağlayacak biçimde düzenlenmiştir.
- 3- Araştırmaya katılan denekler, denkleştirmede kullanılan hentbolde temel pas tekniğine hazırlayıcı nitelikteki 10 pas oyununda gösterdikleri beceride içtenlikle gerçeği yansıtmışlardır.
- 4- Bu araştırmadaki deney ve kontrol grubundaki deneklerin değerlendirmelerinde kendilerine başvuru üç antrenörün kanıları geçerlidir.
- 5- Değerlendirmede kullanılan antrenörlerin hepsi kendilerine söylenen kurallara ve ilkelere uygun olarak hareket etmişlerdir.

Sınırlılıklar

Sporda ve özellikle hentbol dalında temel pas tekniğinin öğretilmesinde ve

geliştirilmesinde mikroöğretim yönteminin, geleneksel öğretim yöntemine göre öğrenci başarısına etkisini sınımayı amaçlayan deneysel nitelikteki bu araştırmanın sınırlılıkları şöyle belirlenmiştir.

- 1- Araştırmadaki deneysel çalışmanın bulguları; 1993-1994 öğretim yılındaki Süleyman Çakır Lisesi ortaokul 1. ve 2. sınıflarına devam eden 10'u deney grubunda, 10'u da kontrol grubunda olmak üzere toplam 20 erkek öğrenci-sporcudan elde edilen verilerle sınırlıdır.
- 2- Araştırmadaki hentbol dalındaki teknik öğretim, temel pas ile sınırlıdır.
- 3- Sunulan içerik bakımından araştırma, belli bir yöntem izlenerek belirlenen temel pas ve bu temel pasa ilişkin düzenlenen sekiz öğretim aşamasındaki öğretim etkinlikleriyle sınırlıdır.
- 4- Araştırma, iki ay içinde sekiz'i hentbol dalına hazırlık, sekiz'i de temel pasın öğretimine yönelik olmak üzere 16 adet 30'ar dakikalık antrenman ile sınırlıdır.
- 5- Araştırmaya konu edilen temel pasın öğretimi, alt problemlerde sözü edilen beceri öğretimleriyle sınırlıdır.

Tanımlar

Araştırmada sıkça adı geçen kavram ve terimlerin kullanılış amacına en uygun düşen tanımları aşağıda verilmiştir.

Öğrenme: Bireyde ya bir davranış değişikliğinin ya da yeni bir davranışın oluşması (Çilenti, 1988,s.13).

Öğretme: Hedeflerle belirlenen davranışların öğrenciye kazandırılması için öğrenme yaşantıları oluşturma süreci (Fidan, 1982,s.7).

Öğretimin Bireyselleştirilmesi: Öğretim etkinliklerinin, öğrencilerin ilgi, yetenek ve bireysel öğrenme hızlarına göre gerçekleştirilmesi (Alkan, 1977,s.64).

Mikroöğretim Yöntemi: Öğrencilerin reaksiyonunu videobant ile derhal veya sonradan değerlendirmeye ve böylelikle başka yollardan olanaksız olan iç geçerliliği sağlamaya yarayan öğretme-öğrenme sistemi (Knapper, 1980,s.35).

Öğretme-Öğrenme Süreçleri: Genelde öğretimi etkileyen tüm değişkenler olarak kabul edilen öğretme-öğrenme süreçleri, personel, öğretim yöntemleri, araç-gereç ve ders

çizelgeleri vb. öğeleri içerir (Hızal,1983,s.26).

Program Geliştirme: Düzenlenmiş programın uygulamada araştırma sonuçlarına göre sürekli olarak geliştirilmesi (Varış, 1978,s.216).

Eğitim: Bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme süreci (Ertürk, 1984,s.13).

Spor: Az yada çok dakiklik, incelik isteyen beden hareketlerinin doğrudan kendisinden zevk alınırken, eğlendiren, hatta dinlendiren ve genellikle bazı kurallara uyularak yapılan bir eylem(Özbaydar, 1983,s.30).

Beden Eğitimi: Etkinlikler aracılığı ile psiko-fizyolojik yetilerin toplumsal istemler doğrultusunda eğitim amaçlarına uygun bir şekilde yönlendirilmesi (Bağırgan, 1992,s.189).

Ruh Sağlığı: Kişinin kendi isteğiyle ve çevresiyle sürekli bir denge ve uyum içinde olması (Yörükoğlu, 1985,s.8).

Yöntem: Hedefe ulaşmak için izlenen en kısa yol ya da akılcı, düzgün planlı düzenleme (Demirel, 1987,s.190).

Genel Öğretim Yöntemi: Spor etkinliklerinde hareketleri kolay ve çabuk öğretmeye, öğrenmenin kalıcılığını sağlamaya yarayan yöntemi.

Özel Öğretim Yöntemi: Belli bir spor branşının özel teknik öğretimini sağlayan yöntemi.

Beceri: Bireyin bedensel ve düşünsel çaba göstererek bir aksiyonu kolaylıkla ve ustalıkla yapabilmesi (Özşen,1979,s.17).

Oyun: Dışarıdan hiçbir etki altında kalmadan kendi kendine meydana gelen ve hareket içgüdüsüne dayanan toplumların sosyo-ekonomik yapısına ve gelişimine uygun bir şekilde gönüllü olarak yapılan fizik, moral, liderlik ve toplumsal kişilik yeteneklerini geliştiren biçimlilik ve kurallılık kazanan grup davranışları (Keten, 1974,1.10).

Hentbol: Uzun kenarı 40m, kısa kenarı 20m olan bir salonda, 1'i kaleci 7'şer oyuncu ile iki takım halinde elle oynanan, takımların amacı rakip kaleye gol atmak olan, eşit yetkideki iki saha hakemi ve iki masa hakemi ile 2X30 dakika oynanan bir oyun.

BÖLÜM II

YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde, problemin çözümünde izlenen yönteme yer verilmiş; sırasıyla, araştırma modeli, evren ve örneklem, veri toplama araçları, veri toplama araçlarının uygulanması ve toplanan verilerin çözümü ve yorumlanmasında kullanılan istatistiksel teknik ve yöntemler açıklanmaya çalışılmıştır.

Araştırma Modeli

Hentbol dalında, temel pasın öğretimi sırasında öğrenci sporcuların becerilerinin geliştirilmesinde mikroöğretim yönteminin etkililiğini sınamaya yönelik olan bu araştırma gerçek deneme modeli olan "öntest-sontest kontrol gruplu model"e göre desenlenmiş ve bu alanda gerçekleştirilmiştir. Buna göre araştırmada bir deney ve bir kontrol grubu denkleştirme formu ile oluşturulmuştur. Bu şekilde oluşturulan iki gruba da hentbolde temel pas öğretiminden önce öntest, her bir öğretimin sonunda da kazanılan becerilerin pekiştirilmelerine yönelik sontest uygulanmıştır. Araştırmanın sonunda da mikroöğretim yöntemi ile geleneksel öğretim yöntemi arasındaki öğrenme etkililiğinin sınanması amacıyla sontest uygulanmıştır.

Böylece hentbolde temel pasın öğretiminde mikroöğretim yöntemi ile geleneksel öğretim yöntemi uygulamasının, öğrenci-sporcuların temel pas ile ilgili becerilerin kazanılmasında hangisinin daha etkili olduğu araştırılmaya çalışılmıştır.

Araştırmada kullanılan modelin simgesel görünümü aşağıdaki gibidir.

G_1	R	$O_{1.1}$	X	$O_{1.2}$
G_2	R	$O_{2.1}$		$O_{2.2}$

Karasar, 1991,s.97.

Modelde kullanılan simgelerin anlamları aşağıdaki gibidir (Karasar, 1991,s.94).

G_1 - Deney grubu

G_2 - Kontrol grubu

R - Grupların oluşturulmasındaki yansızlık

- X - Bağımsız değişken düzeyi (bu araştırmada mikroöğretim yöntemi)
O - Ölçme

Evren ve Örneklem

Deneyisel nitelikteki bu araştırmanın evrenini, Eskişehir merkez liselerinden birisi olan Süleyman Çakır Lisesi Ortaokul 1.ve 2. sınıflarında öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Deney sonucunda elde edilen veriler, belirlenen bu evrene genellenmiştir. Araştırma evreni olarak ortaöğretim düzeyindeki bir eğitim kurumundaki öğrencilerin seçilmesinin nedeni, bu seviyedeki öğrencilerin yaş ve fiziksel yapı değişkenlerinin spordaki ilk teknik öğretimi algılayabilme, kavrayabilme ve uygulayabilme yönünden daha uygun olmasıdır.

Araştırma evreninin ortaokullu öğrencilerden oluşmasının diğer nedeni ise, öğrencilere küçük yaşlardan itibaren verilecek olan spor eğitiminin, ülke sporunun gelişimi açısından önemli bir gereklilik olduğudur. Çünkü ülke sporunun gelişmesi için, sporun okullar bazında yaygınlaştırılması ve sporcu tabanının oluşturulması gereklidir. Örneklem 20 erkek sporcunun alınmasının nedeni, erkek öğrencilerin bayan sporculara göre hentbol sporuna daha yatkın olmalarıdır. Örneklem 20 denek alınmasının nedeni ise, fazla sporcuyla spor salonunda aynı anda uygulamanın yapılamaması, deneklerin öğretme-öğrenme sürecindeki kontrollerinin zor olması ve de mikroöğretim yöntemini uygularken deneklerin becerilerini videoya kaydetmekte güçlük çekildiği için araştırmanın 20 denek ile sınırlandırılması düşünülmüştür.

Araştırmanın örneklemindeki öğrenci-sporcuları deney ve kontrol grubuna ayırmak için denkleştirme formu kullanılmıştır. Böylece iki grupta da belirli özellikler bakımından aynı sayıda denek bulundurulması sağlanmıştır. Ayrıca deney ve kontrol gruplarındaki öğrenci-sporcuların sporcu tanım formu (Ek-3) uygulamasından yararlanılarak yaş, boy, kilo gibi bağımsız değişkenleri de kontrol altına alınmıştır. Bu üç değişkene göre, deney ve kontrol gruplarında bulunan deneklerin durumları aşağıdaki tablolarda görülmektedir. Belirlenen bu üç değişkenden elde edilen veriler denkleştirmenin daha sağlıklı olup olmadığını test etmek amacıyla belirlenmiştir. Elde edilen veriler, bulgular ve yorumlar bölümünde kullanılmayacaktır.

ÇİZELGE 2

DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARIN DOĞUM
TARİHLERİNE GÖRE DAĞILIMI

Doğum Tarihi	Deney Grubu		Kontrol Grubu	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
1980	4	40	5	50
1981	5	50	4	40
1982	1	10	1	10
Toplam	10	100.00	10	100.00

Çizelge 2 incelendiğinde, deney ve kontrol gruplarındaki deneklerin doğum tarihleri bakımından büyük ölçüde benzerlik gösterdikleri söylenebilir.

ÇİZELGE 3

DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARIN
BOY VE KİLO DURUMLARINA GÖRE DAĞILIMI

Boy (cm)	Kilo (kg)	Deney Grubu Boy - Kilo				Kontrol Grubu Boy - Kilo			
		Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
1.72-1.67	57 - 49	2	20	3	30	1	10	4	40
1.65-1.59	48 - 39	4	40	7	70	5	50	6	60
1.58-1.47		4	40			4	40		
Toplam		10	100.00	10	100.00	10	100.00	10	100.00

Çizelge 3 incelendiğinde deney ve kontrol gruplarındaki deneklerin boy ve kilo durumları bakımından büyük ölçüde benzerlik gösterdikleri söylenebilir.

Yukarıdaki çizelgeler incelendiğinde deney ve kontrol grupları için belirlenen üç değişkenin, birbirleri arasında büyük ölçüde benzerlik gösterdiği görülmektedir.

Veri Toplama Araçları

Bu araştırma için öncelikle, literatür taraması yapılarak yerli ve yabancı kaynaklardan yararlanılmış, ayrıca konu alanındaki uzmanların görüşleri de alınarak araştırmanın kuramsal yönü oluşturulmaya çalışılmıştır.

Araştırmanın alt problemlerinin yanıtlanması için on pas oyunundaki beceri performansları ile öğrenci-sporcuları denkleştirme formu (Ek-2), öğrenci-sporcuların tanıtım formu (Ek-3), antrenörün öğrenci-sporcuları değerlendirme formu (Ek-4) ve gözlemci antrenör bilgi formu (Ek-5) geliştirilmiştir. Böylece, araştırmada kullanılacak veriler; antrenörün öğrenci-sporcuları değerlendirme formundaki aldıkları puanlardan elde edilmiştir.

On Pas Oyunundaki Beceri Performansları İle Öğrenci - Sporcuları Denkleştirme Formu

Doğrudan araştırmacı tarafından Süleyman Çakır Lisesi'nden belirlenen 20 erkek öğrencinin denkleştirilerek deney ve kontrol gruplarının ayrılabilmesinde kullanılmak üzere taslak olarak hentbolde temel pas tekniğine hazırlayıcı nitelikte on pas oyunundaki beceri performansları ile öğrenci-sporcuları denkleştirme formu (Ek-2) hazırlanmıştır. Bu taslak on pas oyunundaki beceri performansları ile öğrenci-sporcuların denkleştirme formu, daha sonra, tez yöneticisinin ve uzmanların eleştirisine sunulmuştur. Alınan görüş ve öneriler doğrultusunda, on pas oyunundaki beceri performansları ile öğrenci-sporcuların denkleştirme formuna son şekli verilerek kullanıma hazır duruma getirilmiştir. Öğrenci-sporcuların, on pas oyunundaki performanslarını üç antrenör tarafından değerlendirilmesi amaçlanmış ve 5'lik derecelmeli ölçekle, öğrenci-sporcuları denkleştirme formu üzerinde puanlar vermeleri istenmiştir. Öğrenci-sporcular, bu formdan aldıkları puanlara göre deney ve kontrol gruplarına ayrılmıştır.

Öğrenci-Sporcu Tanıtım Formu

Araştırmaya katılan deneklerin kişisel bilgileri ve aile durumlarına ilişkin bilgi toplamak amacıyla öğrenci-sporcu tanıtım formu (Ek -3) taslak olarak hazırlanmıştır. Taslak durumundaki öğrenci-sporcu tanıtım formu, daha sonra tez yöneticisinin ve uzmanların eleştirisine sunulmuş, getirilen öneriler ve eleştiriler doğrultusunda tekrar düzenlenmiştir.

Öğrenci-sporcu tanıtım formu, yapılan araştırma için seçilen 20 erkek öğrenci sporcunun kişisel bilgileri ve aile durumları hakkında ön bilgi sağlanması amacıyla düzenlenmiştir.

Antrenörün Öğrenci-Sporcuları Değerlendirme Formu

Araştırmacı tarafından belirlenen tarih ve saatte yapılacak uygulamaya ait içerik önceden hazırlanarak öğretme-öğrenme süreçlerinin mikroöğretim yöntemi ilke ve anlayışlarına uygun olarak nasıl düzenlenmesi ve uygulanması gerektiği araştırmacı tarafından belirlenmiş ve bu doğrultuda yardımcı eleman olarak kabul edilen üç antrenörün öğrenci-sporcuları değerlendirme yapabilmeleri için antrenörün öğrenci-sporcuları değerlendirme formu (Ek-4) taslak olarak hazırlanıp tez yöneticisi ve uzmanların eleştirisine sunulmuştur. Alınan görüş ve öneriler doğrultusunda tekrar düzenlenmiştir. Araştırmanın veri çözümlenmesi, bulgular ve yorum kapsamına, antrenörün öğrenci-sporcuları değerlendirme formunda yer alan puanlardan elde edilen veriler alınacaktır.

Gözlemci Antrenör Bilgi Formu

Araştırmacının düzenlediği gözlemci antrenör bilgi formu (Ek-5), araştırmanın sonuçlanmasında yardımcı eleman olarak yer alan üç antrenörün kişisel ve antrenörlük bilgilerinin belirlenmesi amacıyla taslak olarak hazırlanmıştır. Bu taslak gözlemci antrenör bilgi formu, tez yöneticisi ve uzmanların eleştirisine sunulmuş, getirilen öneriler ve eleştiriler doğrultusunda tekrar düzenlenmiştir.

Veri Toplama Araçlarının Uygulanması

Veri toplama araçları, araştırmanın uygulanmasında kullanılacak araç-gereç, deney ve kontrol gruplarında kullanılacak öğrenme durumları hazırlandıktan sonra, uygulamada kullanılacak deneklerin Süleyman Çakır Lisesi Ortaokul bölümünden oluşturulabilmesi için Eskişehir Milli Eğitim Müdürlüğü'nden yazılı izin alınmıştır. (Ek-1) Gerekli iznin alınmasından sonra öğretim uygulaması 1 Aralık 1993 ile 21 Ocak 1994 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

Öğretime geçmeden önce denek olarak seçilen 20 erkek öğrenci deney ve kontrol gruplarına ayrılabilmesi için hentbolde temel pas tekniğine hazırlayıcı bir oyun olan 10 pas

oyununda ortaya koydukları performansları ile ilgili üç antrenörden aldıkları puanlara göre denkleştirilmiştir. Böylece deney ve kontrol gruplarına ayrılan öğrenci-sporcuların temel pas ile ilgili giriş davranışlarını belirlemek ve denkleştirmedeki yansızlığı sınamak amacıyla öntest uygulanmıştır. Haftada iki gün 30'ar dakika olmak üzere sekiz hafta süreli bir öğretim uygulamasına geçilmiştir. Hentbol dalındaki temel pasın öğretimi, sekiz öğretim aşamasına bölünerek planlanmış ve her bir aşamanın sonunda üç antrenörün deney ve kontrol gruplarına 5 lik derecelmeli ölçek ile puanlar vererek, kazanılan becerilerin pekiştirilmesine yönelik sontest uygulanmıştır. Belirlenen sekiz öğretim aşamasının tümü tamamlandıktan sonra deney ve kontrol gruplarına temel pasın öğrenilmesi ile ilgili sontest uygulanmıştır.

Her bir öğretim aşamasına başlamadan önce uygulamanın deney ve kontrol gruplarında nasıl yapılacağına ilişkin gerekli bilgiler araştırmacı tarafından değerlendirmeyi yapacak üç antrenöre verilmiştir. Deney ve kontrol gruplarında temel pasın öğretimi şöyle gerçekleştirilmiştir.

1- Deney grubunda, hentboldaki temel pasın öğretimi sekiz öğretim aşamasında gerçekleştirilmiştir. Herbir aşamadaki öğretim uygulamasında, uygulayıcı, hareketi önce deney grubuna kendisi göstermiş daha sonra da öğrenci-sporculardan aynı hareketi yapmalarını istemiştir. Deney grubundaki öğrenci-sporcular hareketi yaparken, her öğrenci-sporcunun hareket ile ilgili davranışları araştırmacı tarafından videoya kaydedilmiştir. Böylece 30 dakikalık uygulama süresinin ilk 10 dakikası sonunda araştırmacı uygulamayı durdurmuş ve deney grubundaki öğrenci - sporcuları, önceden hazırladığı videoteybin ve televizyonun bulunduğu değerlendirme odasına almıştır. Orada deney grubundaki her öğrenci sporcuya verilen hareket ile ilgili davranışlarını videodan izleterek öğrenci-sporculara davranışlarıyla ilgili araştırmacı ve arkadaşları tarafından açıklamalarda bulunulmuştur. Bu değerlendirme deney grubundaki 10 sporcunun her birine ayrı ayrı uygulanmıştır. Deney grubundaki öğrencilerden, hareketi, kalan 10 dakika içerisinde verilen dönütler doğrultusunda tekrar yapmaları istenmiştir. Uygulama sonunda da deney grubundaki öğrenci-sporcuların hareket ile ilgili davranışları, üç antrenör tarafından antrenörün öğrenci-sporcuları değerlendirme formunda (Ek-4) 5' lik derecelmeli ölçek kullanılarak değerlendirilmiştir.

2- Kontrol grubunda, hentboldeki temel pasın öğretimi sekiz öğretim aşamasında geleneksel hentbol öğretim yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Her bir aşamadaki öğretim uygulamasında, uygulayıcı hareketi önce kontrol grubunda kendisi göstermiş daha sonra da göstermiş olduğu hareketi yapmalarını istemiştir. Uygulayıcı, öğretimle ilgili hareketi verirken çeşitli oyunlardan ve alıştırmalardan yararlanmış, öğretim devam ederken kontrol grubu öğrencilerine hareketle ilgili küçük uyarılarda bulunmuştur. Böylece 30 dakikalık uygulamanın sonunda da kontrol grubundaki öğrenci-sporcuların hareket ile ilgili davranışları, üç antrenör tarafından, antrenörün öğrenci-sporcuları değerlendirme formunda (Ek-4) 5'lik derecelmeli ölçek kullanılarak değerlendirilmiştir.

Uygulamada Değerlendirmeye Katılan Antrenörler

Araştırmada deney ve kontrol gruplarının temel pas ile ilgili davranışlarının ölçülmesi üç antrenör tarafından gerçekleştirilmiştir. Böylece deney ve kontrol gruplarındaki öğrenci-sporcuların değerlendirilmesinde daha sağlıklı verilerin elde edilmesi amaçlanmış aynı zamanda değerlendirmelerin daha tarafsız olacağı düşünülmüştür. Araştırmaya katılan üç antrenörden birincisi 1973 yılında Gazi Eğitim Enstitüsü Beden Eğitim ve Spor Bölümünden mezun olduktan sonra çeşitli okullarda beden eğitimi öğretmenliği yapmıştır. 1987 yılında Eskişehir Demirsporda antrenörlüğe başlamış, sırasıyla, Demirspor, Deliklitaş, Eti Bisküileri ve Anadolu Üniversitesi kız ve erkek takımlarını çalıştırmıştır. 1989 yılında bayan hentbol milli takımlarının taban çalışmalarında görev yapmıştır. Halen antrenörlük derecesi kıdemli antrenörü olup, aynı zamanda milli kokartlı hentbol hakemidir.

Araştırmaya katılan ikinci antrenör ise, 1982 yılından itibaren hentbol birinci lig takımlarında oynamıştır. Şu anda deplasmanlı lig oyunculuğu, erkek yıldız milli takım antrenörlüğü ve milli kokartlı hentbol hakemi olarak görev yapmaktadır. Antrenörlük derecesi ise kıdemli antrenördür.

Araştırmaya katılan üçüncü antrenör, 1983 yılında Manisa Gençlik ve Spor Akademisinden mezun olmuştur. Şu anda Anadolu Üniversitesi Beden Eğitim ve Spor Yüksekokulunda öğretim görevlisi olarak çalışmaktadır. Antrenör olarak 1988-1989 yılları arasında 1. bayanlar liginde Eti Bisküilerini çalıştırmıştır. Ayrıca 1988-1989 yılları arasında erkeklerde yıldız milli takımında antrenör olarak görev yapmıştır. Antrenörlük derecesi

kıdemli antrenördür.

Uygulamaya başlamadan önce araştırmanın konusu, niteliği nasıl yürütüleceği ve nasıl değerlendirme yapılacağına ilişkin bilgiler, araştırmacı tarafından antrenörlere verilmiştir. Bu konuda karşılıklı tartışmalar yapılmış ve görüş alışverişinde bulunulmuştur.

Verilerin Çözümlemesi

Sınama aracı, deney ve kontrol gruplarında, öntest ve sontest olarak uygulanmış ve öğrenci-sporcuların puanları üç antrenör tarafından 5'lik derecelmeli ölçek kullanılarak elle yazılarak verilmiştir. Ayrıca temel pas ile ilgili becerilerin kazanılıp kazanılmadığı da sekiz öğretim aşamasının herbirinin sonunda sontest adı altında pekiştirme amacıyla antrenörlerin verdikleri puanlarla sınıanmıştır. Tüm öğrenci-sporculara ait puanlar elde edildikten sonra, bu puanlar, araştırmanın alt problemlerinin çözümünde kullanılmak üzere çizelgelere geçirilmiştir.

Deney ve kontrol gruplarının, hentbol dalındaki temel pasla ilgili devinimsel giriş davranışları da ölçülmüş ve gruplar denkleştirilmiştir. Her iki gruptaki öğrenci-sporcuların öntest uygulamasından aldıkları puanların aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları hesaplandıktan sonra, deney ve kontrol gruplarının puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı t testi ile sınıanmıştır.

Ayrıca deney ve kontrol gruplarının, hentboldeki temel pasla ilgili sekiz öğretim aşamasının herbirinin sonunda aldıkları sontest puanlarının aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanmış daha sonra da deney ve kontrol gruplarının aritmetik ortalamaları arasında anlamlı fark olup olmadığı t testi ile sınıanmıştır. Belirlenen sekiz öğretim aşamasındaki çalışmaların bitiminden sonra, deney ve kontrol gruplarına, temel pas becerilerinin kazanılmasına ilişkin sontest uygulanmıştır. Böylece deney ve kontrol gruplarının sontest puanlarının aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanmış ve aralarında anlamlı bir fark olup olmadığı t testi ile sınıanmıştır.

Gruplar arasındaki karşılaştırmalarda t testi tekniğinden yararlanılırken, grupların puan ortalamaları arasındaki farkın anlamlılık düzeyi 0,05 olarak benimsenmiştir.

Araştırma verilerinin çözümlenmesinde şu istatistik formülleri kullanılmıştır.

1- Grupların puan ortalamalarının hesaplanmasında:

$$\bar{X} = \frac{\sum_{i=1}^n X_i}{n}$$

2- Gruplarındaki puan dağılımlarının standart sapmalarının hesaplanmasında:

$$S = \frac{\sqrt{\sum x_j^2 - \frac{(\sum x_j)^2}{n}}}{n-1}$$

3- Gruplar arasındaki farkın t testi ile hesaplanmasında:

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{S \sqrt{\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}}}$$

4- Aritmetik ortalamalar arasındaki standart hataların hesaplanmasında:

$$S_d = S \sqrt{\frac{(n_1 - 1) S_1^2 + (n_2 - 1) S_2^2}{n_1 + n_2 - 2}} \cdot \sqrt{\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}}$$

5- t Tablonun hesaplanmasında:

$$t_{\text{Tablo}} = t_{\alpha, n_1 + n_2 - 2} = t_{0,05, 18} = 2,101$$

6- Öntest-Sontest karşılaştırmalarında bağımlı örneklem söz konusu olduğunda, eşlenmiş örneklemin kullanılmasında hesaplanacak t değeri:

$$t = \frac{\bar{D}}{S_d} \text{ şeklinde olacaktır.}$$

$$S_d = \frac{\sqrt{\sum D^2 - \frac{(\sum D)^2}{n}}}{n-1} \text{ dir}$$

$$\bar{D} = \frac{\sum D}{n}$$

BÖLÜM III

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, araştırmanın alt problemlerini çözümlenmek amacıyla mikro-öğretim yönteminin uygulandığı deney grubundan; geleneksel öğretim yöntemlerinin uygulandığı kontrol grubundan; Bölüm II'de, açıklanan yöntemle elde edilen verilerin istatistiksel çözümlenme işlemleri sonucunda varılan bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir. Bulguların ve yorumların sunulmasında "iç uygunluk" ilkesi (Kaptan, 1977,s.242) göz önünde bulundurularak alt problemlerde izlenmiş olan sıraya uyulmuştur.

Bulgular ve yorumlar şu başlıklar altında sunulmuştur:

A) Deney ve Kontrol Gruplarının Temel Pasla İlgili Öntest Uygulamalarından Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar.

B) Deney ve Kontrol Gruplarının Herbir Uygulama Aşamasının Sonunda Aldıkları Sontest Puanlarından Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar .

C) Hentbol Dalındaki Temel Pas Tekniğinin Uygulamasına İlişkin Deney ve Kontrol Gruplarının Sontest Uygulamasından Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar.

D) Deney ve Kontrol Gruplarındaki Öğrenci-Sporculara Temel Pas Tekniğinin Uygulanmasında Öntest-Sontest Puan Ortalamaları İle Bu Puan Ortalamaları Arasındaki Farklara İlişkin Bulgular ve Yorumlar.

Bu araştırmada, gruplara ilişkin veriler ifade edilirken aşağıda belirtilen simgeler kullanılmıştır.

\bar{X} : Aritmetik ortalama t : Hesaplanan t değeri

ss : Standart Sapma t_{Tablo} : t tablo değeri

Sd : Serbestlik derecesi P : Anlamlılık düzeyi

n : Örneklemden denek sayısı

$S_{x_i-x_j}$: i ve j ortalamaları arasındaki farkların standart sapması

A) DENEY VE KONTROL GRUPLARININ TEMEL PASLA İLGİLİ ÖNTEST UYGULAMALARINDAN ELDE EDİLEN BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmanın bulgularına açıklık kazandırmak için, denkleştirme formundaki puanla-

mayla oluşturulan gruptaki deneklerin, temel pası uygulayabilmeye ilişkin öntest puanları bakımından aralarında istatistiksel yönden anlamlı fark olup olmadığı sınıanmıştır.

"Yöntem" bölümünde belirtildiği gibi deney ve kontrol gruplarının temel pasla ilgili aldıkları öntest puanlarının aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanmıştır. Elde edilen verilerin doğru olup olmadığını sınıamak amacıyla deney ve kontrol gruplarındaki deneklerin öntest puanları istatistiksel yönden sınıamak için t testi uygulanmıştır. Böylece yapılan araştırma verilerinden daha sağlıklı sonuç alınması sağlanmıştır. Deney ve kontrol gruplarının temel pasa ilişkin öntest puanlarıyla ilgili bulgular çizelge 4' de gösterilmiştir.

ÇİZELGE 4

DENEY VE KONTROL GRUPLARININ TEMEL PASLA İLGİLİ

ÖNTEST PUANLARINA İLİŞKİN BULGULAR *

Öğrenci Grupları	Denek Sayısı (n)	Aritmetik Ortalama (\bar{X})	Standart Sapma (SS)	t Değeri	Sd $S \bar{X}_1 - \bar{X}_2$	Anlamlılık Düzeyi (P)
Deney Grubu	10	1.897	0.417			
				0.0056	0.18	>0.05
Kontrol Grubu	10	1.896	0.387			

t Tablo : $t_{0.05 \text{ i } 18} = 2,101$

* Öntestte tam puan 5 dir.

Çizelge 4 incelendiğinde deney ve kontrol gruplarındaki öğrenci sporcuların, öğretimi yapılacak olan hentbol dalındaki temel pas ile ilgili ön öğrenmeleri bakımından birbirlerine denk oldukları söylenebilir.

Bu farkın anlamlı olup olmadığını sınıamak amacıyla, grupların ortalama puanları t testi ile sınıanarak $t = 0,0056$ değeri elde edilmiştir. Bu değer 18 serbestlik derecesinin 0,05 anlamlılık düzeyindeki 2,101 tablo değerinden daha küçüktür. Bu bulgular, deney ve kontrol gruplarının aritmetik ortalamalarının arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir. Deney ve kontrol gruplarının temel pasla ilgili öntest puanları (Ek - 6) da gösterilmiştir.

B- DENEY VE KONTROL GRUPLARININ HERBİR UYGULAMA AŞAMASININ SONUNDA ALDIKLARI SONTEST PUANLARINDAN ELDE EDİLEN BULGULAR VE YORUMLAR

Deney ve kontrol gruplarındaki öğrenci-sporcuların her bir öğretim aşamasındaki son-test puanlarından elde edilen bulgular ve yorumlar alt başlıklar halinde tek tek incelenecektir

B- 1) DAYANMA ADIMININ YA DA PİSTON HAREKETİNİN UYGULANABİLMESİNE İLİŞKİN DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARIN SONTEST PUANLARIYLA İLGİLİ BULGULAR VE YORUMLAR

Çalışmanın , "Problem" bölümünde yer alan birinci alt problemle ilgili olarak, deney ve kontrol gruplarındaki öğrenci-sporcuların, dayanma adımını ya da piston hareketini uygulayabilmeye ilişkin son-test puanlarıyla ilgili bulgular Çizelge 5'de gösterilmiştir.

ÇİZELGE 5

DAYANMA ADIMININ YA DA PİSTON HAREKETİNİN UYGULANABİLMESİNE İLİŞKİN
DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARIN SONTEST
PUANLARIYLA İLGİLİ BULGULAR

Öğrenci Grupları	Denek Sayısı (n)	Aritmetik Ortalama (X)	Standart Sapma (SS)	t Değeri	$Sd \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{S}$	Anlamlılık Düzeyi (P)
Deney Grubu	10	3,563	0,686	1,59	0,23	> 0,05
Kontrol Grubu	10	3,197	0,500			

$t_{Tablo} : 2,101$

Çizelge 5 incelendiğinde dayanma adımını ya da piston hareketini uygulayabilme çalışmasında mikroöğretim yönteminin, öğrenci-sporcuların başarısı üzerindeki etkisi anlamlı değildir. Bir başka deyişle, dayanma adımını ya da piston hareketini uygulayabilme bakımından deney ve kontrol gurubu arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark yoktur.

Bu farkın anlamlı olup olmadığını sınamak amacıyla, grupların ortalama puanlarına t

testi uygulanmış ve $t = 1,59$ bulunmuştur. Bu değer 18 serbestlik derecesinin 0,05 anlamlılık düzeyindeki 2,101 değerinin altında bulunmaktadır. Bu sonuç her iki grubun aritmetik ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir. Bu bulgular ışığında, dayanma adımı ya da piston hareketini uygulayabilme hareketi kolay bir hareket olduğu için, deney grubunda uygulanan mikroöğretim yöntemi ile geleneksel öğretim yönteminin uygulandığı kontrol grupları arasında anlamlı bir farklılık yoktur. Dayanma adımı ya da piston hareketini deney ve kontrol gruplarındaki uygulayabilmeye ilişkin deney ve kontrol gruplarındaki öğrenci-sporcuların son test puanları (Ek-7) de gösterilmiştir.

B-2) TOPU TUTMA VE GÖĞÜS HIZASINDA TAŞINABİLMESİNE İLİŞKİN DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARIN SONTEST PUANLARIYLA İLGİLİ BULGULAR VE YORUMLAR

İkinci alt problemle ilgili olarak deney ve kontrol gruplarındaki öğrenci-sporcuların topu tutma ve göğüs hızasında taşıyabilmeye ilişkin son test puanlarıyla ilgili bulgular Çizelge 6' da gösterilmiştir.

ÇİZELGE 6

TOPU TUTMA VE GÖĞÜS HIZASINDA TAŞINABİLMESİNE İLİŞKİN DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARIN SONTEST PUANLARINA İLİŞKİN BULGULAR

Öğrenci Grupları	Denek Sayısı (n)	Aritmetik Ortalama (\bar{X})	Standart Sapma (SS)	t Değeri	$Sd \bar{X}_1 - \bar{X}_2$	Anlamlılık Düzeyi (P)
Deney Grubu	10	3,495	0,573	1,925	0,259	>0,05
Kontrol Grubu	10	2,996	0,586			

^tTablo : 2,101

Çizelge 6 incelendiğinde topu tutma ve göğüs hizasında taşıyabilme çalışmasında mikroöğretim yönteminin, öğrenci-sporcuların başarıları üzerindeki etkisi anlamlı değildir. Bir başka deyişle, deney ve kontrol grupları arasında topu tutma ve göğüs hizasında taşıyabilme bakımından anlamlı bir farklılık yoktur.

Bu farkın anlamlı olup olmadığını sınamak amacıyla, grupların ortalama puanlarına t testi uygulanmış ve $t = 1,925$ bulunmuştur. Bu değer 18 serbestlik derecesinin 0,05 anlamlılık düzeyindeki 2,101 değerinin altında bulunmaktadır. Bu sonuç her iki grubun aritmetik ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir.

Bu bulgulara dayanarak birinci aşamadaki hareket de olduğu gibi topu tutma ve göğüs hizasında taşıyabilme hareketi öğrenilmesi kolay bir hareket olduğu için, mikroöğretim yönteminin uygulandığı deney ve geleneksel öğretim yönteminin uygulandığı kontrol grupları arasında fark olmadığı, bir başka deyişle, iki grubun hareketi öğrenmeleri bakımından birbirine denklik gösterdiği söylenebilir.

Topu tutma ve göğüs hizasında taşıyabilmeye ilişkin deney ve kontrol gruplarındaki öğrenci-sporcuların son test puanları (Ek-8) de gösterilmiştir.

B- 3) ATIŞ KOLONUN, İDEAL PAS TEKNİĞİNİN GÖSTERİLEBİLMESİ İÇİN GEREKEN AÇIYA GETİRİLEBİLMESİNE İLİŞKİN DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARIN SONTEST PUANLARIYLA İLGİLİ BULGULAR VE YORUMLAR

Üçüncü alt problemle ilgili olarak deney ve kontrol gruplarındaki öğrenci-sporcuların atış kolunun ideal pas tekniğinin gösterilebilmesi için gereken açığa getirebilmeye ilişkin son test puanlarıyla ilgili bulgular Çizelge 7' de gösterilmiştir.

Çizelge 7 incelendiğinde atış kolunun ideal pas tekniğinin gösterilebilmesi için gereken açığa getirebilmeye ilişkin öğretimde, mikroöğretim yönteminin öğrenci-sporcuların başarıları üzerindeki etkisi anlamlıdır. Bir başka deyişle, hesaplanan t değeri 3,490, 2,101 tablo değerinden daha büyük olduğundan 18 serbestlik derecesinde ve 0,05 anlamlılık düzeyinde, deney ve kontrol grubu arasında, atış kolunun ideal pas tekniğinin gösterilebilmesi için gereken açığa getirebilmesi bakımından anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu durumda ortalaması daha büyük olan deney grubunun kontrol grubuna göre hareket becerisi bakımından daha başarılı olduğu söylenebilir.

ÇİZELGE 7

ATIŞ KOLONU İDEAL PAS TEKNİĞİNİ GÖSTERİLEBİLMESİ İÇİN GEREKEN AÇIYA
GETİRİLEBİLMESİNE İLİŞKİN DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ -
SPORCULARIN SONTTEST PUANLARIYLA İLGİLİ BULGULAR

Öğrenci Grupları	Denek Sayısı (n)	Aritmetik Ortalama (\bar{X})	Standart Sapma (SS)	t Değeri	$S \frac{Sd}{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}$	Anlamlılık Düzeyi (P)
Deney Grubu	10	3,361	0,428			
				3,490	0,181	< 0,05
Kontrol Grubu	10	2,730	0,379			

^t Tablo : 2,101

Bu bulgular ışığında atış kolunu ideal pas tekniğinin gösterilebilmesi için gereken açığa getirebilme teknik ve özdenetim gerektiren bir hareket olduğu, ayrıca sporcuların kendilerini videoda izlemesi ve antrenöründen dönüt alması çok önemli olduğu için deney grubunda uygulanan mikroöğretim yönteminin, kontrol grubunda uygulanan geleneksel öğretim yöntemine göre daha etkili olduğu söylenebilir.

Atış kolunu ideal pas tekniğinin gösterilebilmesi için gereken açığa getirebilmeye ilişkin deney ve kontrol gruplarındaki öğrenci-sporcuların sontest puanları (Ek-9) da gösterilmiştir.

B- 4) GÖĞÜS HİZASINDA İKİ ELLE TUTULAN TOPUN TEK ELE ALINMASI VE İDEAL PAS VERİLEBİLMESİ İÇİN ATIŞ KOLONU İSTENİLEN AÇIYA GETİRİLEBİLMESİNE İLİŞKİN DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARIN SONTTEST PUANLARIYLA İLGİLİ BULGULAR VE YORUMLAR

Dördüncü alt problemle ilgili olarak deney ve kontrol gruplarındaki öğrenci-

sporcuların göğüs hizasında iki elle tutulan topun tek ele alınması ve ideal pas verilebilmesi için atış kolunu istenilen açığa getirebilmeye ilişkin sontest puanlarıyla ilgili bulgular Çizelge 8'de gösterilmiştir.

ÇİZELGE 8

GÖĞÜS HIZASINDA İKİ ELLE TUTULAN TOPUN TEK ELE ALINMASI VE İDEAL PAS VERİLEBİLMESİ İÇİN ATIŞ KOLONUN İSTENİLEN AÇIYA GETİRİLEBİLMESİNE İLİŞKİN DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARIN SONTTEST PUANLARIYLA İLGİLİ BULGULAR

Öğrenci Grupları	Denek Sayısı (n)	Aritmetik Ortalama (X)	Standart Sapma (SS)	t Değeri	Sd $\bar{X}_1 - \bar{X}_2$	Anlamlılık Düzeyi (P)
Deney Grubu	10	3,630	0,332	7,005	0,129	<0,05
Kontrol Grubu	10	2,729	0,235			

$t_{\text{tablo}} : 2,101$

Çizelge 8 incelendiğinde göğüs hizasında iki elle tutulan topun tek ele alınması ve ideal pas verebilmesi için atış kolunun istenilen açığa getirebilmenin öğretiminde, mikroöğretim yönteminin öğrenci-sporcuların başarıları üzerindeki etkisi anlamlıdır. Bir başka deyişle, göğüs hizasında iki elle tutulan topun tek ele alınması ve ideal pas verilebilmesi için atış kolunun istenilen açığa getirilebilmesine ilişkin deney ve kontrol grupları arasında istatistiksel yönden anlamlı bir fark vardır.

Bu farkın anlamlı olup olmadığını sınamak amacıyla grupların ortalama puanlarına t testi uygulanmış ve $t = 7,005$ bulunmuştur. Bu değer 18 serbestlik derecesinin 0.05 anlamlılık düzeyindeki 2,101 değerinin üzerindedir. Bu sonuç deney ve kontrol gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki farkın deney grubu lehine olduğunu göstermektedir.

Bu bulgulara bakıldığında göğüs hizasında iki elle tutulan topun tek ele alınması ve ideal pas verilebilmesi için atış kolunun istenilen açığa getirilebilmesi teknik bir hareket

olduğu için, deney grubuna uygulanan mikroöğretim yönteminin, kontrol grubuna uygulanan geleneksel öğretim yöntemine göre daha etkili olduğu görülmektedir.

Göğüs hizasında iki elle tutulan topun tek ele alınması ve ideal pas verilebilmesi için atış kolunun istenilen açığa getirilebilmesine ilişkin deney ve kontrol gruplarındaki öğrenci-sporcuların sontest puanları (Ek 10)'da gösterilmiştir.

B- 5) TEK BAŞINA DUVARDA TEMEL PASIN UYGULANABİLMESİNE İLİŞKİN DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARIN SONTTEST PUANLARIYLA İLGİLİ BULGULAR VE YORUMLAR

Beşinci alt problemle ilgili olarak deney ve kontrol gruplarındaki öğrenci sporcuların tek başına duvarda temel pasın uygulanabilmesine ilişkin sontest puanlarıyla ilgili bulgular Çizelge 9'da gösterilmiştir.

ÇİZELGE 9

TEK BAŞINA DUVARDA TEMEL PASIN UYGULANABİLMESİNE İLİŞKİN DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARIN SONTTEST PUANLARIYLA İLGİLİ BULGULAR

Öğrenci Grupları	Denek Sayısı (n)	Aritmetik Ortalama (X)	Standart Sapma (SS)	t Değeri	Sd $S \bar{X}_1 - \bar{X}_2$	Anlamlılık Düzeyi (P)
Deney Grubu	10	3,131	0,280			
				3,473	0,269	> 0,05
Kontrol Grubu	10	2,196	0,804			

^tTablo : 2,101

Çizelge 9 incelendiğinde tek başına duvarda temel pasın uygulanabilmesine ilişkin öğretimde, mikroöğretim yönteminin, öğrenci-sporcuların başarıları üzerindeki etkisi an-

lamlıdır. Bir başka deyişle tek başına duvarda temel pasın uygulanabilmesi bakımından deney ve kontrol grupları arasında istatistiksel yönden anlamlı farklılık vardır.

Bu farkın anlamlı olup olmadığını sınamak amacıyla grupların ortalama puanlarına t testi uygulanmış ve $t = 3,473$ bulunmuştur. Bu değer, 18 serbestlik derecesinin 0,05 anlamlılık düzeyindeki 2,101 tablo değerinin üzerindedir. Bu sonuç, deney ve kontrol gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki farkın deney grubu lehine olduğunu göstermektedir.

Bu bulgular ışığında tek başına duvarda temel pası uygulayabilmek, çok ayrıntı isteyen aynı zamanda karmaşık bir hareket olduğu için, deney grubuna uygulanan mikroöğretim yönteminin, kontrol grubunda uygulanan geleneksel öğretim yöntemine göre daha etkili olduğu söylenebilir.

Tek başına duvarda temel pasın uygulanabilmesine ilişkin deney ve kontrol gruplarındaki öğrenci sporcuların sontest puanları (Ek-11)de gösterilmiştir

B- 6) EŞİ İLE KARŞILIKLI TEMEL PASIN UYGULANABİLMESİNE İLİŞKİN DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARIN SONTTEST PUANLARIYLA İLGİLİ BULGULAR VE YORUMLAR

Altıncı alt problemle ilgili olarak deney ve kontrol gruplarındaki öğrenci-sporcuların eşî ile karşılıklı temel pasın uygulanabilmesine ilişkin sontest puanlarıyla ilgili bulgular Çizelge 10'da gösterilmiştir.

ÇİZELGE 10

EŞİ İLE KARŞILIKLI TEMEL PASIN UYGULANABİLMESİNE İLİŞKİN DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ - SPORCULARIN SONTTEST PUANLARIYLA İLGİLİ BULGULAR

Öğrenci Grupları	Denek Sayısı (n)	Aritmetik Ortalama (X)	Standart Sapma (SS)	t Değeri	Sd $S \bar{X}_1 - \bar{X}_2$	Anlamlılık Düzeyi (P)
Deney Grubu	10	3.030	0.332	7,145	0,140	<0,05
Kontrol Grubu	10	2.031	0.292			

t Tablo : 2,101

Çizelge 10 incelendiğinde, eşi ile karşılıklı temel pasın uygulanabilmesine ilişkin öğretimde, mikroöğretim yönteminin, öğrenci-sporcuların başarıları üzerindeki etkisi anlamlıdır. Bir başka deyişle, eşi ile karşılıklı temel pası uygulayabilme bakımından deney ve kontrol grupları arasında istatistiksel yönden anlamlı bir fark vardır.

Bu farkın anlamlı olup olmadığını sınamak amacıyla grupların ortalama puanlarına t testi uygulanmış ve $t = 7,145$ bulunmuştur. Bu değer, 18 serbestlik derecesinin 0,05 anlamlılık düzeyindeki 2,101 tablo değerinden büyüktür. Bu sonuç, deney ve kontrol gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki farkın deney grubu lehine olduğunu göstermektedir.

Bu bulgulara bakıldığında eşi ile karşılıklı temel pası uygulayabilme çok daha koordinasyon gerektiren bir hareket olduğu için, deney grubunun öğrenme bakımından daha başarılı olduğu, bir başka deyişle, mikroöğretim yönteminin geleneksel öğretim yöntemine göre daha üstün olduğu söylenebilir.

Eşi ile karşılıklı temel pasın uygulanabilmesine ilişkin deney ve kontrol gruplarındaki öğrenci sporcuların son test puanları (Ek-12) de gösterilmiştir.

B- 7) EŞİ İLE KARŞILIKLI İSABETLİ VE DAYANMA ADIMI ALARAK TEMEL PASIN UYGULANABİLMESİNE İLİŞKİN DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARIN SONTEST PUANLARIYLA İLGİLİ BULGULAR VE YORUMLAR

Yedinci alt problemle ilgili olarak deney ve kontrol gruplarındaki öğrenci-sporcuların eşi ile karşılıklı isabetli ve dayanma adımı olarak temel pasın uygulanabilmesine ilişkin son test puanlarıyla ilgili bulgular Çizelge 11' de gösterilmiştir.

Çizelge 11 incelendiğinde eşi ile karşılıklı isabetli ve dayanma adımı olarak temel pasın uygulanabilmesine ilişkin öğretimde, mikroöğretim yönteminin, öğrenci-sporcuların başarıları üzerindeki etkisi anlamlıdır. Bir başka deyişle, eşi ile karşılıklı isabetli ve dayanma adımı olarak temel pasını uygulanabilmesi bakımından deney ve kontrol grupları arasında istatistiksel yönden anlamlı bir fark vardır.

Bu farkın anlamlı olup olmadığını sınamak amacıyla grupların ortalama puanlarına t testi uygulanmış ve $t = 6,816$ bulunmuştur. Bu değer 18 serbestlik derecesinin 0,05 anlamlılık düzeyindeki 2,101 tablo değerinden büyüktür. Bu sonuç, deney ve kontrol gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olduğunu göstermektedir. Bu bulgular ışığın-

ÇİZELGE 11

EŞİ İLE KARŞILIKLI İSABETLİ VE DAYANMA ADIMI ALARAK TEMEL PASIN UYGULANABİLMESİNE İLİŞKİN DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARIN SONTEST PUANLARIYLA İLGİLİ BULGULAR

Öğrenci Grupları	Denek Sayısı (n)	Aritmetik Ortalama (\bar{X})	Standart Sapma (SS)	t Değeri	Sd $S \bar{X}_1 - \bar{X}_2$	Anlamlılık Düzeyi (P)
Deney Grubu	10	3,298	0,365			
				6,816	0,162	< 0,05
Kontrol Grubu	10	2,196	0,358			

^t Tablo : 2,101

da eşi ile karşılıklı isabetli ve dayanma adımı olarak temel pasın uygulanabilmesi, çok daha kombine ve iki eş arasında uyum gerektiren bir hareket olduğu için deney grubunun kontrol grubuna göre öğrenme bakımından daha başarılı olduğu, bir başka deyişle, mikroöğretim yönteminin, geleneksel öğretim yöntemine göre daha etkili olduğu görülmektedir. Eşi ile karşılıklı isabetli ve dayanma adımı olarak temel pasın uygulanabilmesine ilişkin deney ve kontrol gruplarındaki öğrenci-sporcuların sontest puanları (Ek-13) de gösterilmiştir.

B - 8) HÜCUM DÜZENİNDE, KENDİ TAKIM ARKADAŞLARI İLE PİSTONLU VE İSABETLİ TEMEL PASIN UYGULANABİLMESİNE İLİŞKİN DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARIN SONTEST PUANLARIYLA İLGİLİ BULGULAR VE YORUMLAR

Sekizinci alt problemle ilgili olarak deney ve kontrol gruplarındaki öğrenci-sporcuların, hücum düzeninde, kendi takım arkadaşları ile pistonlu ve isabetli temel pası uygulayabilmeye ilişkin sontest puanlarıyla ilgili bulgular Çizelge 12'de gösterilmiştir.

ÇİZELGE 12

HÜCUM DÜZENİNDE KENDİ TAKIM ARKADAŞLARI İLE PİSTONLU VE İSABETLİ TEMEL PASIN UYGULANABİLMESİNE İLİŞKİN DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARIN SONTEST PUANLARIYLA İLGİLİ BULGULAR

Öğrenci Grupları	Denek Sayısı (n)	Aritmetik Ortalama (\bar{X})	Standart Sapma (\bar{S})	t Değeri	$S \frac{Sd}{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}$	Anlamlılık Düzeyi (P)
Deney Grubu	10	3,330	0,311			
				18,901	0,062	< 0,05
Kontrol Grubu	10	2,165	0,423			

^t Tablo : 2,101

Çizelge 12 incelendiğinde hücum düzeninde kendi arkadaşları ile pistonlu ve isabetli temel pasın uygulanabilmesine ilişkin öğretimde, mikroöğretim yönteminin, öğrenci sporcuların başarıları üzerindeki etkisi anlamlıdır. Bir başka deyişle, hücum düzeninde kendi takım arkadaşları ile pistonlu ve isabetli temel pasın uygulanabilmesi bakımından deney ve kontrol grupları arasında istatistiksel yönden anlamlı bir fark vardır.

Bu farkın anlamlı olup olmadığını sınamak amacıyla grupların ortalama puanlarına t testi uygulanmış ve $t = 18,901$ bulunmuştur. Bu değer, 18 serbestlik derecesinin 0,05 anlamlılık düzeyindeki 2,101 tablo değerinden çok büyüktür. Bu sonuç, deney ve kontrol gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki bu büyük farkın deney grubu lehine olduğu söylenebilir.

Bu bulgulara bakıldığında, hücum düzeninde kendi takım arkadaşları ile pistonlu ve isabetli temel pasın uygulanabilmesi çok kombine ve takım oyuncuları arasında uyum gerektiren karmaşık bir hareket olduğu için, deney grubunun kontrol grubuna göre öğrenme bakımından daha başarılı olduğu bir başka deyişle mikroöğretim yönteminin, geleneksel öğretim yöntemine göre daha etkili olduğu görülmektedir.

Deney ve kontrol gruplarının, hücum düzeninde kendi takım arkadaşları ile pistonlu

ve isabetli temel pasın uygulanabilmesine ilişkin deney ve kontrol gruplarındaki öğrenci-sporcuların sontest puanları (Ek 14)de gösterilmiştir.

C) HENTBOL DALINDAKİ TEMEL PAS TEKNİĞİNİN UYGULANABİLMESİNE İLİŞKİN DENEY VE KONTROL GRUPLARININ SONTTEST UYGULAMASINDAN ELDE EDİLEN BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmanın dokuzuncu alt problemiyle ilgili olarak, temel pas tekniğinin uygulanmasına ilişkin deney ve kontrol gruplarının sontest puanlarıyla ilgili bulgular, Çizelge 13 'de gösterilmiştir.

ÇİZELGE 13

HENTBOL DALINDAKİ TEMEL PAS TEKNİĞİNİN UYGULANABİLMESİNE İLİŞKİN DENEY VE KONTROL GRUPLARININ SONTTEST PUANLARIYLA İLGİLİ BULGULAR*

Öğrenci Grupları	Denek Sayısı (n)	Aritmetik Ortalama (\bar{X})	Standart Sapma (SS)	t Değeri	Sd $S \bar{X}_1 - \bar{X}_2$	Anlamlılık Düzeyi (P)
Deney Grubu	10	3,863	0,323			
				6,640	0,12	< 0,05
Kontrol Grubu	10	3,065	0,200			

^t Tablo : 2,101

* Sontestte tam puan 5 dir.

Çizelge 13 incelendiğinde, deney ve kontrol gruplarının öğretimi yapılan hentbol dalındaki temel pas tekniğinin uygulanmasına ilişkin öğrenmeleri bakımından birbirlerine denk olmadıkları söylenebilir.

Bu farkın anlamlı olup olmadığını sınamak amacıyla, grupların ortalama puanlarına t testi uygulanmış ve $t = 6,640$ bulunmuştur. Bu değer 18 serbestlik derecesinin 0,05 anlamlılık düzeyindeki 2,101 tablo değerinin üzerinde bulunmaktadır. Bu sonuç, deney ve kontrol gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki farkın deney grubu lehine olduğu söylenebilir.

Bu bulgular ışığında temel pas tekniğinin uygulanmasına ilişkin sontest puanlarına

bakıldığında mikroöğretim yönteminin, geleneksel öğretim yöntemine göre oldukça etkili olduğu görülmektedir. Temel pas tekniğinin uygulanmasına ilişkin deney ve kontrol gruplarındaki öğrenci-sporcuların sontest puanları (Ek 15)de gösterilmiştir.

D) DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARIN TEMEL PAS TEKNİĞİNİN UYGULANABİLMESİNDEKİ ÖNTEST-SONTEST PUAN ORTALAMALARI İLE BU PUAN ORTALAMALARI ARASINDAKİ FARKLARA İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR

Sonuç ve önerilere geçmeden önce, deney ve kontrol gruplarındaki öğrenci-sporcuların temel pas tekniğinin uygulanabilmesine ilişkin öntest ve sontest puanları arasında anlamlı fark olup olmadığı sınıanmıştır. Çünkü sonuç ve önerilerde bulunabilmek için temel pas tekniğinin uygulanmasına ilişkin öntest ve sontest puanları arasında anlamlı fark olup olmadığının ortaya konulması gerekmiştir.

Araştırmanın onuncu alt problemiyle ilgili olarak, deney ve kontrol gruplarındaki deneklerin temel pas tekniğinin uygulanmasında öntest ve sontest puanlarının aritmetik ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olup olmadığına ilişkin bulgular Çizelge 14'de gösterilmiştir.

ÇİZELGE 14

DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARIN TEMEL PAS TEKNİĞİNİN UYGULANABİLMESİNDEKİ ÖNTEST-SONTEST PUANORTALAMALARI İLE BU PUAN ORTALAMALARI ARASINDAKİ FARKLARA İLİŞKİN BULGULAR *

Grup		Denek Sayısı (n)	Aritmetik Ortalama (\bar{X})	Standart Sapma (SS)	t Değeri	Sd $S \bar{X}_1 - \bar{X}_2$	Anlamlılık Düzeyi (P)
Deney	Öntest	10	1,879	0,417	0,483	-4,066	<0,05
	Sontest	10	3,863	0,323			
Kontrol	Öntest	10	1,896	0,387	0,452	-2,588	<0,05
	Sontest	10	3,065	0,200			

$$t_{\text{Tablo}} = t_{0,05,9} = 1,833$$

* Her iki testtede tam puan 5 dir.

Çizelge 14' den de anlaşıldığı gibi, deney ve kontrol gruplarının arasında temel pas tekniğinin uygulanabilmesine ilişkin öntest ve sontest puan ortalamalarından elde edilen verilere göre anlamlı bir fark vardır. Bu durumda deney grubuna uygulanan mikroöğretim yönteminin, öğretimde oldukça etkili olduğu söylenebilir. Deney ve kontrol gruplarındaki farkların anlamlı olup olmadığı t testi ile sınıandığında deney grubu için $t = 4,066$, kontrol grubu için $t = 2,588$ değerleri bulunmuştur. Bu değerler, 9 serbestlik derecesinin 0,05 anlamlılık düzeyindeki t tablo değerinden (t tablo = 1,833) oldukça büyüktür. Bu sonuç her iki gruptaki deneklerin arasında, sontest lehine anlamlı fark olduğunu göstermektedir.

BÖLÜM IV

ÖZET, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırmanın kısa bir özeti yapılmış ve sonradan elde edilen bulgular doğrultusunda, problemin çözümüne ilişkin sonuç ve önerilere yer verilmiştir.

Özet

Bu araştırma, hentbolde temel pas ile ilgili becerilerin öğretilmesinde, mikroöğretim yönteminin geleneksel öğretim yöntemine göre öğrenci-sporcunun başarısı üzerindeki etkililiğini sınamak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmada mikroöğretim yöntemi ile geleneksel öğretim yönteminin öğrenci başarısı üzerindeki etkililiği; "dayanma adımını ya da piston hareketini uygulayabilme", "topu tutma ve topu göğüs hizasında taşıyabilme", "atış kolunun ideal pas tekniğinin gösterilmesi için gereken açığa getirilmesi", "göğüs hizasında iki elle tutulan topun, tek ele alınması ve ideal pas verilebilmesi için atış kolunun istenilen açığa getirilmesi", "tek başına duvarda temel pası uygulayabilme", "eşi ile karşılıklı temel pası uygulayabilme", "eşi ile karşılıklı, isabetli ve dayanma adımı olarak temel pası uygulayabilme", "hücum düzeninde, kendi takım arkadaşları ile pistonlu ve isabetli temel pası uygulayabilme" becerilerinde sınanmıştır.

Bu araştırma, araştırmanın yürütülmesi için spor salonu ortamında uygulama yapan uygulayıcının her iki grupta kullanılan araç ve yöntemler dışında, yanlı ve farklı davranmadığı, deney ve kontrol gruplarında kullanılan araç ve yöntemlerin deneklerin hentbolde temel pas ile ilgili davranışlarını kazanmalarını sağlayacak biçimde düzenlenmiş olduğu, araştırmaya katılan deneklerin, denkleştirmede gösterdikleri becerilerde içtenlikle gerçeği yansıttıkları, araştırmadaki deney ve kontrol grubundaki deneklerin değerlendirmelerinde kendilerine başvurulmuş üç antrenörün kanılarının geçerli olduğu, değerlendirmede kullanılan antrenörlerin hepsi kendilerine söylenen kurallara ve ilkelere uygun olarak hareket ettiklerisayıltılarına dayanmaktadır. Araştırmanın ortaya koyduğu bulgular; denek sayısı, sunulan içerik, kullanılan yöntem, süre, araştırmanın gerçekleştirildiği hentbol tekniği ve değerlendirme bakımından belli sınırlılıklar taşımaktadır.

Bu araştırma, gerçek deneme modellerinden olan öntest sontest kontrol gruplu modele göre desenlenmiş ve deneysel olarak alanda gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya 1993-1994 öğretim yılının birinci döneminde Süleyman Çakır Lisesi Ortaokul bölümüne devam eden

orta 1 ve 2. sınıflarında okuyan 20 erkek öğrenci katılmıştır. Deney ve kontrol gruplarının belirlenmesinde on pas oyunundaki beceri performansları ile öğrenci-sporcuları denkleştirme formu kullanılarak eşit puan alan öğrenciler ayrı gruplar oluşturmuş ve bu öğrenci-sporcular 10'ar kişi olmak üzere deney ve kontrol grubuna ayrılmıştır.

Bu araştırma ile bir öğretim yönteminin (bağımsız değişken) etkililiğinin ne olacağı saptanmak istendiğinden, deney ve kontrol grupları yöntem dışındaki diğer değişkenler bakımından birbirleriyle denkleştirilmeye çalışılmıştır.

Araştırma kapsamına giren deneklerin denkleştirilmesinde, öğrenci - sporcuların hentbol temel oyunlarından olan 10 pas oyununda üç antrenörden aldıkları puanlardan yararlanılmıştır. Üç antrenör puan verirken, 5' lik derecelmeli ölçek kullanmıştır.

Denkleştirmeden sonra deney ve kontrol grubuna ayrılan öğrenci-sporculara öğretim uygulanmadan temel pas hareketi öntest olarak uygulanmıştır. Öntestten elde edilen puanlar birbirine denktir. Bu sonuç ta denkleştirmenin sağlıklı yapıldığını göstermektedir.

Araştırmanın içeriğini oluşturan temel pas tekniği uygulamada sekiz öğretim aşamasına bölünmüştür. Her aşamada deney grubuna mikroöğretim yöntemi, kontrol grubuna ise geleneksel hentbol öğretim yöntemi uygulanmıştır. Uygulayıcı, öğretim sırasında, deney ve kontrol gruplarına eşit şekilde yardım ve uyarılarda bulunmuştur.

Her aşamadaki öğretimin sonunda, deney ve kontrol grubuna üç antrenör becerilerin pekiştirilmesine yönelik puanlar vermiştir. Bu puanlar, her bir aşamadaki hareketlerin kazanılıp kazanılmadığına ilişkin sontest puanları olarak kabul edilmiştir. Puanlama 5'lik derecelmeli ölçek kullanılarak yapılmıştır. Her aşamadaki karşılaştırmalar elde edilen verilere göre yapılmıştır. Bu araştırmanın yapılabilmesi için, antrenörün sporcuyu değerlendirme formu, beceri sınama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilmiştir.

Sekiz öğretim aşamasının sonunda her iki gruptaki öğrenci-sporculara öntestteki ölçme aracı sontest olarak uygulanmıştır.

Daha sonra öğrenci-sporcuların öntest ve sontesten aldıkları puanlar ile, her bir aşamadaki öğretimin sonunda alınan sontest puanlarının istatistiksel çözümlenmeleri yapılmıştır. İstatistiksel işlemlerin yapılmasında, aritmetik ortalama, standart sapma, t testi gibi teknikler kullanılmış ve alt problemler 0,05 anlamlılık düzeyinde sınanmıştır.

Araştırma ile ilgili şu bulgular elde edilmiştir.

- 1- Hentbol dalında temel pasın öğretimine ilişkin becerilerin geliştirilmesinde deney grubuna uygulanan mikroöğretim yöntemi ile, kontrol grubuna uygulanan geleneksel hentbol öğretim yöntemi arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark olduğu görülmüştür.
- 2- Hentbol dalında temel pasın öğretiminde belirlenen sekiz ayrı öğretim aşamasında, basit olan dayanma adımını ya da piston hareketini uygulayabilme ile topu tutma ve topu göğüs hizasında taşıyabilme hareketlerinde, mikroöğretim yöntemi uygulanan deney grubu ile geleneksel hentbol öğretim yöntemi uygulanan kontrol grubu arasında anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır.
- 3- Hentbol dalında temel pasın öğretiminde belirlenen sekiz ayrı öğretim aşamasında, karmaşık ve teknik olan; atış kolunun ideal pas tekniğinin gösterilmesi için gereken açığa getirebilme, göğüs hizasında iki elle tutulan topun tek ele alınması ve ideal pas verilebilmesi için atış kolunu istenilen açığa getirebilme, tek başına duvarda temel pası uygulayabilme, eşi ile karşılıklı temel pası uygulayabilme, hücum düzeninde kendi takım arkadaşları ile pistonlu ve isabetli temel pası uygulayabilme hareketlerinin öğretiminde mikroöğretim yönteminin daha etkili olduğu anlaşılmıştır.
- 4- Hentbol dalında temel pas hareketinin öğretiminde geleneksel hentbol öğretim yönteminin uygulandığı kontrol grubunda belirli bir gelişimin görüldüğü, ancak deney grubunda uygulanan mikroöğretim yönteminin daha etkili olduğu gözlenmiştir.

Sonuç

Araştırmanın ortaya koyduğu bulgular ışığında, hentbol dalında temel pasın öğretimi sekiz aşamaya ayrılmış; dayanma adımını ya da piston hareketini uygulayabilme, topu tutma ve göğüs hizasında taşıyabilme becerilerinin öğretiminde mikroöğretim yöntemi ile geleneksel öğretim yöntemi arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Ancak geriye kalan atış kolunun, ideal pas tekniğinin gösterilebilmesi için gereken açığa getirebilme, göğüs hizasında iki elle tutulan topun, tek ele alınması ve ideal pas verilebilmesi için atış kolunun istenilen açığa getirilebilme, tek başına duvarda temel pası uygulayabilme, eşi ile karşılıklı temel pası uy-

gülayabilme, eşi ile karşılıklı isabetli ve dayanma adımı alınarak temel pası uygulayabilme, hücum düzeninde kendi takım arkadaşları ile piston ve isabetli temel pası uygulayabilme becerilerinin öğretiminde mikroöğretim yönteminin, geleneksel öğretim yönteminden oldukça etkili olduğu sonucuna varılmıştır.

Öneriler

Gerçekleştirilen bu araştırmanın ortaya koyduğu bulgular ışığında şu öneriler geliştirilmiştir:

- 1- Hentbol dalında temel pasın öğretilmesinde mikroöğretim yönteminin uygulandığı deney grubundaki öğrenci-sporcuların öğrenmelerindeki etkililiği arttırmak ve yaptıkları hataları daha çabuk ve etkili düzeltmek amacıyla sekiz öğretim aşamasının herbiriyle ilgili değerlendirme aralarında dönüt verilmelidir.
 - 2- Mikroöğretim yöntemi, hentbol dalının teknik öğretiminde etkili bir biçimde kullanılabilmesinden ve sporda alternatif bir öğretim yöntemi olarak kabul edilebilir olmasından dolayı diğer spor dallarının teknik öğretiminde etkili bir biçimde kullanılabilir.
 - 3- Mikroöğretim yöntemi, okullarda beden eğitimi derslerinde, öğrencilerin genel becerilerinin geliştirilmesi ve beceri düzeyleri hakkında görsel-işitsel dönüt almalarını sağlayarak dersin davranışsal amaçlarını gerçekleştirmede etkili bir yöntem olarak kullanılabilir.
 - 4- Mikroöğretim yönteminde, öğretme-öğrenme durumlarına görsel-işitsel boyut da eklenmekte ve öğrenmenin etkililiği artmaktadır. Bu yüzden her spor dalındaki sporcuların, antrenmanlardaki takım ve kendi teknik-taktik becerilerinin geliştirilmesinde mikroöğretim yöntemine, alternatif ve destek bir yöntem olarak daha çok yer verilebilir.
 - 5- Mikroöğretim yönteminin, spor alanında yalnızca teknik öğretimdeki etkililiğinin artırılması ve belirlenen becerilerin geliştirilmesi dışında, mikroöğretim yönteminin sporun diğer dallarındaki kullanımına ilişkin olarak, başka araştırmaların yapılmasına da gereksinim vardır. Bu bakımdan yapılacak çalışmalarda özellikle şu öğelerin ele alınmasında yarar bulunmaktadır.
- a- Spor alanında, mikroöğretim yönteminin kullanımını konusunda, değişik dallarda

antrenörlerin teknik-taktik bilgisi bakımından istenilen niteliğe sahip olmalarını sağlamak ve antrenörlere sunulan gelişim seminerlerini daha etkili kılmak için neler yapılabilir?

- b- Spor alanında, mikroöğretiminin kullanımı konusunda, kulüp yöneticilerinin spor bilgilerini artırmak ve istenilen niteliğe kavuşturmak için neler yapılabilir?
- c- Spor alanında, mikroöğretim yönteminin kullanımı konusunda, değişik dallarda görev yapan hakemlerin kural bilgilerini artırmak, uluslararası düzeyde nitelik kazandırmak ve hakemlere sunulan gelişim seminerlerini daha etkili kılmak için neler yapılabilir?

EKLER

EK	Sayfa
1. ESKİŞEHİR MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN İZİN YAZISI.....	70
2. ON PAS OYUNUNDAKİ BECERİ PERFORMANSLARI İLE ÖĞRENCİ- SPORCULARI DENKLEŞTİRME FORMU	71
3. ÖĞRENCİ-SPORCU TANITIM FORMU	72
4. ANTRENÖRÜN ÖĞRENCİ -SPORCULARI DEĞERLENDİRME FORMU	73
5. GÖZLEMCİ-ANTRENÖR BİLGİ FORMU	74
6. DENEY VE KONTROL GRUPLARININ TEMEL PASLA İLGİLİ ÖNTEST PUANLARI	75
7."DAYANMA ADIMININ YA DA PİSTON HAREKETİNİN UYGULANA- BİLMESİNE" İLİŞKİN DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARIN SONTEST PUANLARI	76
8. "TOPU TUTMA VE GÖĞÜS HİZASINDA TAŞINABİLMESİNE" İLİŞKİN DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ- SPORCULARIN SONTEST PUANLARI	77
9. "ATIŞ KOLUNUN, İDEAL PAS TEKNİĞİNİN GÖSTERİLEBİLMESİ İÇİN GEREKEN AÇIYA GETİRİLEBİLMESİNE İLİŞKİN DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARIN SONTEST PUANLARI	78
10. "GÖĞÜS HİZASINDA İKİ ELLE TUTULAN TOPUN TEK ELE ALINMASI VE İDEAL PAS VERİLEBİLMESİ İÇİN ATIŞ KOLUNU İSTENİLEN AÇIYA GETİRİLEBİLMESİNE" İLİŞKİN DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARIN SONTEST PUANLARI	79

11. "TEK BAŞINA DUVARDA TEMEL PASIN UYGULANABİLMESİNE" İLİŞKİN DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARIN SONTEST PUANLARI 80
12. "EŞİ İLE KARŞILIKLI TEMEL PASIN UYGULANABİLMESİNE İLİŞKİN DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARIN SONTEST PUANLARI 81
13. "EŞİ İLE KARŞILIKLI, İSABETLİ VE DAYANMA ADIMI ALARAK TEMEL PASIN UYGULANABİLMESİNE İLİŞKİN DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARIN SONTEST PUANLARI 82
14. "HÜCUM DÜZENİNDE KENDİ TAKIM ARKADAŞLARI İLE PİSTONLU VE İSABETLİ TEMEL PASIN UYGULANABİLMESİNE" İLİŞKİN DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARIN SONTEST PUANLARI 83
15. HENTBOL DALINDAKİ TEMEL PAS TEKNİĞİNİN UYGULANMASINA İLİŞKİN DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARIN SONTEST PUANLARI 84
16. DENEY GRUBUNDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARIN ÖNTEST-SONTEST PUANLARINI KARŞILAŞTIRMA ÇİZELGESİ 85
17. KONTROL GRUBUNDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARIN ÖNTEST-SONTEST PUANLARINI KARŞILAŞTIRMA ÇİZELGESİ 86

EK 1

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ESKİŞEHİR
Milli Eğitim Müdürlüğü

SAYI : 510/Kültür Hiz.Şb.-311

ESKİŞEHİR

12/12/1993

VALİLİK MAKAMINA

ESKİŞEHİR

Anadolu Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğretim görevlilerinden Mehmet Ali ÇELİKSOY'un yüksek lisans tez çalışması gereği "Mikroöğretim Yönteminin Hentbol'de Teknik Öğretim Üzerindeki Etkililiği" konulu araştırmasını Süleyman Çakır Lisesi Ortaokul 1. sınıf öğrencilerinde yapmak isteği Anadolu Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Müdürlüğü'nün 26.5.1994 tarih ve B.30.2.ANA-0-88-00-00-200-334 sayılı yazıları ile bildirilmekte olup, yazı ekte sunulmuştur.

Konu müdürlüğümüzce uygun görülmemekte olup, makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde gereğini müsadelerinize arz ve teklif ederim.

Ercan KARAÇAM

Müdür

(İmza)

UYGUNDUR....12/93

Osman UNCU

Vali Yardımcısı

Vali A.

(İmza)

EK 3
ÖĞRENCİ-SPORÇU TANITIM FORMU

KİŞİSEL BİLGİLER				AİLE BİLGİLERİ														
Adı - Soyadı	Doğum Tarihi Yeri	Boy	Kilo	Baba		Baba Mesleği	Babanın Mesleki Geliri	Babanın Öğrenim Durumu	Anne		Anne Mesleği	Annenin Mesleki Geliri	Annenin Öğrenim Durumu	Ailenin Toplam Geliri	Konut		Sporcunun Kardeş Sayısı	Adres
				Sağ	Ölü				Sağ	Ölü					Kira	Kendi		
1																		
2																		
3																		
4																		
5																		
6																		
7																		
8																		
9																		
10																		
11																		
12																		
13																		
14																		
15																		
16																		
17																		
18																		
19																		
20																		

EK 5

GÖZLEMCİ ANTRENÖR BİLGİ FORMU

KİŞİSEL BİLGİLER					ANTRENÖRLÜK BİLGİLERİ		
Adı-Soyadı	Baba Adı	Ana Adı	Mesleği	Öğrenim Durumu	Antrenörlüğe Başlama Tarihi	Antrenörlük Derecesi	Çalıştırdığı Takımlar

EK 6

DENEY VE KONTROL GRUPLARININ TEMEL PASLA İLGİLİ ÖNTEST PUANLARI

Deney Grubu					Kontrol Grubu				
Öğrencinin Adı soyadı	1. Antrenör	2. Antrenör	3. Antrenör	Toplam Puan	Öğrencinin Adı soyadı	1. Antrenör	2. Antrenör	3. Antrenör	Toplam Puan
	2	2	2	6/3= 2.00		3	2	3	8/3 = 2.66
	2	2	2	6/3= 2.00		2	2	2	6/3 = 2.00
	1	2	2	5/3= 1.66		1	2	2	5/3 = 1.66
	3	2	2	7/3= 2.33		2	1	2	5/3 = 1.66
	2	2	1	6/3= 2.00		1	2	1	4/3 = 1.33
	1	2	2	4/3= 1.33		2	2	1	5/3 = 1.66
	1	2	2	5/3= 1.66		3	2	2	7/3 = 2.33
	2	2	3	6/3= 2.00		2	2	2	6/3 = 2.00
	2	3	1	8/3= 2.66		2	2	2	6/3 = 2.00
	2	1		4/3= 1.33		2	2	1	5/3=1.66

Toplam= 18.97
Grup Ort= 1.897

Toplam =18.96
Grup Ort= 1.896

EK 7

"DAYANMA ADIMININ YA DA PİSTON HAREKETİNİN UYGULANABİLMESİNE" İLİŞKİN DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARIN "SONTEST PUANLARI"

Deney Grubu					Kontrol Grubu				
Öğrencinin Adı soyadı	1. Antrenör	2. Antrenör	3. Antrenör	Toplam Puan	Öğrencinin Adı soyadı	1. Antrenör	2. Antrenör	3. Antrenör	Toplam Puan
	4	4	5	13/3= 4.33		4	3	4	11/3 = 3.66
	4	3	4	11/3= 3.66		3	3	3	9/3 = 3.00
	4	3	4	11/3= 3.66		4	4	3	11/3 = 3.66
	4	4	5	13/3= 4.33		2	4	4	10/3 = 3.33
	2	4	3	9/3= 3.00		4	3	2	9/3 = 3.00
	3	3	2	8/3= 2.66		4	4	4	12/3 = 4.00
	4	3	2	9/3= 3.00		3	2	3	8/3 = 2.66
	5	3	4	12/3= 4.00		3	3	3	9/3 = 3.00
	4	4	5	13/3= 4.33		4	3	3	10/3 = 3.33
	3	3	2	8/3= 2.66		2	2	3	7/3 = 2.33

Toplam= 35.63
Grup Ort= 3.563

Toplam =31.97
Grup Ort= 3.197

EK 8

**"TOPU TUTMA VE GÖĞÜS HİZAŞINDA TAŞINABİLMESİNE" İLİŞKİN DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ
ÖĞRENCİ-SPORCULARIN SONTEST PUANLARI**

Deney Grubu					Kontrol Grubu				
Öğrencinin Adı soyadı	1. Antrenör	2. Antrenör	3. Antrenör	Toplam Puan	Öğrencinin Adı soyadı	1. Antrenör	2. Antrenör	3. Antrenör	Toplam Puan
	3	4	4	11/3= 3.66		3	2	4	9/3 = 3.00
	3	4	4	11/3= 3.66		3	3	2	8/3 = 2.66
	4	3	3	10/3= 3.33		3	4	4	11/3 = 3.66
	4	5	4	13/3= 4.33		3	4	4	11/3 = 3.66
	4	3	3	10/3= 3.33		3	3	3	9/3 = 3.00
	2	4	4	10/3= 3.33		4	3	3	10/3 = 3.33
	3	2	3	8/3= 2.66		4	4	3	11/3 = 3.66
	4	4	3	11/3= 3.66		2	3	3	8/3 = 2.66
	5	4	4	13/3= 4.33		3	1	2	6/3= 2.66
	2	3	3	8/3= 2.66		2	3	2	7/3 = 2.33

Toplam=34.95
Grup Ort= 3.495

Toplam =29.96
Grup Ort= 2.996

EK 9

"ATIŞ KOLUNUN, İDEAL PAS TEKNİĞİNİN GÖSTERİLEBİLMESİ İÇİN GEREKEN AÇIYA GETİRİLEBİLMESİNE" İLİŞKİN DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARIN SONTEST PUANLARI

Deney Grubu					Kontrol Grubu				
Öğrencinin Adı soyadı	1. Antrenör	2. Antrenör	3. Antrenör	Toplam Puan	Öğrencinin Adı soyadı	1. Antrenör	2. Antrenör	3. Antrenör	Toplam Puan
	4	4	4	12/3= 4.00		4	3	4	11/3 = 3.66
	4	4	3	11/3= 3.66		4	4	3	11/3 = 3.66
	3	3	3	9/3= 3.00		3	3	2	8/3 = 2.66
	4	4	4	12/3= 4.00		2	2	2	6/3 = 2.00
	4	4	3	11/3= 3.66		2	4	2	8/3 = 2.66
	3	4	3	10/3= 3.33		3	3	3	9/3 = 3.00
	4	3	4	11/3= 3.66		1	3	2	6/3 = 2.00
	4	4	3	11/3= 3.66		2	3	3	8/3 = 2.66
	4	3	3	10/3= 3.33		3	2	2	7/3= 2.33
	4	4	4	12/3= 4.00		4	2	2	8/3 = 2.66

Toplam=36.30

Grup Ort= 3.630

Toplam =27.29

Grup Ort= 2.729

EK 10

"GÖĞÜS HİZASINDA İKİ ELLE TUTULAN TOPUN TEK ELE ALINMASI VE İDEAL PAS VERİLEBİLMESİ İÇİN ATIŞ KOLUNUN İSTENİLEN AÇIYA GETİRİLEBİLMESİNE" İLİŞKİN DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARIN SONTEST PUANLARI

Deney Grubu					Kontrol Grubu				
Öğrencinin Adı soyadı	1. Antrenör	2. Antrenör	3. Antrenör	Toplam Puan	Öğrencinin Adı soyadı	1. Antrenör	2. Antrenör	3. Antrenör	Toplam Puan
	4	3	4	11/3= 3.66		3	2	3	8/3 = 2.66
	4	4	3	11/3= 3.66		4	2	3	9/3 = 3.00
	3	3	3	9/3= 3.00		4	3	3	10/3 = 3.33
	4	3	3	10/3= 3.33		2	3	3	8/3 = 2.66
	3	4	4	11/3= 3.66		2	3	4	9/3 = 3.00
	4	3	4	11/3= 3.66		2	3	4	9/3 = 3.00
	4	4	3	11/3= 3.66		3	2	3	8/3 = 2.66
	3	4	4	11/3= 3.66		3	3	2	8/3 = 2.66
	2	2	4	8/3= 2.66		2	2	3	7/3= 2.33
	4	2	2	8/3= 2.66		2	2	2	6/3 = 2.00

Toplam=33.61

Grup Ort= 3.361

Toplam =27.30

Grup Ort= 2.730

EK 11

**"TEK BAŞINA DUVARDA TEMEL PASIN UYGULANABİLMESİNE" İLİŞKİN
DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARIN SONTTEST PUANLARI**

Deney Grubu					Kontrol Grubu				
Öğrencinin Adı soyadı	1. Antrenör	2. Antrenör	3. Antrenör	Toplam Puan	Öğrencinin Adı soyadı	1. Antrenör	2. Antrenör	3. Antrenör	Toplam Puan
	3	4	4	11/3= 3.66		3	3	2	8/3 = 2.66
	3	4	3	10/3= 3.33		2	2	2	6/3 = 2.00
	4	2	3	9/3= 3.00		3	1	3	7/3 = 2.33
	3	4	2	9/3= 3.00		4	2	3	9/3 = 3.00
	4	4	3	10/3= 3.33		4	3	4	11/3 = 3.66
	4	2	3	9/3= 3.00		2	4	2	8/3 = 2.66
	3	3	2	8/3= 2.66		1	2	1	4/3 = 1.33
	2	4	3	9/3= 3.00		2	1	2	5/3 = 1.66
	3	3	4	10/3= 3.33		2	1	1	4/3= 1.33
	2	4	3	9/3= 3.00		1	2	1	4/3 = 1.33

Toplam=31.31
Grup Ort= 3.131

Toplam =21.96
Grup Ort= 2.196

EK 12

"EŞİ İLE KARŞILIKLI TEMEL PAŞIN UYGULANABİLMESİNE" İLİŞKİN DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARIN SONTEST PUANLARI

Deney Grubu					Kontrol Grubu				
Öğrencinin Adı soyadı	1. Antrenör	2. Antrenör	3. Antrenör	Toplam Puan	Öğrencinin Adı soyadı	1. Antrenör	2. Antrenör	3. Antrenör	Toplam Puan
	3	4	4	11/3= 3.66		2	1	3	6/3 = 2.00
	3	3	3	9/3= 3.00		2	2	2	6/3 = 2.00
	4	3	3	10/3= 3.33		2	1	2	5/3 = 1.66
	3	4	3	10/3= 3.33		1	2	3	6/3 = 2.00
	2	4	2	8/3= 2.66		2	2	2	6/3 = 2.00
	3	2	3	8/3= 2.66		4	1	2	7/3 = 2.33
	4	2	3	9/3= 3.00		3	3	2	8/3 = 2.66
	3	3	2	8/3= 2.66		2	2	2	6/3 = 2.00
	2	3	4	9/3= 3.00		1	3	2	6/3= 2.00
	3	2	4	9/3= 3.00		1	2	2	5/3 = 1.66

Toplam=30.30
Grup Ort= 3.030

Toplam =20.31
Grup Ort= 2.031

EK 13

"EŞİ İLE KARŞILIKLI İSABETLİ VE DAYANMA ADIMI ALARAK TEMEL PASIN UYGULANABİLMESİNE" İLİŞKİN DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARIN SONTEST PUANLARI

Deney Grubu					Kontrol Grubu				
Öğrencinin Adı soyadı	1. Antrenör	2. Antrenör	3. Antrenör	Toplam Puan	Öğrencinin Adı soyadı	1. Antrenör	2. Antrenör	3. Antrenör	Toplam Puan
	3	4	3	10/3= 3.33		3	3	2	8/3 = 2.66
	3	3	3	9/3= 3.00		3	1	3	7/3 = 2.33
	4	3	4	11/3= 3.66		3	2	2	7/3 = 2.33
	2	4	3	9/3= 3.00		2	3	2	7/3 = 2.33
	3	4	3	10/3= 3.33		3	1	3	7/3 = 2.33
	3	2	4	9/3= 3.00		2	1	2	5/3 = 1.66
	2	4	3	9/3= 3.00		1	2	2	5/3 = 1.66
	4	4	4	12/3= 4.00		2	3	3	8/3 = 2.66
	3	3	3	9/3= 3.00		2	2	2	6/3= 2.00
	4	4	3	11/3= 3.66		2	2	2	6/3 = 2.00

Toplam=32.98
Grup Ort= 3.298

Toplam =21.96
Grup Ort= 2.196

EK 14

"HÜCUM DÜZENİNDE KENDİ TAKIM ARKADAŞLARI İLE PİSTONLU VE İSABETLİ TEMEL PASIN UYGULANABİLMESİNE" İLİŞKİN DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARIN SONTEST PUANLARI

Deney Grubu					Kontrol Grubu				
Öğrencinin Adı soyadı	1. Antrenör	2. Antrenör	3. Antrenör	Toplam Puan	Öğrencinin Adı soyadı	1. Antrenör	2. Antrenör	3. Antrenör	Toplam Puan
	4	3	4	11/3= 3.66		2	2	2	6/3 = 2.00
	4	4	3	11/3= 3.66		3	1	3	7/3 = 2.33
	3	3	3	9/3= 3.00		2	3	2	7/3 = 2.33
	2	3	4	9/3= 3.00		2	3	2	7/3 = 2.33
	3	3	3	9/3= 3.00		3	1	2	6/3 = 2.00
	4	4	3	11/3= 3.66		2	4	3	9/3 = 3.00
	4	4	3	11/3= 3.66		2	2	2	6/3 = 2.00
	4	3	3	10/3= 3.33		2	2	2	6/3 = 2.00
	3	3	3	9/3= 3.00		2	3	2	7/3 = 2.33
	2	4	4	10/3= 3.33		1	1	2	4/3 = 1.33

Toplam=33.30
Grup Ort= 3.330

Toplam =21.65
Grup Ort= 2.165

EK 15

**HENTBOL DALINDAKİ TEMEL PAS TEKNİĞİNİN UYGULANMASINA İLİŞKİN
DENEY VE KONTROL GRUPLARINDAKİ ÖĞRENCİ -SPORCULARIN SONTEST PUANLARI**

Deney Grubu					Kontrol Grubu				
Öğrencinin Adı soyadı	1. Antrenör	2. Antrenör	3. Antrenör	Toplam Puan	Öğrencinin Adı soyadı	1. Antrenör	2. Antrenör	3. Antrenör	Toplam Puan
	3	4	3	10/3= 3.33		3	3	3	9/3 = 3.00
	4	4	4	12/3= 4.00		4	3	3	10/3 = 3.33
	4	4	3	11/3= 3.66		3	3	3	9/3 = 3.00
	5	4	4	13/3= 4.33		4	2	3	9/3 = 3.00
	4	4	4	12/3= 4.00		3	4	3	10/3 = 3.33
	3	4	4	11/3= 3.66		3	3	3	9/3 = 3.00
	4	5	4	13/3= 4.33		3	4	3	10/3 = 3.33
	4	4	4	12/3= 4.00		2	3	3	8/3 = 2.66
	3	4	4	11/3= 3.66		3	3	3	9/3 = 3.00
	4	3	4	11/3= 3.66		3	3	3	9/3 = 3.00

Toplam=38.63
Grup Ort= 3.863

Toplam =30.65
Grup Ort= 3.065

EK 16

DENEY GRUBUNDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARIN ÖNTEST-SONTEST
PUANLARINI KARŞILAŞTIRMA ÇİZELGESİ

Sıra no	Öntest	Sontest	Fark D	D ²
1	2.00	3.33	- 1.33	1.769
2	2.00	4.00	- 2.00	4.000
3	1.66	3.66	- 2.00	4.000
4	2.33	4.33	- 2.00	4.000
5	2.00	4.00	- 2.00	4.000
6	1.33	3.66	- 2.33	5.429
7	1.66	4.33	- 2.67	7.129
8	2.00	4.00	- 2.00	4.000
9	2.66	3.66	- 1.00	1.000
10	1.33	3.66	- 2.33	5.429

$$\sum D = - 19.66$$

$$\sum D^2 = 40.756$$

EK 17

**KONTROL GRUBUNDAKİ ÖĞRENCİ-SPORCULARIN
ÖNTEST - SONTEST PUANLARINI KARŞILAŞTIRMA ÇİZELGESİ**

Sıra No	Ön Test	Sontest	Fark D	D ²
1	2.66	3.00	- 0.34	0.116
2	2.00	3.33	- 1.33	1.769
3	1.66	3.00	- 1.34	1.796
4	1.66	3.00	- 1.34	1.796
5	1.33	3.33	- 2.00	4.000
6	1.66	3.00	- 1.34	1.796
7	2.33	3.33	- 1.00	1.000
8	2.00	2.66	- 0.66	0.436
9	2.00	3.00	- 1.00	1.000
10	1.66	3.00	- 1.34	1.796

$$\sum D = - 11.69 \quad \sum D^2 = 15.503$$

KAYNAKÇA

Ağan, Yavuz. **Hentbolde: Kondisyon, Öğretim Sıralaması**, Manisa: 1983

Akgün, Necati. **Egzersiz Fizyolojisi**. 3. Baskı. Ankara: 1. cilt, Gökçe Ofset, 1989.

Alkan, Cevat. **Eğitim Teknolojisi: Kuramlar, Yöntemler**. Ankara : 1977.

----- **Öğretmenlik Uygulamaları El Kitabı**. Ankara : 1987.

----- **Özel Öğretim İlke ve Yöntemleri : Özel Öğretim Teknolojileri**.
Ankara : Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, No: 167, 1991.

Allen, Dwight and Ryan , Kevin. **Microteaching**. Colifornia: Addison Wesley Pub.
Com Menlo Park, 1969.

Bağırhan, Tanju. **Beden Eğitim ve Spor**. Spor Bilimleri II. Ulusal Kongresi Bildirileri.
Ankara: Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu
Yayınları, No: 3, 20-22 Kasım. 1992.

Bayraktutar, Emel. "**Mikroöğretim**". Çukurova Üniversitesince düzenlenen 1. Eğitim
Bilimleri Kongresinde sunulan bildiri. Adana: 28 Nisan 1994. (Teksir)

Bower, H. Gordon, Hilgard, R. Ernest. **Teheories of Learning**. Fifth
Edition. U.S.A: 1981.

Brown, George. **Microteaching a Programme of Teaching Skills**.
Great Britain: 1975.

Brown, James, W. Richard, B. Lewis and Fred F. Harcleroed. **A.V Instruction
Technology Media and Methods**. Fifth Edition. NewYork:
Mc Graw Hill Com, 1977.

Corbin, B. Charles. **Becoming Physically Educated in the Elementary School.** Second Edition. Philadelphia: Kansas State University, 1976.

Çakır, Özlem ve Yeşim Aksan. **Yabancı Dil Öğretmeni Yetiştirmede Mikroöğretimin Rolü: Bir Model.** Ankara: Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı: 7, 1992..

Çilenti, Kamuran. **Eğitim Teknolojisi ve Öğretim.** Geliştirilmiş Üçüncü Baskı. Ankara : 1988.

----- Eğitim Teknolojisi ve Öğretim. Ankara: 1984.

Demirbolat, Ayşe. **Toplum ve Spor.** Ankara: 1988.

Demirel, Özcan ve Kamile, Un. **Eğitim Terimleri.** Ankara: 1987

Ergül, Hülya. **Sivil Havacılık Yüksekokulundaki Öğretme-Öğrenme Süreçlerinin Çağdaş Eğitim Teknolojisi Açısından Değerlendirilmesi.** Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1994.

Ertürk, Selahattin. **Eğitimde Program Geliştirme.** Beşinci Baskı. Ankara: Yelkentepe Yayınları: 4, 1984.

Eric Taraması, 1994.

Fidan, Nurettin. **Öğretme ve Öğrenme.** Ankara: 1982.

Fişek, Kurthan. **Spor Yönetimi: Dünyada ve Türkiye'de.** Ankara: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları, No: 445, S.B.F. Basım Yayın Yüksekokulu Basımevi, 1980.

Gürkan, Tanju. "Öğretmen Eğitiminde Mikroöğretim." **Eğitimde Nitelik Geliştirme: Eğitimde Arayışlar Birinci Sempozyumu Bildiri Metinleri**, İstanbul:Kültür Koleji Yayınları, No:1,Nisan 1991.

Hızal, Alişan. **Uzaktan Öğretim Süreçleri ve Yazılı Gereçler**. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, No: 122, 1983.

Kaptan, Saim. **Bilimsel Araştırma Teknikleri**. Geliştirilmiş İkinci Basım, Ankara: 1977.

Karagül, Tansu. **Beden Eğitim Öğretim Yöntemleri**. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi, Yayın No: 283, 1993.

Karasar, Niyazi. **Bilimsel Araştırma Yöntemi**. Dördüncü Basım. Ankara: 1991.

Keten, Mustafa. **Türkiye'de Spor**. Ankara: 1974.

Knirk, G.Frederick ve L. Kent Gustafson. **Instructional Technology A Systematic Approach to Education**. U.S.A: 1986.

Knapper, Cristopher Kay. **Evaluating Instructional Technology**. London: 1980.

Küçükahmet, Leyla. **Öğretim İlke ve Yöntemleri**. Ankara: Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Yayın No: 17, Gazi Üniversitesi BasınYayın Yüksekokulu Matbaası, 1992.

Mc Keachie, Wilbert J. **Teaching Tips**. Seventh Edition. Lexington Massachusetts, Toronto: A Gurdebook for the Beginning College Teacher, 1978.

Muratlı, Sedat. **Antrenman Bilgisi: Çocuk Davranışları**. İstanbul: Marmara Üniversitesi, 1987.

- Özbaydar, Sabri. **İnsan Davranışının Sınırları ve Spor Psikolojisi.**
Birinci Baskı. Ağustos, 1983.
- Özşen, Sırrı. **Hentbolün Temel Öğretimi,** Manisa: 1979.
- Perrott, Elizabeth. **Microteaching in Higher Education: Research, Development and Practice.** Surrey: University of Surrey Guildford, November, 1977.
- Rıza, Enver Tahir. **Eğitimde Yöntemler Teknolojisi.** İzmir: 1990.
- Tezcan, Mahmut. **Boş Zamanlar Sosyolojisi.** Ankara: 1977.
- Varış, Fatma. **Eğitimde Program Geliştirme: Teori ve Teknikler.** Üçüncü Baskı. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi, 1978.
- Yaşar, Şefik. **Yabancı Dilde Okuma Becerilerinin Geliştirilmesinde Küçük Grupla Öğretim Yönteminin Etkililiği.** Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları No:34,1993.
- Yörükoğlu, Atalay. **Çocuk Ruh Sağlığı.** Ankara: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 1985.